

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Δ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΜΓ'

Τετάρτη 10 Δεκεμβρίου 2003

Αθήνα, σήμερα στις 10 Δεκεμβρίου 2003, ημέρα Τετάρτη και ώρα 18.46' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Χρήστο Σμυρλή - Λιακατά, Βουλευτή Αιτωλοακαρνανίας, τα ακόλουθα:

A. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1. Ο Βουλευτής Αττικής κ. **ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΗΛΙΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία κάτοικοι και επιβάτες του Σταθμού Σφενδάλη (Μαλακάσα) και Αφίδναι ζητούν την επίλυση προβλήματος επιβίβασης στην αμαξοστοιχία του ΟΣΕ, λόγω ξαφνικής αλλαγής των δρομολογίων Αθήνα - Χαλκίδα και αντίστροφα.

2. Ο Βουλευτής Αττικής κ. **ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΗΛΙΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Δημοτικού Σχολείου Πόρτο Ράφτη Αττικής ζητεί την επίλυση στεγαστικών, εκπαιδευτικών και άλλων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν το πιο πάνω σχολείο.

3. Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΑΚΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Φερών Μαγνησίας ζητεί χρηματοδότηση προκειμένου να καλύψει στοιχειώδεις λειτουργικές δαπάνες του παιδικού σταθμού του Δήμου του.

4. Ο Βουλευτής Καρδίτσας κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Καρδίτσας ζητεί άμεση επιχορήγηση για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν στο οδικό ορεινό επαρχιακό δίκτυο και στις περιουσίες των πολιτών από τις έντονες βροχοπτώσεις στις 24 και 25 Οκτωβρίου 2003.

5. Ο Βουλευτής Ρεθύμνου κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Ρεθύμνης ζητεί χρηματοδότηση προκειμένου να ανακατασκευάσει 4 γήπεδα τένις.

6. Ο Βουλευτής Φθιώτιδας κ. **ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Φθιώτιδας ζητεί την υιοθέτηση προτάσεων σχετικά με την οργανωτική δομή και λειτουργία του Πανεπιστημίου Στερεάς Ελλάδας.

7. Ο Βουλευτής Δράμας κ. **ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Συμεών Ευαγγελίδης, κάτοικος Δράμας, ζητεί την αποζημίωσή του από τον ΕΛΓΑ.

8. Ο Βουλευτής Δράμας κ. **ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Ηρακλής Φανέλης, κάτοικος Χωριστής Δράμας, ζητεί την ικανοποίηση συνταξιοδοτικού αιτήματος από τον ΟΓΑ.

9. Ο Βουλευτής Δράμας κ. **ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Αργύριος Χατζής, κάτοικος Δράμας, ζητεί την ικανοποίηση συνταξιοδοτικού του αιτήματος από το Γεν. Λογιστήριο του Κράτους.

10. Ο Βουλευτής Δράμας κ. **ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά διαμαρτυρία αστυνομικών υπαλλήλων Θεσσαλονίκης.

11. Ο Βουλευτής Δράμας κ. **ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στις κινητοποιήσεις των δικηγόρων της Αθήνας για συνταξιοδοτικά και οικονομικά αιτήματα.

12. Ο Βουλευτής Δράμας κ. **ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η κυρία Αναστασία Τσιγγίλη, κάτοικος Δοξάτου Δράμας, ζητεί την ικανοποίηση συνταξιοδοτικού της αιτήματος από τον ΟΓΑ.

13. Ο Βουλευτής Πειραιά κ. **ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΠΕΝΤΕΝΙΩΤΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Καστέλλας Πειραιά ζητεί την απομάκρυνση κεραίας κινητής τηλεφωνίας από την περιοχή της Καστέλλας.

14. Ο Βουλευτής Λάρισας κ. **ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Τυρνάβου ζητεί χρηματοδότηση για την ολοκλήρωση της κατασκευής του Παλαιοσεισμικού Μουσείου.

15. Ο Βουλευτής Λάρισας κ. **ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΩΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Τυρνάβου ζητεί την παροχή ιατρικής φροντίδας από αγροτικό γιατρό σε καθημερινή βάση στους κατοίκους της Κοινότητας Αργυροπούλου.

16. Ο Βουλευτής Αιτωλίας κ. **ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ** - **ΛΙΑΚΑΤΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Κεκροπίας Αιτωλίας ζητεί τη χρηματοδότηση του έργου της Αποχέ-

τευσης και Βιολογικού Καθαρισμού Παλαίρου – Πογωνιάς Δήμου Κεκροπιάς.

17. Ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Ιερός Σύνδεσμος Κληρικών Ελλάδος ζητεί την ένταξη των κληρικών στο νέο μισθολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων.

18. Ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Μετάλλου και το Εργατικό Κέντρο Ιωαννίνων διαμαρτύρεται για το κλείσιμο των Χυτηρίων Ηπείρου και ζητεί τη λήψη μέτρων για τη στήριξη των εργαζομένων.

B. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 2734/10-9-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κυριάκου Σπυριούνη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 7017/4/3746/1-10-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Κ. Σπυριούνης, πέραν των αναφερομένων στο 7017/4/3621 έγγραφο μας, σε απάντηση της 1476/30-7-2003 ερώτησης του ίδιου κ. Βουλευτού, σας γνωρίζουμε ότι, ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων 2004, θα επανεξετασθούν από την αρμόδια Υπηρεσία μας οι προστατευόμενοι σήμερα στόχοι, με σκοπό την εξοικονόμηση αστυνομικού προσωπικού.

Για το θέμα της στελέχωσης των αστυνομικών Υπηρεσιών, σας πληροφορούμε ότι αυτό αντιμετωπίζεται μέσα από τις δυνατότητες που παρέχει η ελλειμματική δύναμη του Σώματος, με ορθολογική κατανομή αυτής. Όμως, για την πληρέστερη στελέχωση του συνόλου των αστυνομικών Υπηρεσιών, από το Υπουργείο μας, ενόψει και της διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, αλλά και άλλων αναγκαιοτήτων, όπως η ανάληψη από την Αστυνομία της αρμοδιότητας έκδοσης των διαβατηρίων, μετά από ειδική επεξεργασία των δεδομένων που αφορούν την οργανική δύναμη του Σώματος, ζητήθηκε και ήδη εγκρίθηκε, η πρόσληψη ικανού αριθμού αστυνομικών για το τρέχον έτος και ικανού αριθμού προσωπικού για το επόμενο έτος.

Σε ό,τι αφορά τη στελέχωση του Αστυνομικού Σταθμού, και όχι Αστυνομικού Τμήματος όπως αναφέρεται στην ερώτηση, Μαλεσσίας, στον οποίο υπηρετούν 2 αστυνομικοί, επισημαίνεται ότι, στα πλαίσια των προσπαθειών που καταβάλλονται, τον τελευταίο καιρό, από το Υπουργείο μας, ώστε να αποφευχθεί το φαινόμενο της τυπικής μόνο παρουσίας των αστυνομικών στους Αστυνομικούς Σταθμούς και να αξιοποιηθεί το προσωπικό τους, κυρίως στην πραγματοποίηση των εποχούμενων περιπολιών, οι οποίες, σύμφωνα με τα σχέδια δράσης των οικείων Αστυνομικών Διευθύνσεων, διενεργούνται από τα Αστυνομικά Τμήματα ακόμη και στα πιο απομακρυσμένα δημοτικά διαμερίσματα, αποφασίσθηκε η μερική ανακατανομή των οργανικών θέσεων των Αστυνομικών Διευθύνσεων της χώρας, προς επίτευξη του στόχου αυτού. Προς τούτο, σε ό,τι αφορά την εκτέλεση υπηρεσίας των αστυνομικών στους Σταθμούς, αποφασίσθηκε να διατίθενται ορισμένες ώρες του 24ώρου, κυρίως πρωινές, για την εξυπηρέτηση των πολιτών και τις υπόλοιπες να διατίθενται στις προαναφερόμενες περιπολίες.

Οι ρυθμίσεις αυτές, οι οποίες αφορούν και τους Αστυνομικούς Σταθμούς της Αστυνομικής Διεύθυνσης Φθιώτιδας, έγιναν, επειδή εκτιμήθηκε από την Υπηρεσία ότι ο τρόπος αυτός της αστυνόμευσης, με την ευρύτερη στήριξη και των τοπικών κοινωνιών, θα αποδώσει θετικά αποτελέσματα ως προς την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας και γενικότερα των αστυνομικών προβλημάτων των ευπαθών κυρίως περιοχών και θα συμβάλλει σημαντικά στην παγίωση του αισθήματος ασφάλειας των πολιτών.

Ο Υφυπουργός
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΤΣΕΡΤΙΚΙΔΗΣ»

2. Στην με αριθμό 2756/10-9-03 ερώτηση του Βουλευτή κ.

Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 7017/4/3747/1-10-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Σ. Σπηλιωτόπουλος, σας γνωρίζουμε ότι η επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας αποτελεί για το Υπουργείο μας θέμα πρώτης προτεραιότητας και καθημερινή μας επιδίωξη, με στόχο την αποτελεσματικότερη λειτουργία των Υπηρεσιών, αλλά και την περαιτέρω βελτίωση της επαγγελματικής, οικονομικής και κοινωνικής θέσης, καθώς και των συνθηκών εργασίας του προσωπικού, ώστε αυτό να επιδοθεί απερίσπαστο στο έργο του, για την καλύτερη αστυνόμευση όλης της επικράτειας, καθώς και την αναβάθμιση των παρεχομένων στους πολίτες υπηρεσιών.

Αναφορικά με το θέμα της πληρέστερης στελέχωσης των αστυνομικών Υπηρεσιών, σας πληροφορούμε ότι αυτό αντιμετωπίζεται μέσα από τις δυνατότητες που παρέχει η ελλειμματική δύναμη του Σώματος με ορθολογική κατανομή αυτής. Στο πλαίσιο δε αυτό έχει στελεχωθεί και το Αστυνομικό Τμήμα Καλαβρύτων με δύναμη, η οποία, σήμερα, υπολείπεται της οργανικής της, όπως συμβαίνει και με άλλες αστυνομικές Υπηρεσίες που αντιμετωπίζουν τα ίδια ή και περισσότερα αστυνομικά προβλήματα.

Σε ό,τι αφορά την αστυνόμευση της αναφερόμενης περιοχής, σας πληροφορούμε ότι από το Αστυνομικό Τμήμα Καλαβρύτων διατίθενται καθημερινά εποχούμενες περιπολίες και διενεργούνται τακτικοί και έκτακτοι έλεγχοι, ενώ το εν λόγω Τμήμα ενισχύεται και με το αστυνομικό προσωπικό των υφιστάμενων του Αστυνομικών Σταθμών Μανessίου και Κερτζής, το οποίο διατίθεται για τη διενέργεια των περιπολιών. Παράλληλα στην περιοχή δραστηριοποιείται και η Ομάδα Πρόληψης και Καταστολής της Εγκληματικότητας που συγκροτείται για το σκοπό αυτό. Πάντως, σύμφωνα με τα υφιστάμενα στατιστικά στοιχεία, η εγκληματικότητα στην περιοχή δεν είναι βαρείας μορφής και ευρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα, χωρίς αυξητική τάση.

Για την ενίσχυση και τον εκσυγχρονισμό της υλικοτεχνικής υποδομής του αναφερόμενου Αστυνομικού Τμήματος, καθώς και των λοιπών Υπηρεσιών, τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά βήματα με την αύξηση των διατιθέμενων κονδυλίων. Η προσπάθεια αυτή, για την αναβάθμιση της υλικοτεχνικής υποδομής των Υπηρεσιών μας, τα αποτελέσματα της οποίας είναι ήδη ορατά, συνεχίζεται στο πλαίσιο του μεγάλου εξοπλιστικού προγράμματος της Αστυνομίας, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη και υλοποιείται με γοργούς ρυθμούς, ενόψει και των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Στα πλαίσια αυτά έχουν χορηγηθεί στο Αστυνομικό Τμήμα Καλαβρύτων τα αναγκαία μέσα και εφόδια τα οποία ενισχύονται και εκσυγχρονίζονται διαρκώς. Ενδεικτικά δε επισημαίνεται ότι, για την κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών του, εκτός των άλλων, έχουν χορηγηθεί 3 υπηρεσιακά οχήματα τύπου κούρσας, 1 όχημα τύπου τζιπ και μια δίκυκλη μοτοσυκλέτα, τα οποία χορηγήθηκαν από το έτος 2000 έως σήμερα.

Τέλος, στην Αστυνομική Διεύθυνση Αχαΐας, δόθηκαν εντολές και οδηγίες για την εξέταση των προβλημάτων αστυνομικής φύσεως που υπάρχουν στην περιοχή των Καλαβρύτων και τη λήψη των αναγκαίων πρόσθετων μέτρων σε ό,τι αφορά την αστυνόμευση της περιοχής, καθώς και για την εξέταση της δυνατότητας περαιτέρω ενίσχυσης του εν λόγω Αστυνομικού Τμήματος με προσωπικό, στα πλαίσια των υπηρεσιακών δυνατοτήτων.

Ο Υφυπουργός
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΤΣΕΡΤΙΚΙΔΗΣ»

3. Στην με αριθμό 2675/9-9-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 7017/4/3740/1-10-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Σ. Σπηλιωτόπουλος, σας γνωρίζουμε ότι οι Υπηρεσίες της Περιφερειακής Διοίκησης Πυροσβεστικών Υπηρεσιών Δυτι-

κής Ελλάδας έχουν στελεχωθεί με το αναγκαίο προσωπικό και είναι σε θέση να ανταποκριθούν με αποτελεσματικότητα και επιτυχία στην εκτέλεση της αποστολής τους. Επισημαίνεται δε ότι η συνολική δύναμη των ανωτέρω Υπηρεσιών υπερβαίνει κατά πολύ την οργανική τους, αν και η δύναμη του Πυροσβεστικού Σώματος είναι ελλειμματική, ενώ, κατά την αντιπυρική περίοδο, ενισχύονται με ικανό αριθμό εποχικών πυροσβεστών, από τους οποίους 80 διατίθενται μόνο στην 6η ΕΜΑΚ.

Περαιτέρω ενίσχυση τόσο των ανωτέρω, όσο και των λοιπών Υπηρεσιών με μόνιμο προσωπικό, θα γίνει στα πλαίσια των μελλοντικών προσλήψεων, με τους προκηρυσσόμενους διαγωνισμούς κατάταξης πυροσβεστικών υπαλλήλων. Ήδη, για το τρέχον έτος, έχει προγραμματισθεί η πρόσληψη ικανού αριθμού πυροσβεστικών υπαλλήλων και έχουν εγκριθεί οι απαιτούμενες πιστώσεις.

Για το θέμα της ενίσχυσης και του εκσυγχρονισμού της υλικοτεχνικής υποδομής των Πυροσβεστικών Υπηρεσιών Δυτικής Ελλάδας, όπως και της λοιπής χώρας, πρέπει να επισημάσουμε ότι τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά βήματα με την αύξηση των διατιθέμενων κονδυλίων με χρηματοδότηση, τόσο από εθνικούς πόρους, όσο και από προγράμματα της Ε.Ε. Η προσπάθεια αυτή, τα αποτελέσματα της οποίας είναι ήδη ορατά, συνεχίζεται στο πλαίσιο των εξοπλιστικών προγραμμάτων, που βρίσκονται σε εξέλιξη και υλοποιούνται με γοργούς ρυθμούς, εν όψει και της διενέργειας στη χώρα μας των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, ώστε να ενισχυθούν οι Υπηρεσίες με τα αναγκαία σύγχρονα μέσα και εφόδια και ασφαλώς και αυτές της Δυτικής Ελλάδας, οι οποίες σήμερα κατέχουν, για την εκπλήρωση της αποστολής τους, εκτός των άλλων, συνολικά 173 υδροφόρα, βοηθητικά και ειδικά πυροσβεστικά οχήματα, πλήρως εξοπλισμένα και καλά συντηρημένα.

Ο Υφυπουργός
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΤΣΕΡΤΙΚΙΔΗΣ»

4. Στην με αριθμό 2792/10-9-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Φώτη Κουβέλη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 7017/4/3748/1-10-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Φ. Κουβέλης, σας γνωρίζουμε ότι το εδαφικό τμήμα, που αρχίζει από τη γραμμή των συνόρων (ποταμός Έβρος) μέχρι και 500μ. προς το εσωτερικό, αποτελεί Απαγορευμένη Ζώνη, στην οποία ενεργεί ο Στρατός, ενώ οι κινήσεις των αστυνομικών Αρχών εκτελούνται αφού προηγηθεί συνεργασία και συντονισμός με τον διοικητή της τοπικής στρατιωτικής μονάδας.

Στο πλαίσιο αυτό η εποπτεία του φυσικού συνόρου της χώρας μας με την Τουρκία πραγματοποιείται, τόσο από το Στρατό και τα Τμήματα Σηνοριακής Φύλαξης, όσο και από τις λοιπές αστυνομικές Υπηρεσίες, που αστυνομεύουν την περίβρια ζώνη, με την πραγματοποίηση πεζών και εποχούμενων περιπολιών και ενεδρών, σύμφωνα με τα υφιστάμενα σχέδια. Ωστόσο έχει διαπιστωθεί ότι οι επιχειρούντες παράνομη διάβαση του Έβρου λαθρομετανάστες, τις περισσότερες φορές, αλλάζουν σημείο εισόδου, με αποτέλεσμα να μην είναι εύκολος ο εντοπισμός τους σε όλες τις περιπτώσεις.

Πάντως, οσάκις διαπιστωθεί είσοδος λαθρομεταναστών, προερχομένων αποδεδειγμένα από την Τουρκία, οι αστυνομικοί και οι συνοριακοί φύλακες προβαίνουν στην άμεση σύλληψή τους και ακολουθούν οι προβλεπόμενες ενέργειες, με βάση το Πρωτόκολλο επανεισοδοχής, το οποίο έχει υπογράψει η χώρα μας με την Τουρκία.

Τέλος σας πληροφορούμε ότι το αστυνομικό προσωπικό των παρατηρητηρίων των συνόρων, το οποίο έχει εφοδιασθεί με τα αναγκαία υλικοτεχνικά μέσα, σε κάθε περίπτωση, πράττει στο ακέραιο το καθήκον του, αλλά θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η κατόπτευση όλου του ποταμού Έβρου, από το προσωπικό αυτό, δεν είναι δυνατή, λόγω της πυκνής βλάστησης της παραποτάμιας περιοχής.

Ο Υφυπουργός
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΤΣΕΡΤΙΚΙΔΗΣ»

5. Στην με αριθμό 3023/16-9-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Τσιπλάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 61100/338/30-9-03 έγγραφο από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ανωτέρω ερώτηση, σας γνωρίζουμε ότι οι προοπτικές της ελληνικής οικονομίας για τη συνέχιση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης μετά το 2004 είναι ιδιαίτερα ευοίωνες. Η ελληνική οικονομία έχει καταστεί λιγότερο ευάλωτη στις επιδράσεις που προέρχονται από την κυκλική συμπεριφορά της διεθνούς οικονομίας, ενώ ορισμένοι παράγοντες διασφαλίζουν τις προϋποθέσεις αυτοδύναμης ανάπτυξης. Οι παράγοντες αυτοί είναι:

- . Η συμμετοχή σ' ένα ισχυρό νόμισμα.
- . Τα χαμηλά επιτόκια, που ενισχύουν τις επενδύσεις και την ιδιωτική κατανάλωση.
- . Η κατασκευαστική δραστηριότητα, η οποία θα παραμείνει υψηλή τόσο λόγω αποπεράτωσης των έργων του Γ' ΚΠΣ, όσο και λόγω εισροής νέων πόρων από την ΕΕ.
- . Τα μεγάλα έργα υποδομής που έχουν ολοκληρωθεί θα ενισχύσουν τις μεταφορές και το διαμετακομιστικό εμπόριο.
- . Η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος, η μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης και η μείωση της ανεργίας θα δώσουν επιπλέον ώθηση στην ιδιωτική κατανάλωση.
- . Η αποτελεσματικότητα των διαρθρωτικών αλλαγών θα φανεί περισσότερο στο μέλλον καθώς θα αυξάνεται σταδιακά.
- . Ο νέος αναπτυξιακός νόμος αναμένεται να δώσει νέα ώθηση και στις επενδύσεις καθώς και κίνητρα για εισροή ξένων επενδύσεων.

Τέλος, η σταθερότητα και η ανάπτυξη στα Βαλκάνια και τη Νοτιοδυτική Ευρώπη θα επιτρέψει στις ελληνικές επιχειρήσεις να δραστηριοποιηθούν ακόμη περισσότερο αποκομίζοντας σημαντικά οφέλη για το σύνολο της οικονομίας.

Ο Υπουργός
Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ»

6. Στην με αριθμό 2928/12-9-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αναστασίου Νεράντζη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 42435/30-9-03 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της υπ' αριθμ. 2928/12-9-2003 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Νεράντζης, αναφορικά με την οικονομική ενίσχυση του Δήμου Νίκαιας Ν. Αττικής, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η καθιέρωση των ΚΑΠ με το ν. 1828/89, στοχεύει στη χρηματοδότηση των ΟΤΑ από δυναμικούς πόρους του κρατικού προϋπολογισμού, το ύψος των οποίων ορίζεται ρητά από την κείμενη νομοθεσία και δεν επηρεάζεται κάθε φορά, από τη βούληση της κεντρικής διοίκησης, αλλά μόνο από τη δυναμική των πόρων αυτών, ώστε να διευκολύνεται ο οικονομικός προγραμματισμός των ΟΤΑ.

Από το έτος 2001, αναθεωρείται ριζικά και εκσυγχρονίζεται το σύστημα επιχορήγησης των ΟΤΑ, οι οποίοι πλέον χρηματοδοτούνται, πέραν του πραγματικού πληθυσμού τους, το οποίο αποτελούσε το καθοριστικό κριτήριο κατανομής των ΚΑΠ μέχρι το έτος 2000, με βάση την έκτασή τους, τον αριθμό των δημοτικών διαμερισμάτων τους και το σημαντικότερο με βάση την ανάγκη κάλυψης του ελάχιστου λειτουργικού τους κόστους.

Επισημαίνεται ότι κατά το έτος 2002, για την χρηματοδότηση των ΟΤΑ α' βαθμού ελήφθη υπόψη ο πραγματικός πληθυσμός αυτών, όπως αυτός προέκυψε από την τελευταία απογραφή του 2001.

Ειδικότερα το έτος 2002, Ο Δήμος Νίκαιας Ν. Αττικής έλαβε από τους ΚΑΠ, συνολική τακτική επιχορήγηση ποσού 6.970.400,56 ευρώ το οποίο είναι αυξημένο κατά 11,82% έναντι του ποσού των 6.233.776,56 ευρώ (6.233.776,56 ευρώ) που του διατέθηκε το έτος 2001 και επιπλέον χρηματοδότηση ποσού 391.800 ευρώ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 παρ. 8 του ν. 2539/97.

Για το έτος 2003 το ποσό της τακτικής επιχορήγησης που θα λάβει ο εν λόγω Δήμος ανέρχεται σε 7.193.473,29 ευρώ, ήτοι

είναι αυξημένο κατά 3,2% έναντι του προηγούμενου έτους.

Αναφορικά με τη χορήγηση προκαταβολών από τους ΚΑΠ κατά το παρελθόν έτος, τονίζεται ότι το Υπουργείο μας χορήγησε τις σχετικές προκαταβολές στον Δήμο για την αντιμετώπιση επιτακτικών αναγκών του Οργανισμού και συνακόλουθα τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του.

Για το συμψηφισμό του ποσού που έλαβε ως προκαταβολή, παρακρατείται μέρος της μηνιαίας κατανομής των ΚΑΠ που αποδίδεται σε αυτόν, όπως ισχύει για κάθε ΟΤΑ της χώρας που λαμβάνει ανάλογη προκαταβολή.

Επισημαίνεται ιδιαίτερος ότι προς διευκόλυνση του Δήμου, το Υπουργείο μας δεν προχώρησε στην σχετική παρακράτηση του υπολοίπου των οφειλών του από προκαταβολές το μήνα Αύγουστο και Σεπτέμβριο, ενώ και για το μήνα Οκτώβριο δεν θα παρακρατήσει το αναλογούν ποσό.

Επιπλέον το Υπουργείο μας έχει προχωρήσει σε επιχορήγηση αυτού με ποσό 1.565.410,85 ευρώ για κάλυψη επιτακτικών αναγκών του.

Σημειώνεται ότι από την έναρξη ισχύος του ν. 2539/97 και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 13 αυτού, απαγορεύεται η χρηματοδότηση των ΟΤΑ α' βαθμού με υπουργικές αποφάσεις από πόρους που δεν εντάσσονται στους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους ή στους πόρους του ΕΠΤΑ. Τονίζεται ότι η χρηματοδότηση των ΟΤΑ της χώρας από τους ΚΑΠ, γίνεται με Κοινή Υπουργική Απόφαση κατανομής αυτών κάθε έτος, ύστερα από πρόταση της ΚΕΔΚΕ, αναφορικά με τα κριτήρια και τη διαδικασία κατανομής τους, ενώ από το ΕΠΤΑ σύμφωνα με τη διαδικασία η οποία έχει καθορισθεί με τις αριθμ. 45329/27.12.99 και 25437/19.6.02 αποφάσεις του Υπουργείου μας, που έχουν γνωστοποιηθεί στους ΟΤΑ της χώρας.

Τέλος, το Υπουργείο μας στα πλαίσια της γενικότερης εξυγίανσης των οικονομικών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αφού εξέτασε το ζήτημα των οφειλών των ΟΤΑ τόσο προς το Ελληνικό Δημόσιο όσο και προς άλλους φορείς, σε συνεργασία με το συναρμόδιο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, έχει δρομολογήσει την δια της νομοθετικής οδού σχετική ρύθμιση, με στόχο την ανακούφιση των ΟΤΑ που αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω συσσωρευμένων οφειλών.

Ο Υπουργός
Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

7. Στην με αριθμό 2903/12-9-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ευτύχιου Κοντομάρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Β-4418/30-9-03 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 2903/12-9-03, που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Ευτύχης Κοντομάρης, σύμφωνα και με το έγγραφο αριθμ. Ε.Π. 239/24-9-03 του Ταχυδρομικού Ταμειτηρίου, σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

Στο Ταχυδρομικό Ταμειτήριο, υπάρχουν οι Λογαριασμοί Ταμειτηρίου «Υπό Προειδοποίηση» και «Ταμειτήριο PLUS», οι οποίοι τοκίζονται ανά εξάμηνο και οι «Απλοί Λογαριασμοί Φυσικών Προσώπων», οι οποίοι τοκίζονται στο τέλος κάθε έτους. Όλοι οι παραπάνω λογαριασμοί παρακολουθούνται μηχανογραφικά και ενημερώνονται στις προκαθορισμένες ημερομηνίες.

Υπάρχουν όμως και «Απλοί Λογαριασμοί Φυσικών Προσώπων» που τηρούνται στα 750 περίπου Ταχυδρομικά Γραφεία σε όλη την Ελλάδα, την ευθύνη τήρησης των οποίων έχει ο ΕΛΤΑ και στους οποίους παρουσιάζεται καθυστέρηση στην εγγραφή των τόκων. Οι λογαριασμοί αυτοί τηρούνται χειρόγραφα.

Ο έλεγχος της κίνησης των λογαριασμών αυτών γίνεται από τα χειρόγραφα παραστατικά που αποστέλλονται, συγκεντρωτικά, στην Κεντρική Υπηρεσία του Ταχυδρομικού Ταμειτηρίου. Ο μεγάλος όγκος των παραστατικών αυτών, το γεγονός της αλλαγής της νομισματικής βάσης με την εισαγωγή του ΕΥΡΩ, καθώς και οι πολλαπλοί έλεγχοι που απαιτούνται για την ορθή λογιστική παρακολούθησή τους, είχε σαν αποτέλεσμα, εξαιρετικά για το έτος 2002, να παρατηρηθεί αυτή η χρονική καθυστέρηση

στην αποστολή των τόκων στα Ταχυδρομικά Γραφεία για την ενημέρωση των λογαριασμών αυτών. Η εγγραφή των τόκων, σύμφωνα με το σύστημα που ακολουθείται, γίνεται μία φορά το χρόνο.

Επισημαίνεται ότι ανεξάρτητα από το πότε γίνεται η εγγραφή των τόκων στα βιβλιάρια των καταθετών, επειδή η αναγραφή τους ανάγεται σε ορισμένη ημερομηνία (31.12.2002), ο καταθέτης δεν ζημιώνεται ούτε στο ελάχιστο.

Τέλος, πληροφορούμε ότι σε σύντομο χρονικό διάστημα ολοκληρώνεται η μηχανογραφική υποστήριξη του συνόλου των λογαριασμών του Ταχυδρομικού Ταμειτηρίου, ώστε να συντομευτεί στο μέλλον ο χρόνος του ελέγχου και της λογιστικής παρακολούθησης των εν λόγω λογαριασμών.

Ο Υπουργός
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ

8. Στην με αριθμό 2866/11-9-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Παναγιώτη Αδρακτά δόθηκε με το υπ' αριθμ. 98265-ΙΗ/30-9-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 2866/11.9.2003 την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Παν. Αδρακτάς και η οποία αναφέρεται στην πρόσληψη καθηγητή μουσικής στο Γυμνάσιο - Λύκειο Λάλα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η πρόσληψη αναπληρωτών εκπαιδευτικών είναι συνάρτηση των λειτουργικών κενών και των εγκεκριμένων γι' αυτό το σκοπό πιστώσεων από τα αρμόδια όργανα.

Στο πλαίσιο αυτό και αφού καταρτιστεί ο τελικός ενιαίος πίνακας αναπληρωτών του κλάδου ΠΕ16 του ΥΠ.Ε.Π.Θ. θα προβεί στις απαραίτητες προσλήψεις.

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚ. ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ

9. Στην με αριθμό 2806/10.9.03 ερώτηση της Βουλευτού κ. Μαρίας Καρά δόθηκε με το υπ' αριθμ. 97630/ΙΗ/30.9.03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 2806/10.9.2003. την οποία κατέθεσε η Βουλευτής κ. Μαρία Καρά και αφορά στην αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών παιδιών και εφήβων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

α. Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες αναγνωρίζονται από το νόμο 2817/2000 ως μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και μπορούν να φοιτούν, μετά από πρόταση του ΚΔΑΥ ή ιατροπαιδαγωγικού κέντρου}σε τμήματα ένταξης του σχολείου τους, ώστε να στηρίζονται από εκπαιδευτικούς ειδικής αγωγής.

β. Το Υπουργείο Παιδείας έχει προγραμματίσει την πρόσληψη παιδοψυχιάτρων στα 13 Περιφερειακά ΚΔΑΥ. Οι παιδοψυχίατροι θα αποτελέσουν μέλη της διεπιστημονικής ομάδας, η οποία συγκροτείται από διάφορες ειδικότητες (εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής, ψυχολόγος, κοινωνικός λειτουργός, λογοθεραπευτής, φυσιοθεραπευτής) και σκοπό έχει τη διάγνωση, αξιολόγηση και υποστήριξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Ο Υφυπουργός
Ν. ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ

10. Στην με αριθμό 2737/10.9.03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γεωργίου Καρτζαφέρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Β-4411/30.9.03 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμ. πρωτ. 2737 / 10-09-03 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Γ. Καρτζαφέρης, σύμφωνα με το αριθμ. πρωτ. 50933/195 Α έγγραφο του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος, σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

Οι διαγωνισμοί που προκηρύσσονται για εκτέλεση των έργων είναι δημόσιοι ανοιχτοί διαγωνισμοί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την εθνική νομοθεσία (νόμος 1418/84) και το κοινοτικό

δίκαιο(π.δ. 57/2000 που υλοποιεί την Οδηγία 93/38 της Ε.Ε.).

Στους διαγωνισμούς αυτούς δίνεται μεγάλη δημοσιότητα, όπως άλλωστε ως άνω προβλέπεται.

Σύμφωνα με την νόμιμη διαδικασία, η διακήρυξη του διαγωνισμού του Προαστιακού Σιδηροδρόμου δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 52 ημέρες προ της ημερομηνίας κατάθεσης των προσφορών που είχε ορισθεί (16.07.2003), καθώς και σε τρεις Ελληνικές Εφημερίδες, και επισημαίνεται ότι παρέλαβαν τεύχη 25 Εργοληπτικές Επιχειρήσεις.

Κατά την παραπάνω ημερομηνία ουδεμία προσφορά κατατέθηκε.

Ο διαγωνισμός επαναπροκηρύχθηκε με τους ίδιους ακριβώς όρους (ανοιχτός δημόσιος διαγωνισμός), δόθηκε και πάλι η προβλεπόμενη δημοσιότητα και ως νέα ημερομηνία κατάθεσης προσφορών ορίστηκε η 22.08.2003.

Κατ' αυτήν και σύμφωνα με τους διαγωνιστικούς όρους, κατέθεσε προσφορά η ΚΙΕ SIEMENS - ΑΚΤΩΡ Α.Ε. - ΤΕΡΝΑ Α.Ε. και δεν υπήρξε πρόσκληση προς κανένα ενδιαφερόμενο αφού ο διαγωνισμός ήταν ανοιχτός.

Η προσφερθείσα έκπτωση συναρτάται με τις ιδιαίτερες δυσκολίες του έργου δεδομένου και ότι με αντίστοιχη έκπτωση έχει ανατεθεί από την ΕΡΓΟΣΕ το άλλο μεγάλο τμήμα του Προαστιακού Σιδηροδρόμου ΣΚΑ-Αεροδρόμιο.

Η κατακρίωση του έργου έγινε μετά από ομόφωνη σύμφωνη γνώμη της προβλεπόμενης από τη νομοθεσία δημοσίων έργων επταμελούς Επιτροπής Εισήγησης για Ανάθεση στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι του ΤΕΕ, της ΚΕΔΚΕ και των Εργοληπτικών Οργανώσεων που έλαβαν υπόψη τις συνθήκες εκτέλεσης του έργου.

Είναι προφανές ότι δεν πρόκειται για «παράνομες μεθοδεύσεις» αφού όπως προαναφέρθηκε όλα έγιναν με τις νόμιμες διαδικασίες.

Σε ό,τι αφορά τα αναφερόμενα για την εκ των προτέρων εξασφάλιση εκ μέρους του αναδόχου της «αλλαγής δυσμενών όρων του διαγωνισμού, ιδιαίτερα τον υπερδιπλασιασμό της οκτάμηνης προθεσμίας περαίωσης του έργου» είναι παντελώς ανυπόστατα.

Παρερμηνεύθηκε επίσης μια άποψη και όχι «δήλωση» του Διευθύνοντος Συμβούλου σε άλλη συνεδρίαση του ΔΣ που αφορούσε μικρά περιφερειακά έργα, σχετικά με τις εκπτώσεις που προσφέρονται από τις εργοληπτικές επιχειρήσεις σε συνδυασμό με την εφαρμογή του μαθηματικού τύπου, η οποία δεν έχει σε τίποτα να κάνει με αυτά που αναφέρονται στην καταγγελία των δύο συνδικαλιστών. Άλλωστε αυτό τεκμηριώνεται και από το πραγματικό γεγονός ότι για παρεμφερές έργο (Τρεις Γέφυρες-ΣΚΑ-Αεροδρόμιο) με εφαρμογή του μαθηματικού τύπου προέκυψε ανάδοχος με έκπτωση 1,6 % και έγινε η ανάθεση από την ΕΡΓΟΣΕ 18 μήνες πριν.

Κατά την διαδικασία ένταξης των έργων στο Γ' ΚΠΣ, προέκυψε ότι οι διατιθέμενοι πόροι ήταν επαρκείς για την εκτέλεση του έργου του Προαστιακού Σιδηροδρόμου από Τρεις Γέφυρες-ΣΚΑ-Αεροδρόμιο.

Κατόπιν αυτών και με δεδομένο ότι η Ε.Ε. χρηματοδοτεί ολοκληρωμένα έργα, όπως αυτό των Τριών Γεφυρών-ΣΚΑ-Αεροδρόμιο οι Ελληνικές Αρχές αποφάσισαν να εξασφαλίσουν την χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους του τμήματος του Προαστιακού Σιδηροδρόμου Πειραιά-Αθήνα-Τρεις Γέφυρες και να το εκτελέσει ο ΟΣΕ αφού το τμήμα αυτό θα κατασκευαστεί υπό κυκλοφορία.

Σας πληροφορούμε επίσης ότι η θέση του θανόντος Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΡΓΟΣΕ ήδη πληρώθηκε, και αυτό λειτουργεί κανονικά.

Ο Υπουργός
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ»

11. Στην με αριθμό 2719/10.9.03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Τσιπλάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Φ10022/21384/929/22.9.03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω σχετική ερώτηση, που κατατέ-

θηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Κων. Τσιπλάκη, σχετικά με τα κατώτατα όρια συντάξεων που χορηγεί ο ΟΑΕΕ:- ΤΣΑ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η σύσταση του νέου Οργανισμού (Ο.Α.Ε.Ε) στο χώρο των ελεύθερων επαγγελματιών, τον οποίο αποτελούν οι ασφαλιστικοί Οργανισμοί ΤΕΒΕ, ΤΑΕ και ΤΣΑ (ν.2676/99,Φ1/5-1-99), σκοπό έχει τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών των παραπάνω Ταμείων και τη διασφάλιση των συμφερόντων ασφαλισμένων και συνταξιούχων, ενώ παράλληλα επιχειρείται μεταξύ άλλων και η σύγκλιση των διαφορών και ανισοτήτων των τριών Ταμείων, κυρίως στον τομέα των παροχών.

Έτσι, με τη διάταξη του άρθρου 8 του ανωτέρω Νόμου, προβλέπεται μεταβατικό στάδιο 3 ετών, αρχής γενομένης από 1-1-2000, μέσα στο οποίο τα χαμηλότερα καταβαλλόμενα κατώτατα όρια συντάξεων του ΤΣΑ, θα προσαρμοστούν προς τα υψηλότερα του ΤΕΒΕ, μέχρι την πλήρη και οριστική εξίσωσή τους.

Η προσαρμογή αυτή ολοκληρώθηκε και ήδη από 1.1.2002 έχει επέλθει η πλήρης εξίσωση των κατωτάτων ορίων συντάξεων του ΤΣΑ με αυτά του ΤΕΒΕ και σήμερα τα κατώτατα όρια ανέρχονται στα 330 _ για συντάξεις γήρατος- αναπηρίας και στα 277 _ για συντάξεις λόγω θανάτου.

Σε εκείνους δε τους συνταξιούχους που έχουν τις μεγαλύτερες ανάγκες καταβάλλεται επιπλέον το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Α.Σ.), το οποίο από 1.1.2003 αυξήθηκε κατά 14,67 _ το μήνα και διαμορφώνεται στα ποσά από 27,80 μέχρι 111,18 _ το μήνα, κατά περίπτωση. Η δαπάνη των ασφαλιστικών φορέων για την καταβολή του ΕΚΑΣ καλύπτεται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Ο Υφυπουργός
ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ»

12. Στην με αριθμό 2671/9.9.03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 96660/1Η/30.9.03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 2671/9-9-03 την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Σπηλ. Σπηλιωτόπουλος και η οποία αναφέρεται στην κατασκευή νέου κτιρίου για τη στέγαση του Γυμνασίου - Λυκείου του Δήμου Αιγείρας Ν. Αχαΐας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις έχουν την αρμοδιότητα για την επιλογή και την απόκτηση οικοπεδικών εκτάσεων, τον προγραμματισμό, τη μελέτη, την κατασκευή και την επίβλεψη των έργων σχολικής στέγης (Ν.2218/94, Ν.2240/94 και Π.Δ. 30/1996).

Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις σε συνεργασία με τις οικείες Περιφέρειες έχουν τη δυνατότητα να εντάξουν τα έργα κατασκευής σχολικών κτιρίων στα αντίστοιχα Π.Ε.Π. (Γ'Κ.Π.Σ.).

Επιπρόσθετα το ΥΠ.Ε.Π.Θ. σε ετήσια βάση επιχορηγεί τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΣΑΕ 047) για οικόπεδα και κατασκευές χωρίς περαιτέρω παρέμβαση μέσα στο Νομό.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αχαΐας στην τριετία 2000-2002 επιχορηγήθηκε με τα κατωτέρω ποσά από τις πιστώσεις του Εθνικού Π.Δ.Ε. του ΥΠΕΠΘ και του ΟΣΚ Α.Ε.

2000		
Για οικόπεδα-μελέτες-κατασκευές	2.100.000.000	δρχ.
Για επισκευές	330.000.000	δρχ.
2001		
Για οικόπεδα - μελέτες - κατασκευές	1.500.000.000	δρχ.
2002		
Για οικόπεδα - μελέτες - κατασκευές	4.402.054,29	Ευρώ
Για φέτος (2003) η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αχαΐας έχει επιχορηγηθεί με το ποσό των 4.000.000,00 Ευρώ,		

Αντίστοιχα σε ετήσιες επιχορηγήσεις προς τους ΟΤΑ για επισκευές και συντηρήσεις των σχολικών κτιρίων προβαίνει το ΥΠ. ΕΣ.Δ.Δ.Α

2. Ειδικότερα όσον αφορά στην ανέγερση νέου σχολικού συγκροτήματος για τη στέγαση του Γυμνασίου - Λυκείου Αιγείρας, σας γνωρίζουμε ότι όπως μας πληροφόρησε η Δ/νση Προ-

γραμματισμού της Νομικής Αυτ/σης Αχαΐας με σχετικό έγγραφό της, στον οικισμό Αιγείρας του Δήμου Αιγείρας λειτουργεί Γυμνάσιο και Λυκειακές τάξεις του Λυκείου Ακράτας που στεγάζονται σε παραχωρημένο κτίριο.

Για την ανέγερση νέου διδακτηρίου έχει εξασφαλιστεί οικοπεδική έκταση 3.630 τ.μ ύστερα από την αγορά έκτασης 2.820 τ.μ με το ποσό των 313.178,00 Ευρώ το 2002 και την παραχώρηση 810 περίπου τ.μ από το Δήμο Αιγείρας.

Στο Πρόγραμμα Σχολικής Στέγης του Νομού Αχαΐας έχει συμπεριληφθεί και η ανέγερση διδακτηρίου για τη στέγαση του Γυμνασίου και Λυκείου Αιγείρας και συντάσσεται η μελέτη από την Τεχνική Υπηρεσία της Ν.Α Αχαΐας.

Ο Υφυπουργός
Ν. ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ»

13. Στην με αριθμό 2670/9-9-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 96659/ΙΗ'/30-9-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 2670/9.9.03 την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Σπηλ. Σπηλιωτόπουλος και η οποία αναφέρεται στην ανέγερση νέου κτιρίου για τη στέγαση του Δημοτικού Σχολείου Λεοντίου Ν. Αχαΐας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις έχουν την αρμοδιότητα για την επιλογή και την απόκτηση οικοπεδικών εκτάσεων, τον προγραμματισμό, τη μελέτη, την κατασκευή και την επίβλεψη των έργων σχολικής στέγης (Ν.2218/94, Ν.2240/94 και Π.Δ. 30/1996).

Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις σε συνεργασία με τις οικείες Περιφέρειες έχουν τη δυνατότητα να εντάξουν τα έργα κατασκευής σχολικών κτιρίων στα αντίστοιχα Π.Ε.Π. (Γ' Κ.Π.Σ.).

Επιπρόσθετα το ΥΠ.Ε.Π.Θ. σε ετήσια βάση επιχορηγεί τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΣΑΕ 047) για οικόπεδα και κατασκευές χωρίς περαιτέρω παρέμβαση μέσα στο Νομό.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αχαΐας στην τριετία 2000-2002 επιχορηγήθηκε με τα καλύτερα ποσά από τις πιστώσεις του Εθνικού Π.Δ.Ε. του ΥΠΕΠΘ και του ΟΣΚ Α.Ε.

2000

Για οικόπεδα-μελέτες-κατασκευές 2.100.000.000 δρχ.

Για επισκευές 330.000.000 δρχ.

2001

Για οικόπεδα και κατασκευές 1.500.000.000 δρχ.

2002

Για οικόπεδα και κατασκευές 4.402.054,29 Ευρώ

Για φέτος (2003) η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αχαΐας έχει επιχορηγηθεί με το ποσό των 4.000.000,00 Ευρώ.

Αντίστοιχα σε ετήσιες επιχορηγήσεις προς τους Ο.Τ.Α. για επισκευές και συντηρήσεις των σχολικών κτιρίων προβαίνει το ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

2. Όσον αφορά στην ανέγερση νέου κτιρίου για τη στέγαση του Δημοτικού Σχολείου της Κοινότητας Λεοντίου σας γνωρίζουμε ότι η εξάλειψη του φαινομένου της ύπαρξης σχολείων που περιέχουν αμίαντο ως κατασκευαστικό υλικό αντιμετωπίζεται σε ενιαία βάση, δηλαδή σε όλες τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις όπου έχουν αναφερθεί τέτοιες περιπτώσεις.

Ειδικότερα το ΥΠ.Ε.Π.Θ. με την ΣΤ1/30547/7-11-2000 Εγκύκλιό του, ζήτησε από όλες τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις την ένταξη στον Προγραμματισμό για την αντικατάσταση αυτών των κτιρίων χαρακτηρίζοντας τα σχετικά έργα αμέσου προτεραιότητας.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις κλήθηκαν να ιεραρχήσουν τα προβλήματα που υπάρχουν στο Νομό τους, να εντάξουν και να προτάξουν στον προγραμματισμό τους την αντικατάσταση των διδακτηρίων που φέρουν δομικά στοιχεία από αμίαντο με νέα κτίρια.

Για την παραγωγή των απαραίτητων μελετών οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας μπορούν να ζητήσουν την συνδρομή της ΟΣΚ ΑΕ και να αξιοποιήσουν την εμπειρία της ως Τεχνικού

Συμβούλου.

Τέλος, όπως μας πληροφόρησε η Δ/ση Προγρ/σμού της Νομαρχιακής Αυτ/σης Αχαΐας με σχετικό έγγραφό της είναι στις προτεραιότητές της η κατασκευή νέου κτιρίου Δημοτικού σχολείου στην Κοινότητα Λεοντίου, με δόκιμα υλικά.

Ήδη έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα Σχολικής Στέγης του Ν. Αχαΐας (2003) η ανέγερση νέου κτιρίου και συντάσσεται μελέτη. Λόγω όμως των υποχρεώσεων του Προγράμματος η δημοπράτηση θα γίνει το 2004.

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚ. ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ»

14. Στην με αριθμό 2663/9-9-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γεωργίου Καρατζαφέρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 96658/ΙΗ'/30-9-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 2663/9-9-03 την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Γεωργ. Καρατζαφέρης και αφορά στα σχολεία του Ν. Λέσβου και στα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις έχουν την αρμοδιότητα για την επιλογή και την απόκτηση οικοπεδικών εκτάσεων, τον προγραμματισμό, τη μελέτη, την κατασκευή και την επίβλεψη των έργων σχολικής στέγης (Ν.2218/94, Ν.2240/94 και Π.Δ. 30/1996).

Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις σε συνεργασία με τις οικείες Περιφέρειες έχουν τη δυνατότητα να εντάξουν τα έργα κατασκευής σχολικών κτιρίων στα αντίστοιχα Π.Ε.Π. (Γ' Κ.Π.Σ.).

Επιπρόσθετα το ΥΠ.Ε.Π.Θ. σε ετήσια βάση επιχορηγεί τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΣΑΕ 047) για οικόπεδα και κατασκευές χωρίς περαιτέρω παρέμβαση μέσα στο Νομό.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λέσβου στην τριετία 2000-2002 επιχορηγήθηκε με τα καλύτερα ποσά από τις πιστώσεις του Εθνικού Π.Δ.Ε. του ΥΠΕΠΘ και του ΟΣΚ Α.Ε.

2000

Για οικόπεδα-μελέτες-κατασκευές 70.000.000 δρχ

Για επισκευές 50.000.000 δρχ.

2001

Για οικόπεδα και κατασκευές 80.000.000 δρχ.

Για οικόπεδα και κατασκευές 146.735,14 Ευρώ

Για φέτος (2003) η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λέσβου έχει προγραμματισθεί να επιχορηγηθεί με το ποσό των 323.367,67 Ευρώ.

Αντίστοιχα σε ετήσιες επιχορηγήσεις προς τους Ο.Τ.Α. για επισκευές και συντηρήσεις των σχολικών κτιρίων προβαίνει το ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚ. ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ»

15. Στην με αριθμό 2650/9-9-03 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Άγγελου Τζέκη και Γεωργίου Χουρμουζιάδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 96657/ΙΗ'/30-9-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 2650/9-9-03 την οποία κατέθεσαν οι Βουλευτές κύριοι Άγγελος Τζέκης και Γεώργιος Χουρμουζιάδης και αφορά στα διδακτήρια του Ν. Χαλκιδικής, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις έχουν την αρμοδιότητα για την επιλογή και την απόκτηση οικοπεδικών εκτάσεων, τον προγραμματισμό, τη μελέτη, την κατασκευή και την επίβλεψη των έργων σχολικής στέγης (Ν.2218/94, Ν.2240/94 και Π.Δ. 30/1996).

Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις σε συνεργασία με τις οικείες Περιφέρειες έχουν τη δυνατότητα να εντάξουν τα έργα κατασκευής σχολικών κτιρίων στα αντίστοιχα Π.Ε.Π. (Γ' Κ.Π.Σ.).

Επιπρόσθετα το ΥΠ.Ε.Π.Θ. σε ετήσια βάση επιχορηγεί τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΣΑΕ 047) για οικόπεδα και κατασκευές χωρίς περαιτέρω παρέμβαση μέσα στο Νομό.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χαλκιδικής στην τριετία 2000-

2002 επιχορηγήθηκε με τα κατωτέρω ποσά από τις πιστώσεις του Εθνικού Π.Δ.Ε. του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και του Ο.Σ.Κ. Α.Ε.

2000		
Για οικόπεδα-μελέτες-κατασκευές	120.000.000	δρχ.
Για επισκευές	45.000.000	δρχ.
2001		
Για οικόπεδα και κατασκευές	140.000.000	δρχ.
2002		
Για οικόπεδα και κατασκευές	338.123,14	Ευρώ
Για φέτος (2003) η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χαλκιδικής έχει επιχορηγηθεί με το ποσό των 300.000,00 Ευρώ.		

Αντίστοιχα σε ετήσιες επιχορηγήσεις προς τους Ο.Τ.Α. για επισκευές και συντηρήσεις των σχολικών κτιρίων προβαίνει το ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α

2. Ειδικότερα για τα σχολικά κτίρια στο Νομό Χαλκιδικής, σας γνωρίζουμε ότι η Διεύθυνση Προγραμματισμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής με σχετικό έγγραφο της, μας πληροφορήσε τα ακόλουθα:

- Για τη στέγαση του Λυκείου Καλλικράτειας που συστεγάζεται με το Γυμνάσιο του Τ.Ε.Ε. Νικήτης, που στεγάζεται στο Δημαρχείο και του Λυκείου Πολυγύρου, που συστεγάζεται με το Γυμνάσιο, όπως και για το Λύκειο Ιερισσού και το Τ.Ε.Ε. Αρναίας υπάρχουν η ετοιμάζονται μελέτες και πρέπει να χρηματοδοτηθεί η κατασκευή τους. Η επισκευή του κτιρίου του Γυμνασίου Καλλικράτειας δημοπρατείται στις 24.9.2003 από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χαλκιδικής.

- Το Νηπιαγωγείο Ορμυλίας έχει ενταχθεί στη ΣΑΝΑ/3 και θα δημοπρατηθεί εντός των ημερών ενώ η επέκτασή του Δημοτικού Σχολείου Συκιάς θα ενταχθεί στη ΣΑΝΑ/3 εντός του έτους.

- Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χαλκιδικής έχει συμπεριλάβει στον προγραμματισμό της την πρόταση για προσθήκη, ως κατωτέρω:

- α) Δύο (2) αιθουσών στο Δημοτικό Σχολείο Καλλικράτειας
- β) Δύο (2) αιθουσών στο Δημοτικό Σχολείο Ν. Τρίγλιας
- γ) Δύο (2) αιθουσών στο Δημοτικό Σχολείο Καλλιθέας
- δ) Τεσσάρων (4) αιθουσών στο Δημοτικό Σχολείο Πολυχρόνου και κατασκευή δύο (2) Νηπιαγωγείων στα Νέα Μουδανιά και ενός (1) στον Πολύγυρο.

- Στο παραδοσιακό κτίριο του Δημοτικού Σχολείου Γαλάτιστας δεν μπορεί να γίνει προσθήκη αιθουσών και πρέπει να εξετασθεί πρόταση κατασκευής νέου Δημοτικού Σχολείου.

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚ. ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ

16. Στην με αριθμό 2643/8-9-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αναστασίου Μαντέλη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Β-4361/30-9-03 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 2643/8-9-03, που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Τάσος Μαντέλης, σχετικά με τους ραδιοερασιτέχνες, κατά λόγο αρμοδιότητας του Υπ. Μ.Ε., -σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

1. Δεν υφίσταται θέμα «λανθασμένων» ραδιοερασιτεχνικών αδειών. Αν ο ερωτών Βουλευτής εννοεί την αντικατάσταση του εντύπου των ραδιοερασιτεχνικών αδειών, σας πληροφορούμε ότι η Αρμόδια υπηρεσία του Υπ.Μ.Ε σκοπεύει σύντομα να το αντικαταστήσει προσαρμόζοντας το στο νέο σύστημα αδειοδότησης και να εφοδιάσει με αυτό τις Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

2. Η ύλη των εξετάσεων έχει καθοριστεί με την οικ. 68000/763/09-12-2002 (ΦΕΚ 1579, Β'/2002) Απόφαση του Υπ.Μ.Ε Συναφώς σας αναφέρουμε ότι η αρμόδια Υπηρεσία του Υπ.Μ.Ε έχει ετοιμάσει ερωτηματολόγιο επί της ύλης των εξετάσεων για να το δώσει για προετοιμασία και χρήση των εξεταζόμενων, για την απόκτηση πτυχίου, ραδιοερασιτεχνικών. Σημειωτέον ότι η ύλη των εξετάσεων έχει εναρμονισθεί πλήρως με την Ευρωπαϊκή σύσταση CEPT T/R 61-02 που ισχύει στην πλειονότητα των Ευρωπαϊκών χωρών.

3. Με σχετικές υπουργικές αποφάσεις έχει εγκριθεί η διενέργεια δημόσιου διαγωνισμού προμήθειας αναμεταδοτών, τις

οποίες το Υπ.Μ.Ε. θα εκχωρήσει σε ραδιοερασιτεχνικούς συλλόγους, υποστηρίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τον ραδιοερασιτεχνισμό.

Ήδη, ο υπόψη διαγωνισμός διενεργήθηκε και επαναλήφθηκε, χωρίς και τις δύο φορές να αποδώσει. Βρίσκονται σε εξέλιξη οι σχετικές διαδικασίες για την εκ νέου προκήρυξη του.

Ο Υπουργός
ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ

17. Στην με αριθμό 2621/8-9-03 ερώτηση της Βουλευτού κ. Μαρίας Δαμανάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 95692-Η/30-9-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 2621/8-9-03 την οποία κατέθεσε η Βουλευτής κ. Μαρία Δαμανάκη σχετικά με τα σχολικά κυλικεία και στα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Ο Υγειονομικός έλεγχος των κυλικείων πραγματοποιείται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας με τη βοήθεια των αρμόδιων Αστυνομικών Αρχών.

Παράλληλα τον έλεγχο της ομαλής λειτουργίας των κυλικείων και τη διάθεση από αυτά των προβλεπομένων προϊόντων που ορίζονται με την απόφαση Α2Ε/οικ. 1653 άρθρο 2 (ΦΕΚ 563/98 τ. Β') ασκεί και η Επιτροπή Ελέγχου που υπάρχει σε κάθε σχολική μονάδα (Δ4/355 Κ.Υ.Α ΦΕΚ 506/30-6-94 τ. Β').

Σε αυτή την Επιτροπή συμμετέχουν ο Διευθυντής του Σχολείου και ο εκπρόσωπος του συλλόγου γονέων - κηδεμόνων.

Επίσης το ΥΠΕΠΘ κάθε χρόνο με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς με σχετική εγκύκλιο τονίζει και υπενθυμίζει στις εν λόγω Επιτροπές την ευθύνη και την υποχρέωση που έχουν επιφορτιστεί για την προστασία της υγείας των μαθητών, ανεξάρτητα από τους ελέγχους που πραγματοποιούνται από τις Υγειονομικές και Αστυνομικές Αρχές.

Οι Επιτροπές Ελέγχου εφόσον διαπιστώσουν ότι διατίθενται άλλα προϊόντα εκτός των επιτρεπομένων έχουν τη δυνατότητα να εισηγούνται την καταγγελία της σχετικής σύμβασης.

Τέλος το ΥΠ.Ε.Π.Θ. έχει διαβιβάσει στις αρμόδιες υπηρεσίες την με αριθμ. 487/4-10-2000 Κ.Υ.Α. περί υγιεινής και ασφάλειας των τροφίμων προκειμένου να ενημερωθούν και να συμμορφωθούν με τις ανωτέρω διατάξεις δεδομένου ότι σύμφωνα με την ως άνω Κ.Υ.Α ανατίθεται στον Ενιαίο Φορέα Ελέγχου των Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.) η αρμοδιότητα για τον έλεγχο και την τήρηση των κανόνων υγιεινής στα τρόφιμα και στα καταστήματα διάθεσης τροφίμων μεταξύ των οποίων υπάγονται και τα σχολικά κυλικεία.

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ

18. Στην με αριθμό 2580/5-9-2003 ερώτηση του Βουλευτή κ. Φώτη Κουβέλη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 468/30-9-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής, Κ. Φ. Κουβέλης για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η Δ/ση Δασών Αθηνών έχει ενημερώσει τον ΟΣΚ ό,τι δεν είναι δυνατή η ικανοποίηση του αιτήματος για άρση της αναδάσωσης και ανέγερσης σχολικών κτιρίων δημόσιας, δασικής-αναδασωτέας εκτάσεως του κτήματος Ομορφοκκλησιάς στο Δήμο Γαλατσίου.

Για την απαλλοτρίωση εκτάσεως που βρίσκεται στην τοποθεσία πρώην λατομείο Λεβεντάκη, η ανωτέρω υπηρεσία ύστερα από σχετικό αίτημα του Δήμου Γαλατσίου έχει εκδώσει πράξη χαρακτηρισμού της έκτασης με την οποία την χαρακτηρίζει ως Δασική και αναδασωτέα. Κατά της πράξης αυτής έχουν υποβληθεί αντιρρήσεις οι οποίες εκκρεμούν προς εξέταση στην αρμόδια Α/θμια Επιτροπή Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων.

Ο Υφυπουργός
Φ. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ

19. Στην με αριθμό 103/1-7-2003 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γεωργίου Καρασμάνη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Γ.Π. 64870/25-7-03 έγγραφο από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αρ. 103/1-7-2003 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Γ. Καρασμάνη σχετικά με την έλλειψη Παιδοχειρουργών στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα της χώρας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Οι προκηρύξεις για κάλυψη ιατρικών θέσεων στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα της χώρας γίνονται μετά από σχετική έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τις κατά προτεραιότητα θέσεις που ζητούνται από τα Νοσηλευτικά Ιδρύματα και τα οικεία ΠεΣΥΠ.

Όσον αφορά τη στελέχωση των διαφόρων ταμείων αρμόδιο να σας απαντήσει είναι το συνεργωτώμενο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σας διαβιβάζουμε πίνακα στον οποίο αναφέρονται οι οργανικές θέσεις κλάδου γιατρών ΕΣΥ, στην ειδικότητα της χειρουργικής παιδών, που έχουν συσταθεί στα Νοσοκομεία της χώρας κατά βαθμό και αριθμό.

Ο Υπουργός
Κ. ΣΤΕΦΑΝΗΣ»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο των επικαίρων ερωτήσεων της Πέμπτης 11 Δεκεμβρίου 2003.

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 305/8.12.2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ιωάννη Ζαφειρόπουλου προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τη συνέχιση του προγράμματος της Ολυμπιακής Παιδείας και μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 κλπ.

2. Η με αριθμό 309/8.12.2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευ-

τή της Νέας Δημοκρατίας κ. Ιωάννη Χωματά προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς που διέπει τις Κυκλάδες κλπ.

3. Η με αριθμό 306/8.12.2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αντωνίου Σκυλάκου προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με τις απολύσεις προσωπικού στο Δήμο Άνω Λιοσίων κλπ.

4. Η με αριθμό 303/8.12.2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού της Αριστεράς των Κινήματων και της Οικολογίας κ. Φώτη Κουβέλη προς τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, σχετικά με τη μείωση του προσωπικού στον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας κλπ.

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 304/8.12.2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Αλέξανδρου Βούλγαρη προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τη λήψη μέτρων για τους εκπαιδευτικούς που πάσχουν από νεανικό διαβήτη κλπ.

2. Η με αριθμό 310/8.12.2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Βασιλείου Πάππα προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με τη στελέχωση του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νέων Μουδωνίων Χαλκιδικής με το απαραίτητο ιατρικό και διοικητικό προσωπικό.

3. Η με αριθμό 308/8.12.2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Γεωργίου Χουρμουζιάδη προς τον Υπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, σχετικά με την αντιμετώπιση του φαινομένου χρησιμοποίησης μικρών παιδιών σε διαφημίσεις προϊόντων κλπ.

4. Η με αριθμό 311/8.12.2003 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού της Αριστεράς των Κινήματων και της Οικολογίας κ. Ασημίνας Ξηροτύρη-Αικατερινάρη προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με την υλοποίηση των Περιφερειακών Προγραμμάτων κλπ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

**ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ
ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ**

Ειδική συνεδρίαση για τα άτομα με αναπηρία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή συζήτηση θα διεξαχθεί με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 137 του Κανονισμού της Βουλής.

Έχω την τιμή να θέσω υπόψη του Σώματος την ομόφωνη απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων για την οργάνωση της συζήτησης με εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 5 του άρθρου 65 του Κανονισμού της Βουλής. Θα υπάρξει κατάλογος κατά προτεραιότητα ομιλητών που θα οριστούν από τα κόμματα, τρεις από τη Νέα Δημοκρατία, τρεις από το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα και ανά ένας συνάδελφος από τα άλλα δύο κόμματα, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας και το Συνασπισμό της Αριστεράς, των Κινημάτων και της Οικολογίας, εκτός από τους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων και τους αναπληρωτές τους.

Οι άλλοι συνάδελφοι που θέλουν να μιλήσουν θα πρέπει να εγγραφούν με το ηλεκτρονικό σύστημα μέχρι το τέλος της ομιλίας του δεύτερου ομιλητή.

Προτείνω στο Σώμα να διατεθούν δεκαπέντε λεπτά για κάθε έναν από τους ομιλητές της πρώτης σειράς και, εν συνεχεία, δέκα λεπτά για τους επόμενους. Οι άλλοι συνάδελφοι που θα εγγραφούν να μιλήσουν, να ομιλήσουν σε χρόνο πέντε λεπτών, λαμβάνοντας εναλλάξ το λόγο.

Για τους αναπληρωτές ισχύουν, επίσης, τα του Κανονισμού, δηλαδή δεκαπέντε λεπτά για τους Προέδρους των Ομάδων και, εφόσον ομιλήσει ο Πρόεδρος, ο αναπληρωτής θα μιλήσει για το μισό χρόνο.

Στην περίπτωση που δεχθείτε αυτήν την πρόταση, το ΠΑΣΟΚ έχει προτείνει ως ομιλητές τον κ. Παπαδέλλη, τον κ. Κτενά και τον κ. Σκουλάκη, η Νέα Δημοκρατία τον κ. Κωνσταντόπουλο, την κ. Καρά και την κ. Κοντού, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας τον Αντιπρόεδρο τον κ. Κοσιώνη και ο Συνασπισμός της Αριστεράς, των Κινημάτων και της Οικολογίας την κ. Ιωάννα Στεργίου.

Συμφωνεί το Σώμα επί της προτάσεως αυτής;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το Σώμα συμφωνεί ομοφώνως.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα για τα άτομα με αναπηρία. Στην ουσία, αυτή η συνεδρίαση είναι για να τιμήσουμε την ανθρωπιά, τη ζωή. Οι συμπολίτες μας που περιγράφονται με τον όρο «άτομα με αναπηρία», είναι οι αγωνιστές της ζωής, εκείνοι που δεν υποκύπτουν στη μοίρα, που δεν υφίστανται στην κακοτυχία, αλλά επιμένουν να διεκδικούν το δικαίωμα στη ζωή και τη δημιουργία και να απαιτούν από την πολιτεία και την κοινωνία να σέβονται και να υπερασπίζονται πάντοτε αυτά τα ύψιστα ανθρώπινα δικαιώματα. Άλλωστε, έτσι υπερασπίζονται η κοινωνία και η πολιτεία τον εαυτό τους, αφού η κατοχύρωση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία είναι κατοχύρωση του δημοκρατικού χαρακτήρα και της πολιτείας και της κοινωνίας.

Όπως γνωρίζετε, η Εθνική Συνομοσπονδία των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες κατέθεσε, όπως κάθε χρόνο, στις 3 Δεκεμβρίου την έκθεσή της, με την οποία αποκαλύπτει την πραγματικότητα της κοινωνίας μας, όπως τη βιώνουν αυτοί οι συνάνθρωποί μας που καθημερινά αγωνίζονται για μία ισότιμη πρόσβαση στην οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή του τόπου μας. Θα είναι αυτή η αποκάλυψη ιδιαίτερα χρήσιμη, γιατί παρά την αδιαμφισβήτητη πρόοδο που έχουμε σημειώσει τις τελευταίες δεκαετίες μετά τη Μεταπολίτευση σ' αυτό το μείζον θέμα, υπάρχουν ακόμα πολλά να αλλάξουν, έχουμε ακόμα πολλά να κάνουμε.

Αυτές οι αλλαγές αφορούν τόσο το θεσμικό πλαίσιο, όσο και την ίδια τη νοοτροπία και τη συμπεριφορά της κοινωνίας απέναντι στα άτομα με αναπηρία και στα δικαιώματά τους. Η προ-

κατάληψη, η άγνοια, η αδιαφορία είτε συνυπάρχοντας είτε μεμονωμένα, εξακολουθούν να ορθώνουν εμπόδια στο δρόμο της ζωής αυτών των συνανθρώπων μας και το χρέος της δημοκρατικής πολιτείας είναι να συμβάλει ώστε αυτά τα εμπόδια να πέσουν.

Η έκθεση που σας προανέφερα, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες –προσφυώς νομίζω– έχει ως τίτλο «Μειώνοντας το χάσμα μεταξύ πολιτικών στόχων και πραγματικότητας». Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι πολιτικοί στόχοι όλων των κομμάτων είναι θετικοί. Πρέπει να δούμε ποια είναι και η πραγματικότητα. Στην έκθεση περιγράφονται οι συνθήκες κάτω από τις οποίες τα άτομα με αναπηρία καλούνται σήμερα να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της καθημερινότητας και να σχεδιάσουν το μέλλον τους.

Διαβάζοντάς την, διαπιστώνουμε ότι, παρά τα θετικά βήματα που έχουν πραγματοποιηθεί, οι ελλείψεις είναι ακόμα μεγάλες.

Θέλω να επιστήσω ιδιαίτερα την προσοχή σας στο κεφάλαιο «Ειδικές δράσεις για τις πλέον ευάλωτες ομάδες ατόμων με αναπηρία», το οποίο χαρακτηρίζει δικαιολογημένα ως τραγωδία την κατάσταση που βιώνουν οι συνάνθρωποί μας και οι οικογένειές τους και καλεί τη Βουλή των Ελλήνων να τερματίσει αυτήν την πραγματικότητα «αν έχει τη βούληση», όπως λέει η έκθεση.

Πιστεύω πως η απάντησή μας, η απάντηση όλων σ' αυτήν την Αίθουσα προς αυτήν την κραυγή αγωνίας είναι πως η Βουλή των Ελλήνων έχει τη βούληση και την αποφασιστικότητα να προωθήσει τα αιτήματα των ατόμων με αναπηρία. Έκφραση αυτής της βούλησης άλλωστε υπήρξε και η απόφαση της Βουλής των Ελλήνων για την καθιέρωση με το ν.2430/1996 της 3ης Δεκεμβρίου κάθε έτους ως της εθνικής ημέρας ατόμων με αναπηρία. Αυτή δεν υπήρξε μία κίνηση εντυπωσιασμού, αλλά μία ομόφωνη πολιτική απόφαση του Σώματος, που συμβολίζει τη βαθιά αίσθηση ευθύνης και χρέους που διακατέχει το σύνολο των εκπροσώπων του ελληνικού λαού απέναντι στο τεράστιο αυτό πρόβλημα.

Η συγκυρία του εορτασμού του 2003 ως παγκόσμιου έτους για τα άτομα με αναπηρία προσδίδει στη σημερινή μας συνεδρίαση μία ξεχωριστή επικαιρότητα. Μας υποδεικνύει μία παγκόσμια τάση να τεθούν αποφασιστικά στο προσκήνιο οι ανάγκες των ανθρώπων με αναπηρία και η υποχρέωση της παγκόσμιας κοινότητας να ανταποκριθεί σ' αυτές.

Μάλιστα, λίγους μήνες πριν από την τέλεση των Ολυμπιακών, αλλά και των Παραολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα, καλούμαστε σήμερα να στείλουμε στην ελληνική κοινωνία ένα ξεκάθαρο μήνυμα, το μήνυμα της αλληλεγγύης, της συνοχής και της ενότητας, το μήνυμα της ανθρωπιάς. Καλούμαστε να απευθύνουμε ένα μεγάλο «ευχαριστώ» στα άτομα με αναπηρία που, με τον καθημερινό αγώνα που δίνουν, μας δείχνουν την αξία της ζωής και την αισιοδοξία που τα διακατέχει ως οδηγό ημών και μας καλούν να ανταποκριθούμε στο αληθινό της νόημα, στην αγάπη του ανθρώπου για τον συνάνθρωπό του.

Το ΠΑΣΟΚ ορίζει ως Κοινοβουλευτικό του Εκπρόσωπο τον κ. Κουρουμπλή, η Νέα Δημοκρατία τον κ. Ανδρεουλάκο, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος τον Αντιπρόεδρο της Βουλής κ. Κοσιώνη.

Ο κ. Παπαδέλλης έχει το λόγο.

ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΔΕΛΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μου επιτρέψετε να ξεκινήσω την τοποθέτησή μου υποστηρίζοντας ότι δεν ήμουν ποτέ υπέρμαχος των ημερών που έχουν αφιερωθεί για διάφορους στόχους, όπως είναι η μέρα για το παιδί, για τη μητέρα, για τη γυναίκα και για άλλα παρόμοια και τούτο γιατί είχα και έχω την εντύπωση ότι αυτή η διαδικασία λίγο-πολύ περιέκλειε ένα χαρακτηριστικό ενδιαφέροντος της κοινωνίας απέναντι στις διάφορες κατηγορίες που τιμώνταν με την αφιέρωση μιας συγκεκριμένης μέρας σ' αυτές.

Όμως, όπως σε όλα τα πράγματα υπάρχουν εξαιρέσεις, έτσι νομίζω ότι και στην περίπτωση των ατόμων με αναπηρίες, η αφιέρωση μιας ημέρας με ομόφωνη απόφαση της Βουλής, όπως τόνησε ο Πρόεδρος, και με τον ορισμό της 3ης Δεκεμβρίου ως ημέρας τιμής προς τα άτομα με αναπηρίες, θεωρώ ότι ξεχωρίζει από τις υπόλοιπες μέρες και υπάρχουν επιχειρήματα

γι' αυτό.

Πιστεύω ότι, όπως ακριβώς σημειώνουν οι συντάκτες της έκθεσης της Εθνικής Συνομοσπονδίας ατόμων με ειδικές ανάγκες, η μέρα αυτή είναι μία ευκαιρία για ανάληψη πρωτοβουλιών με στόχο την ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση και τη δραστηριοποίηση των κέντρων λήψης αποφάσεων των ίδιων των ατόμων με αναπηρία, αλλά και της ευρύτερης κοινωνίας.

Και αυτό γιατί και με την προσωπική μου εμπειρία λόγω της ιδιότητάς μου ως γιατρού επί πολλά χρόνια, θα μου επιτρέψετε να υποστηρίξω ότι πιστεύω πως δεν τα γνωρίζουμε καλά ακόμα τα άτομα αυτά γιατί ακόμα είχαμε –ίσως και να έχουμε- πολλές προκαταλήψεις γιατί έχουμε πολλοί από εμάς αρνητικές στάσεις συχνά και αμυντικές απέναντί τους. Η διασταλτική άποψη μας εμείς, εσείς, οι φυσιολογικοί και οι άλλοι νομίζω ότι κατευθύνει τη σκέψη πολλών πολιτών στην παγκόσμια κοινωνία, όμως προκύπτει το ερώτημα: Οι άλλοι ποιοι; Και οι άλλοι τι άραγε;

Οι απαντήσεις φοβούμαι ότι δεν εκστομίζονται ή συχνά σιγοψιθυρίζονται. Προσπαθούμε πολλές φορές υποκριτικά να πείσουμε ίσως και να πειστούμε πως δεν είμαστε, η κοινωνία των φυσιολογικών –έτσι πιστεύουμε- δεν αποστρέφουμε το πρόσωπό μας από το άτομο με αναπηρίες, δεν το συμπονάμε απλά, δεν δείχνουμε κατανόηση στην αδυναμία του αλλά αντίθετα προστρέχουμε, συμπορευόμαστε και συμβαδίζουμε όπως με όλους τους άλλους, τους λεγόμενους φυσιολογικούς, πως είναι βαθιά μας πεποίθηση και πίστη μας ότι είμαστε όλοι ίσοι αλλά δεν είμαστε ίδιοι.

Φοβούμαι πως σήμερα πια κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η αντίληψη που έχει επικρατήσει ότι η αναπηρία δεν είναι η σωματική, νοητική, αισθητηριακή ή ψυχική απόκλιση από το φυσιολογικό, αλλά πολύ απλά είναι η κατάσταση που καθιστά ένα άτομο με ειδικές δεξιότητες και ειδικές ικανότητες να κινείται ισότιμα ανάμεσα στο κοινωνικό σύνολο, δεν διακατέχει όλη την κοινωνία και τα άτομα προσωπικά το καθένα αλλά και τις κοινωνικές ομάδες.

Σήμερα είναι βέβαιο πως όλοι συμφωνούν ότι αξίες όπως η ισότητα και η αναγνώριση δικαιωμάτων πρέπει να αποτελούν βασικούς στόχους της πολιτικής για τα άτομα με αναπηρία. Έλα όμως που έρχεται η «αγωνιστική» άρνηση των κοινωνιών να δεχτούν στη γειτονιά τους κέντρα περιθαλψής ψυχικά αρρώστων για να μην τυχόν και μαγαρίσουν τους φυσιολογικούς ή έλα που υπάρχει σχεδόν πολεμική αντιμετώπιση στην προσπάθεια εγκατάστασης κέντρων για τη βοήθεια εξαρτημένων ατόμων από διάφορες εξαρτησιογόνες ουσίες μην τυχόν και μολυνθούν και οι υγιείς ή ακόμα η υποβόσκουσα αντίδραση ακόμα και για την αποδοχή της κοινωνικής ενσωμάτωσης κέντρων τυφλών ή κωφών ή ατόμων με αναπηρίες.

Είχα μια προσωπική εμπειρία, αγαπητοί συνάδελφοι, όταν πριν από λίγα χρόνια όπως είχα χρέος ως Βουλευτής προσπάθησα από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας να αποσπάσω –πράγμα που το επέτυχα- απόφαση για την ίδρυση ενός ΚΕΚΥ-ΑΜΕΑ, Κέντρου Κοινωνικής Υποστήριξης Ατόμων με Αναπηρίες στην πατρίδα μου, στο νησί μου στη Λέσβο. Και όταν αυτό επιτεύχθηκε έπρεπε να οριστεί ο τόπος στον οποίο θα εγκαθίστατο. Υποστηρίξα λοιπόν την εγκατάσταση του κέντρου αυτού στο κέντρο του νησιού, σ' ένα γεωγραφικό σημείο που ήταν κοντά στην ιδιαίτερη πατρίδα μου, στο χωριό μου. Η τοπική κοινωνία αντιμετώπισε την προσπάθεια αυτή με το επιχείρημα ότι δεν ήθελε να τοποθετήσει ένα ίδρυμα στο χωριό μου, ένα ίδρυμα που είναι για τρελούς.

Αυτή ήταν η απάντηση πολλών μελών της τοπικής κοινωνίας για ένα κέντρο για το οποίο η ελληνική κοινωνία είναι υπερήφανη για όπου έχει εγκατασταθεί και όπου έχει λειτουργήσει.

Αγαπητοί συνάδελφοι, πιστεύω απόλυτα πως το μέγα θέμα των ατόμων με αναπηρίες είναι βαθύτατα πολιτικό. Η δε πολιτική για την αναπηρία αποτελεί ουσιαστικά ζήτημα δημοκρατίας, σχετίζεται με το δικαίωμα της συμμετοχής τους ισότιμα στην κοινωνία, στη βάση του ότι όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι και έχουν ίσα δικαιώματα, όπως ακριβώς σημειώνουν οι ίδιοι στην πρόταση την οποία προανέφερα.

Γι' αυτό ακριβώς και η ουσιαστική προσέγγιση του θέματος αυτού απαιτεί, αλλά και επιβάλλει, συνολική αλλαγή νοοτρο-

πίας της ελληνικής κοινωνίας, μεταβολή στον τρόπο σκέψης, αλλά και συμπεριφοράς του ατόμου και του κοινωνικού συνόλου. Απαιτεί εδραίωση του ατομικού πολιτισμού.

Να, γιατί είναι βαθύτατα πολιτικό ζήτημα. Συμφωνώ, λοιπόν, πλήρως και ενώνω και εγώ τη φωνή μου με όσα ανέφερε προηγουμένως ο Πρόεδρος, καλώντας το Κοινοβούλιο να συμπαραταχθεί με το εθνικό σχέδιο δράσης της Εθνικής Ομοσπονδίας των ΑΜΕΑ και με την επισήμανση –κυρίως δε με αυτήν- πως η εκπόνηση και η εφαρμογή ενός μακροπρόθεσμου σχεδίου δράσης για την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, απαιτεί και προϋποθέτει πρώτον, την ύπαρξη πολιτικής υποστήριξης και δέσμευσης από όλους τους πολιτικούς σχηματισμούς, η οποία να ενστερνίζεται την άποψη όσον αφορά την ύπαρξη χάσματος μεταξύ στόχου και υλοποίησης, δεύτερον, τη διάθεση αυξημένων οικονομικών πόρων συνολικά και ανά τομέα, που θα υποστηρίξουν την εφαρμογή του σχεδίου και τρίτον, τη διασφάλιση και την ενδυνάμωση του δημόσιου χαρακτήρα των υπηρεσιών που παρέχονται στα άτομα με αναπηρία.

Υιοθετώ, βεβαίως, την πρότασή τους για δημιουργία αρχής διασφάλισης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, που θα παρακολουθεί, θα ελέγχει και θα εποπτεύει την πιστή τήρηση των κανόνων και της πολιτικής για την κοινωνική ισότητα των ατόμων με αναπηρίες.

Αγαπητοί συνάδελφοι, δεν αμφισβητώ την ευαισθησία και την αίσθηση του χρέους κανενός, μόνο που πιστεύω ότι αυτές τις αξίες θα πρέπει να τις αποδεικνύουμε πάντα στην πράξη.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Γεώργιος Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα σ' αυτήν την Αίθουσα είναι στραμμένα τα βλέμματα του αναπηρικού κινήματος της χώρας μας, αλλά και του γονεϊκού κινήματος. Είναι στραμμένα για να δουν τα ανταντακλαστικά του πολιτικού κόσμου σε θέματα αναπηρίας και μάλιστα σε μια χρονιά που χαρακτηρίζεται προεκλογική.

Διαβάζοντας την έκθεση της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρίες και ξεκινώντας με τη διαπίστωση ότι υπάρχει ένα μεγάλο χάσμα μεταξύ πολιτικών στόχων και πραγματικότητας σε θέματα αναπηρίας, διαβάζοντας και τα αίτια αυτού του χάσματος, θα συμφωνήσουμε ότι υπάρχουν κατάλοιπα παραδοσιακής προσέγγισης, αλλά και έλλειψη ολοκληρωμένης και ολόπλευρης στρατηγικής στα θέματα αυτά. Όλα αυτά εμποδίζουν να μειωθεί αυτό το χάσμα μεταξύ στοχοθεσίας και υλοποίησης των στόχων.

Και αν για το πρώτο, για τα κατάλοιπα της παραδοσιακής προσέγγισης, είμαστε υπεύθυνοι όλοι μας, ο πολιτικός κόσμος, η κοινωνία, οι πολίτες, για την ολόπλευρη και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του θέματος, για την έλλειψη μιας ολοκληρωμένης και ολόπλευρης στρατηγικής δεν μπορεί να είναι άλλος υπεύθυνος από αυτούς που διαχειρίζονται τα κοινά, από την υπεύθυνη κυβέρνηση της χώρας.

Θα ξεκινήσω από το πρώτο θέμα, για το οποίο σίγουρα είναι υπεύθυνη ολόκληρη η κοινωνία. Δεν μπορεί να είναι υπεύθυνοι οι ανάπηροι ή οι γονείς των παιδιών με αναπηρίες. Δεν μπορεί να είναι αυτοί υπεύθυνοι και ευέλκτικοι.

Δεν είναι δυνατόν να έχουμε την απάτηση απ' αυτούς τους ανθρώπους να ελίσσονται, σύμφωνα με τις δικές μας ανάγκες και στη δική μας νομοθεσία, όπως εμείς την αντιλαμβανόμαστε. Δεν μπορεί να είναι αυτοί ευέλκτικοι καθημερινά, γιατί εμείς δεν μπορούμε να υλοποιήσουμε την οποία νομοθεσία θεσπίζουμε. Και σίγουρα δεν πρέπει το άτομο με αναπηρία να πάρει ένα ραβδί στο χέρι και να χτυπά ή να απομακρύνει τα αυτοκίνητα, τα οποία κλείνουν τις ράμπες.

Δεν είναι δυνατόν τα άτομα με αναπηρίες να αναγκάζονται να προσαρμόζονται σε δημόσιους χώρους που δεν έχουν σχεδιαστεί για τους αναπήρους. Δεν μπορεί να ψάχνουν τουαλέτα για αναπήρους ή ειδικό ανελκυστήρα και δεν είναι δυνατόν να ελίσσονται καθημερινά σ' έναν κόσμο που δεν σχεδιάστηκε γι'

αυτούς τους ανθρώπους.

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν προκαταλήψεις και μία αρνητική κοινωνική αντίδραση. Υπάρχει ένας ολόκληρος κόσμος, ο οποίος δεν μπορεί να σκεφθεί καν την αναπηρία. Πιστεύει ότι έχει κάνει ένα συμβόλαιο με το Θεό πως θα είναι πάντοτε υγιής. Μόνο όταν η αναπηρία χτυπήσει τον ίδιο ή το σπίτι του, αγανακτεί και με τη νομοθεσία και με όλους τους άλλους που δεν τον καταλαβαίνουν. Είναι αυτός ο ίδιος που δεν καταλάβαινε προηγούμενες τίποτα για τους αναπήρους.

Άρα, λοιπόν, υπάρχουν οι ευθύνες της κοινωνίας. Πού αρχίζουν και πού τελειώνουν οι δικές μας ευθύνες, οι ευθύνες του πολιτικού κόσμου; Θα συμφωνήσω σ' ένα πολύ μεγάλο βαθμό με την έκθεση της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρίες. Σε γενικές γραμμές κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση και ήταν μία ευχάριστη έκπληξη. Γνωρίζει την πραγματικότητα και ξέρει προς τα που πρέπει να κινηθούμε.

Όμως, το ζητούμενο είναι το τι θα κάνουμε εμείς. Τι θα κάνει η κοινωνία των πολιτών; Είναι έτοιμη να αποδεχθεί αυτό το σχέδιο δράσης; Πόσο έτοιμο είμαστε εμείς, για να σχεδιάσουμε το μέλλον και όχι μόνο να θεσμοθετήσουμε, αλλά και να υλοποιήσουμε αυτά που σχεδιάζουμε;

Κύριε Υπουργέ, αλήθεια έχουμε υλοποιήσει τη νομοθεσία, που εμείς οι ίδιοι θεσπίσαμε, όσον αφορά τις προσλήψεις; Πόσες προσλήψεις κάναμε τα τελευταία χρόνια για άτομα με αναπηρία; Πότε εκδώσαμε προκηρύξεις; Μήπως το 2000, στις παραμονές των εκλογών, ή μήπως το 2002 στις παραμονές των δημοτικών και νομαρχιακών εκλογών; Πόσους προσλάβαμε; Λίγες εκατοντάδες; Με ποιες διαδικασίες; Πόσες αιτήσεις υποβλήθηκαν και πόσες απορρίψαμε; Θα σας πω ότι υποβλήθηκαν είκοσι δύο χιλιάδες αιτήσεις και απορρίφθηκαν δεκαπέντε χιλιάδες.

Αγαπητέ κύριε Κουρουμπλή, πόσα εμπόδια βάζουμε στο ΑΣΕΠ; Πόσα γραφειοκρατικά εμπόδια βάζουμε στις καθημερινές διαδικασίες; Πόσα εμπόδια βρίσκουν οι ανάπηροι καθημερινά, όταν χτυπούν την πόρτα είτε του ιδιωτικού είτε του δημόσιου τομέα; Τι κάνουμε, για να αμβλύνουμε αυτά τα εμπόδια.

Κύριε Υπουργέ, θα καταθέσω ένα νόμο που ψηφίστηκε το 1999 και αφορά τα κέντρα μεταμοσχεύσεων. Θα ήθελα να μου πείτε, όταν θα έχετε καιρό, τι υλοποιήθηκε απ' αυτόν τον νόμο, που αφορά τα κέντρα μεταμοσχεύσεων;

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Κωνσταντόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά τον προαναφερθέντα νόμο, ο οποίος βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Το 1999 -είχε και τρίχρονη διάρκεια- έπρεπε να υλοποιηθεί. Υλοποιήθηκε έστω και ένα από αυτά τα οποία αναφέρει ο νόμος, ο οποίος ψηφίστηκε εδώ μέσα το 1999, για να δούμε το χάσμα και ποιοι ευθύνονται γι' αυτό το χάσμα, μεταξύ στοχοθεσίας και υλοποίησης των στόχων;

Σχεδιάζουμε, όμως, λαμβάνοντας υπόψη τους αναπήρους και τους γονείς των αναπήρων; Η πολιτική μας είναι πολιτική ίσων ευκαιριών και πολιτική ίσης μεταχείρισης; Οι στόχοι μας για το έτος αναπηρίας υλοποιήθηκαν στον ίδιο βαθμό που υλοποιήθηκαν και στα υπόλοιπα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Ενδιαφερόμαστε με τον ίδιο τρόπο και στον ίδιο βαθμό για τα τριάντα και πλέον εκατομμύρια συμπολιτών μας που έχουν μικρή ή μεγάλη αναπηρία;

Θα υποβάλω στη Βουλή και την ανακοίνωση -στις 30 Οκτωβρίου 2003- της επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, σχετικά με τις ίσες ευκαιρίες για τα άτομα με αναπηρίες, ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης. Εκεί υπάρχει θλίψη πράγματι για το αν υπάρχει σύγκληση σε αυτά τα θέματα. Υπάρχει πλήρης ανακοίνωση όλων των δράσεων, οι οποίες έγιναν από όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν θα αναφέρω τις βόρειες χώρες, γιατί θα μου πείτε, άλλους πόρους, άλλα χρήματα, δεν έχουμε, δεν δίνουμε, έχουν και δίνουν.

Τι έκανε η Ισπανία. Έχει εκπονήσει τον περασμένο χρόνο ένα ειδικό σχέδιο δράσης για τα άτομα με αναπηρίες, 2003-2007, ένα νέο εθνικό σχέδιο για την πρόσβαση, 2004-2012 και ένα

σχέδιο για την απασχόληση για άτομα με αναπηρίες. Επίσης, θα θεσπίσει δύο νέους νόμους για την ισότητα των ευκαιριών και την καταπολέμηση των διακρίσεων και έναν για τα οικονομικά και τα κληρονομικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες.

Η Ελλάδα εκπονεί ένα σχέδιο δράσης για την κοινωνική ένταξη, έως το 2006. Επιπλέον εν όψει των Παραολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 2004, η Κυβέρνηση αναλαμβάνει ένα σύνολο πρακτικών βελτιώσεων και θεσμικών μεταρρυθμίσεων για τα άτομα με αναπηρίες, το οποίο το βλέπετε καθημερινά σε τι κατάσταση βρίσκεται. Η Ιταλία εργάζεται επί της ανάπτυξης πλεονεκτημάτων για τις οικογένειες με άτομα με αναπηρίες. Προσπαθεί να διευκολύνει την αξιολόγηση των αναπήρων για διοικητικούς σκοπούς. Το Ιταλικό Κοινοβούλιο συζητά ένα κυβερνητικό νομοσχέδιο σχετικά με την ηλεκτρονική πρόσβαση σε δικτυακούς τόπους, καθώς και ένα σχέδιο νόμου, σχετικά με την κηδεμονία. Και αναφέρω και ένα νέο κράτος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Αυστρία. Εξέδωσε αναλυτική δημοσίευση σχετικά με την κατάσταση των ατόμων με αναπηρίες και προετοιμάζει νέο νόμο, περί ίσης μεταχείρισης των ατόμων με αναπηρίες.

Καταθέτω αυτή την έκθεση στα Πρακτικά, για να δούμε το χάσμα, το οποίο υπάρχει και στην κοινωνική σύγκληση, όσον αφορά τα άτομα με αναπηρίες της χώρας μας και των υπολοίπων κρατών-μελών.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Κωνσταντόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Αλλά αλήθεια, αν υποθέσουμε ότι έχουμε και τα χρήματα, ότι έχουμε τα πάντα, τι πολιτική μπορούμε να ασκήσουμε για άτομα με αναπηρίες, όταν το σχέδιο δράσης της εθνικής ομοσπονδίας ατόμων με αναπηρίες αναγνωρίζει τη μεγάλη ανομοιογένεια, η οποία υπάρχει στο χώρο αυτό και τη διαφορετική πολιτική στόχευσης, η οποία πρέπει να γίνει στις διαφορετικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες; Μήπως γνωρίζουμε πόσο άτομα με αναπηρίες έχουμε σήμερα; Το Παρατηρητήριο Αναπηρίας, το οποίο θεσπίσατε με την τελευταία νομοθετική σας πρωτοβουλία υλοποιήθηκε, έστω και σ' ένα ελάχιστο βαθμό;

Ξεκίνησε η απογραφή με την τελευταία κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Κατηγορήθηκε, διακωμωδήθηκε. Γνωρίζουμε σήμερα πόσα άτομα με αναπηρία έχουμε; Γνωρίζουμε τα είδη της αναπηρίας; Γνωρίζουμε τα αίτια της αναπηρίας; Αν θέλουμε να μάθουμε, αν υπάρχει αυξητική τάση αναπηρίας στη χώρα μας, ή πτωτική τάση, το γνωρίζουμε; Γνωρίζουμε, αν αυτά τα αίτια είναι πριν από τη γέννηση, κατά τη γέννηση, μετά τη γέννηση ή λίγο πριν την ενηλικίωση; Σε μεγάλη ηλικία; Σε ποια ηλικία; Πόσο συμβάλλουν τα τροχαία; Πόσο συμβάλλουν οι ελλείψεις στην προγεννητική διάγνωση; Πόσο συμβάλλουν οι ελλείψεις στην έγκαιρη διάγνωση, στην έγκαιρη θεραπεία, στην έγκαιρη θεραπευτική αντιμετώπιση; Τα γνωρίζουμε όλα αυτά, ώστε να κάνουμε μία στρατηγική για το πού βρισκόμαστε, γιατί βρισκόμαστε σ' αυτό το σημείο και πού θα πάμε στο μέλλον; Είναι στοιχειώδη πράγματα γύρω από την ανομοιογένεια της αναπηρίας, γύρω από τη στόχευση μιας σωστής πολιτικής σε κάθε είδους αναπηρία. Την έχουμε; Είδαμε τις ανάγκες των ίδιων των αναπήρων, του αναπηρικού κινήματος, αλλά και του γονεϊκού κινήματος; Είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε το πρώτο σοκ της διάγνωσης αναπηρίας σ' ένα ζευγάρι στο οποίο ανακοινώνεται η αναπηρία και το οποίο ξαφνικά ορθώνει ένα τείχος γύρω του και απομονώνεται απ' όλο το κοινωνικό περιβάλλον, εξαιτίας όχι πάντα των δικών μας πολιτικών ευθυνών, αλλά και της ίδιας της κοινωνίας και των αρνητικών διαστάσεων της κοινωνίας αυτής;

Μπορούμε να σταθούμε πράγματι κοντά σ' αυτό το νέο ζευγάρι, σ' αυτό το σοκ το οποίο έχει υποστεί; Μήπως μετά είμαστε έτοιμοι να δώσουμε σ' αυτό το ζευγάρι μια συνταγή για το τι θα κάνει, τι προγράμματα θα ακολουθήσει ή περιοριζόμαστε σε μια επιδοματική πολιτική; Και πόσα είναι αυτά τα επιδόματα; Μπορούν να καλύψουν τις στοιχειώδεις ανάγκες του;

Αλήθεια κύριε Υπουργέ, ξέρετε πόσο στοιχίζει μια συνεδρία φυσιοθεραπείας για τα ασφαλιστικά ταμεία; Ξέρετε πόσο κοστίζει μια συνεδρία λογοθεραπείας, μουσικοθεραπείας, θεραπευ-

τικής παιδαγωγικής ή οτιδήποτε άλλο και πόσο πληρώνει το ζευγάρι αυτό από την τσέπη του; Ξέρετε πόσα χρήματα αναγκάζεται να βγάλει για να πληρώσει αυτά τα οποία του ζητούν οι διάφοροι θεραπευτές, αν αυτό το ζευγάρι γίνει μπαλάκι μεταξύ των διαφόρων ειδικών, προκειμένου να βρει κάποια θεραπεία;

Υπάρχουν ολοκληρωμένα κέντρα αποκατάστασης γι' αυτά τα παιδιά; Ή μήπως έχουμε κέντρο αποκατάστασης για την άλλη μεγάλη ομάδα συμπολιτών μας, αυτοί που καταφέρνουν να επιζησουν μετά από ένα τροχαίο ατύχημα και εφόσον βρουν μονάδα εντατικής θεραπείας και εφόσον επιζησουν, καταφέρνουν να βρουν κρεβάτι αποκατάστασης; Υπάρχουν διακόσια κρεβάτια αποκατάστασης σ' όλη την Ελλάδα και αυτά μόνο στην Αττική. Δεν υπάρχει κανένα κέντρο αποκατάστασης στη βόρεια Ελλάδα. Υπάρχουν ανάγκες για δύο χιλιάδες κλίνες αποκατάστασης. Το μεγαλύτερο ρουσφέτι που ζητάνε σήμερα από πολιτικό είναι να βρεθεί μια κλίνη αποκατάστασης. Είμαστε ευχαριστημένοι από την εικόνα την οποία έχουμε σήμερα και στο θέμα της αποκατάστασης;

Στο θέμα των ειδικών σχολείων καλή είναι η αποϊδρυματοποίηση, καλό είναι να μπει η ενσωμάτωση. Μεγάλα λόγια. Στην πράξη τι γίνεται; Στη χώρα μας εκατόν ογδόντα χιλιάδες παιδιά έχουν ανάγκη από ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Τις καλύπτουμε αυτές τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες;

Έχουμε κάνει τα κέντρα διάγνωσης τα οποία δεν δίνουν ούτε καν μια γραπτή εκπαιδευτική συνταγή για το τι να κάνουν οι γονείς. Και πώς να τη δώσουν όταν αυτός ο οποίος θα δώσει αυτήν την εκπαιδευτική συνταγή θα του πει «θέλω μια μονάδα ενσωμάτωσης, θέλω ένα σχολείο με ειδικό δάσκαλο μέσα, θέλω ειδική τάξη». Δεν υπάρχουν. Που θα πάει; Οι ελλείψεις αυτές είναι ακόμα και στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, πόσο μάλλον στην ελληνική επαρχία.

Κύριε Υπουργέ τέτοια μέρα δεν θα ήθελα να μεμφιοιρώ όμως έχω υποχρέωση να το κάνω γιατί είναι τεράστιες οι ελλείψεις. Όλος ο πολιτικός κόσμος και η Κυβέρνηση και η Αντιπολίτευση και η σημερινή Κυβέρνηση και η αυριανή κυβέρνηση, που πιστεύω ότι θα είναι η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και η αυριανή αντιπολίτευση, που πιστεύω ότι θα είναι η σημερινή Κυβέρνηση, πρέπει να κοιτάξουμε αυτό το σχέδιο δράσης. Πραγματικά έχει λύσεις, δεν έχει μαγικές λύσεις, έχει όμως ένα πρόγραμμα, ένα σχέδιο δράσης σε πολλά υπαρκτά προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζει το αναπηρικό κίνημα και το γονεϊκό κίνημα καθημερινά και τα οποία πρέπει να δούμε.

Επίσης θα πρέπει να δούμε και τους στόχους του ευρωπαϊκού έτους αναπηρίας για ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία, για ενίσχυση της ένταξης των θεμάτων αναπηρίας στις σχετικές κοινοτικές πολιτικές, για βελτίωση της πρόσβασης για όλους. Και πρέπει να υλοποιήσουμε...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό κύριε Πρόεδρε. Το θέμα της αναπηρίας είναι πάρα πολύ σημαντικό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριε συνάδελφε μπορείτε να καταθέσετε μια επερώτηση και να έχετε περισσότερο χρόνο. Θα πρέπει να τηρήσουμε το χρόνο που έχουμε πει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ : Πολύ καλά, θα τηρήσω το χρόνο μου.

Κάνω έκκληση αυτό το χάσμα μεταξύ στοχοθεσίας και υλοποίησης των στόχων να το αμβλύνουμε, να το περιορίσουμε. Έχουμε υποχρέωση, όλος ο πολιτικός κόσμος, να διαφυλάξουμε σαν κόρη οφθαλμού τη νομοθεσία την οποία εμείς θεσπίζουμε, εμείς νομοθετούμε εδώ μέσα για τα άτομα με αναπηρίες.

Το αναπηρικό και γονεϊκό κίνημα δεν θέλει ούτε ημέρες αναπηρίας, ούτε στραμμένα τα βλέμματα του πολιτικού κόσμου μια μέρα από τις τριακόσιες εξήντα πέντε του χρόνου. Θέλει το καθημερινό ενδιαφέρον μας, θέλει την καθημερινή ανάσα μας, θέλει την προσοχή μας τριακόσιες εξήντα πέντε μέρες του χρόνου. Είναι μια πρόκληση στο συναίσθημα ευθύνης όλων μας, στο συναίσθημα ευθύνης όλου του πολιτικού κόσμου.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά κτωρήσια της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στις εκθέσεις της Αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ», με θέμα: «Κρήτη, 90 χρόνια από την Ένωση με την Ελλάδα» και του Περιστευλίου με θέμα: «ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: ο πολιτικός και ο διανοούμενος» ογδόντα εννέα σπουδαστές και τρεις συνοδοί της Σχολής Τεχνικών Υπαξιωματικών Αεροπορίας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Παναγιώτης Κοσιώνης έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής):

Κύριοι συνάδελφοι, φοβάμαι ότι θα είμαι λίγο δυσάρεστος. Δεν είναι και του χαρακτήρα μου να αρχίζω με τα καλολογικά στοιχεία κυρίως όταν υπάρχει ένα ακροατήριο το οποίο ενδιαφέρεται για το θέμα που συζητάμε.

Το θέμα είναι σοβαρότατο και έχει πολλές διαστάσεις. Δεν έχει μόνο επιστημονικό και προσωπικό χαρακτήρα διαστάσεις. Έχει κοινωνικά χαρακτηριστικά, έχει οικονομικά χαρακτηριστικά, πολιτικά χαρακτηριστικά γιατί αυτό ξεχνιέται τις περισσότερες φορές και με ιδεολογικές προεκτάσεις. Συγχρόνως είναι ένα θέμα πολύ λεπτό. Και είναι λεπτό γιατί αφορά μια ιδιαίτερη μερίδα του κοινωνικού συνόλου, τα άτομα με αναπηρίες, μια μεγάλη ποικιλία περιπτώσεων και τεράστια προβλήματα.

Άρα λοιπόν μια συζήτηση πρέπει να καταλήγει κάπου. Τι κάνουμε όμως για να διορθώσουμε μια υπάρχουσα κατάσταση;

Πάνω σ' αυτή τη συζήτηση σήμερα θα ήθελα να κάνω δύο-τρεις επισημάνσεις που κατά τη γνώμη μου έχουν την ίδια σημασία.

Πρώτον η συζήτηση παίρνει τελειώς θεωρητικό και ακαδημαϊκό χαρακτήρα. Βέβαια λέμε τις απόψεις μας, μερικοί λένε και τον πόνο τους, αλλά επί της ουσίας τι θα γίνει αυτό δεν μπορεί να το καθορίσει η σημερινή συζήτηση. Είναι γνωστό ότι υπήρχε μια διακομματική επιτροπή παλαιότερα και δημιουργήθηκε και μια νέα αυτό το χρόνο, με την αφορμή που είναι το έτος 2003 έτος ατόμων με αναπηρία.

Θα μπορούσαμε λοιπόν να έχουμε ένα συγκεκριμένο κείμενο που να προκύπτει από τις διεργασίες της επιτροπής αυτής, η οποία θα μπορούσε να είχε καλέσει διάφορους φορείς ακόμα και επιστημονικούς φορείς για να δούμε και τα γενεσιουργικά αίτια για να γνωρίσουμε ποιες είναι οι αιτίες που δημιουργούν άτομα με ειδικές ανάγκες και να υπάρξει και μία πρόληψη.

Αυτό δεν είναι κατηγορία εναντίον της επιτροπής που δεν έκανε αυτό το πράγμα. Θα μπορούσε να είχε γίνει χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει και πολλά πράγματα γιατί και άλλες φορές έχουν λειτουργήσει διακομματικές επιτροπές, έχουν βγάλει πορίσματα, μερικές φορές και ομόφωνα, αλλά καμία κυβέρνηση και κανένα Υπουργείο δεν τα έλαβε υπόψη. Θα ήταν όμως μια συζήτηση πιο ουσιαστική αν υπήρχε ένα κείμενο της επιτροπής.

Δεύτερον, είναι αυτό που είπα και ο κ. Παπαδέλλης. Εγώ είμαι υποχρεωμένος να το τονίσω από μια διαφορετική πλευρά. Δεν περνά δίμηνο ή τρίμηνο που να μην έχουμε την ημέρα της μάνας, την ημέρα της γυναίκας, την ημέρα του παιδιού, την ημέρα καταπολέμησης του καρκίνου, την ημέρα καταπολέμησης του AIDS κλπ. Αυτές οι συζητήσεις κρατάνε μία ή δύο μέρες το πολύ.

Τελευταία για την καταπολέμηση του AIDS –και αυτό έχει μια ιδιαίτερη σημασία γι' αυτό που είπα ότι έχει πολιτικά και ιδεολογικά χαρακτηριστικά– ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ ο Κόφιν Ανάν με δάκρυα στα μάτια –και το λέω αυτό ειρωνικά– βγήκε και είπε «τι θα κάνουμε για την καταπολέμηση του AIDS, που δεν ανταποκρίνονται διάφορες δυνάμεις, που πεθαίνουν κάθε δευτερόλεπτο παιδιά του τρίτου κόσμου κλπ.». Δεν έλεγε όμως την αλήθεια. Η αλήθεια είναι ότι ο ΟΗΕ δεν είναι εκείνος που ήταν γιατί ήταν άλλος ο συσχετισμός δυνάμεων.

Δεύτερον, όταν λέμε χώρες του τρίτου κόσμου εννοούμε τις χώρες που τις απομυζεί ο πολιτισμένος δυτικός κόσμος, από

πρωτεΐνες, πετρέλαιο κλπ. Και όμως εκεί υπάρχει κατάσταση εξαθλίωσης. Και το κυριότερο σ' αυτή την περίπτωση είναι ότι ο κ. Κόφιν Ανάν δεν γνώριζε ότι πριν από ενάμιση χρόνο συνήλθε η Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου όπου υπήρχε αίτημα αφρικανικών κρατών να μπορούν οι βιομηχανίες φαρμάκων που υπάρχουν εκεί να παράγουν φάρμακα για την καταπολέμηση του AIDS. Και δεν πάρθηκε απόφαση επ' αυτού, γιατί η υπερ-ατλαντική μας σύμμαχος οι ΗΠΑ υπέβαλαν βέτο. Και ο κ. Ανάν λοιπόν είπε όλα αυτά τα ωραία λόγια αλλά επί της ουσίας δεν έγινε τίποτα.

Ένα τρίτο δε από αυτά που είπα για τις παρατηρήσεις είναι ότι προχθές, την περασμένη Πέμπτη ψηφίσαμε νόμο για την πρόνοια, αλλά και για άλλα θέματα. Πιο μπροστά ψηφίστηκαν και άλλα. Όταν τώρα συζητάμε με προοπτική για μετά το 2004 μέχρι το 2010 μπορεί να δημιουργηθεί μία ενεργοποίηση και στους ανθρώπους που αφορούν αυτά τα πράγματα, αλλά και στους πολιτικούς, προκειμένου να δώσουν λύσεις σ' αυτό το θέμα.

Είπα αυτό για τον ΟΗΕ, αγαπητοί συνάδελφοι, διότι έχει μια ιδιαίτερη σημασία. Τα πράγματα τότε άρχισαν να αλλάζουν; Το είπα μια φορά και δεν μου αρέσει να το επαναλαμβάνω, γιατί έχω προσωπική εμπειρία στα χρόνια που δούλευα στη Γερμανία, συγκεκριμένα επτά χρόνια. Υπήρχε ένα σύστημα υγείας κρατικό -και ήταν σε περισσότερες χώρες με πρώτο το Ηνωμένο Βασίλειο, είχε γίνει και εδώ στην Ελλάδα- και ένα προνοιακό σύστημα πάρα πολύ καλό. Και ξαφνικά στα μέσα της δεκαετίας του 1980, περίπου το 1985-1987 τα πράγματα αλλάζουν. Πώς άλλαξαν; Όλα όσα είχαν γίνει πιο μπροστά σε επίπεδο κοινωνικό από το λεγόμενο κοινωνικό κράτος, ήταν αποτέλεσμα ότι υπήρχε και το αντίπαλο δέος. Ο κόσμος ήξερε και μαχόταν και γιατί μαχόταν και είχε πετύχει αρκετά πράγματα και παραχωρήσεις παρά το ότι και τότε ήταν καπιταλιστικές χώρες. Όταν αυτό το πράγμα άρχισε να αλλάζει και εκεί στις σοσιαλιστικές χώρες, συγχρόνως εμφανίστηκε και ένα άλλο το οποίο είναι εντυπωσιακό. Όλα τα οικονομικά περιοδικά εκείνη την περίοδο έκαναν τη διαπίστωση ότι το μεγάλο επενδυτικό κεφάλαιο έκανε μια μεγάλη στροφή σε δύο θέματα τα οποία ήταν παρθένα. Το έχω πει και άλλη φορά, ίσως να είναι κουραστικό, αλλά έχει σημασία να το λες και τώρα. Ήταν τα θέματα του πολιτισμού και της υγείας και της πρόνοιας.

Οι πολιτικές οι οποίες ακολουθούνται από εδώ και πέρα και από την ελληνική κυβέρνηση από το 1992 και εδώ -έχει αρχίσει και επί κυβερνήσεως Νέας Δημοκρατίας μία υποβάθμιση του κοινωνικού κράτους- είχαν στόχο πρώτον την ελάττωση του κόστους -παντού το ακούτε αυτό- την εξοικονόμηση πόρων και το δεύτερο ήταν ότι άφηναν δυνατότητες στο επενδυτικό κεφάλαιο να μπαίνει μέσα σε αυτά. Και αυτό φαίνεται από όλους τους νόμους που ψηφίστηκαν. Και ο νόμος του 1992 και ο ν.2646/98 ήταν προς αυτήν την κατεύθυνση. Έχει σημασία μερικά πράγματα να τα επαναλαμβάνει κανείς. Ο τίτλος του καταργούσε την έννοια της πρόνοιας και έβαζε την έννοια της φροντίδας. Όπως ξέρετε και στα λεξικά αν το κοιτάξει κανείς, φιλοσοφικά και ιδεολογικά αν θέλετε ακόμα, έχει τελείως διαφορετική έννοια. Άλλο η πρόνοια, εκ των προτέρων προσέγγιση των γεγονότων με την έννοια της πρόληψης και άλλο η φροντίδα με την έννοια όταν έχει γίνει το γεγονός, τότε να το φροντίσω κάπως.

Συγχρόνως άρχισαν με νομοθετήματα βέβαια να μπαίνουν ορισμένα πράγματα τα οποία έχουν ψηφιστεί. Το κράτος έχει πλέον επιτελικό χαρακτήρα σε θέματα πρόνοιας. Πάει να αποκτήσει επιτελικό χαρακτήρα και στο θέμα της υγείας, γιατί αυτά τα πράγματα είναι αλληλένδετα. Μεταφέρονται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, σε φιλανθρωπικά σωματεία, σε εθελοντικές οργανώσεις, σε μη κυβερνητικές οργανώσεις. Και μπαίνει μέσα σ' αυτές με μια έννοια και επιχειρηματική δράση. Όταν, λοιπόν, συζητάμε τώρα πώς θα καλύψουμε τις ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες, πρέπει να δούμε πώς θα γίνεται αυτό το πράγμα. Είναι δυνατόν κάτω από αυτήν τη φιλοσοφία να βρίσκουν ανταπόκριση τα άτομα με ειδικές ανάγκες στα διάφορα θέματα με αυτήν την τεράστια ποικιλία που τα απασχολούν; Θα μπορούσε κανείς να αναφέρει

πολλά παραδείγματα. Θα σας πω ότι πριν από δεκαπέντε - είκοσι χρόνια στην Πάτρα -δεν το λέγω επειδή είναι εκλογική μου περιφέρεια, το λέγω γιατί ξέρω την περίπτωση- δόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση 35-40 εκατομμύρια δραχμές για να κάνουν στα πεζοδρόμια ρυθμίσεις τέτοιες που να έχουν πρόσβαση τα αμαξάκια των αναπήρων είτε εκείνα που κινούνται με τα χέρια είτε με μηχανάκι. Κανένας δεν κοιτάξε να δει πόσα από τα άτομα αυτά, που ήταν σωριασμένα στα σπίτια τους και σε ορισμένα ιδρύματα, είχαν καροτσάκι για να ανεβαίνουν στα πεζοδρόμια. Κανένας. Απλώς χρησιμοποιήθηκε -ήταν φυσικά προεκλογικό- για να πούμε ότι κάτι κάναμε για τα άτομα με αναπηρίες. Και τι κάναμε; Απλώς ο εργολάβος πήρε 35 εκατομμύρια δραχμές!

Συγχρόνως με αυτό τον νόμο που σας είπα, του 1998, δημιουργείται ένας υδροκεφαλικός οργανισμός, που λεγόταν Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας. Μέσα σε αυτόν ο ΕΟΠ, ΠΙΚΠΑ, και Ίδρυμα ΜΗΤΕΡΑ. Έρχεται ο άλλος νόμος μετά του ΠΕΣΥΠ, εκεί που προσαρτώνται δηλαδή οι κοινωνικές και προνοιακές δραστηριότητες -ας τις πούμε προνοιακές- στο περιφερειακό σύστημα. Κατακερματίζονται αυτοί τώρα οι υδροκέφαλοι οργανισμοί, με μείωση αμέσως, μετά από λίγο, οκτακόσια- χίλια άτομα. Υπάρχουν πάμπολλες περιπτώσεις, τα Κέντρα Τυφλών, τα Κέντρα Κωφών, σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη υπολείπουν, είναι μέχρι σε διάλυση ορισμένα από αυτά. Είναι για κλείσιμο γιατί δεν υπάρχουν επιχορηγήσεις, δεν υπάρχει προσωπικό ανάλογο, δεν υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό γι' αυτά τα άτομα.

Με τις υπηρεσίες που μεταβιβάζονται στην Τοπική και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση που θεωρήθηκε θέμα μείζονος σημασίας, αποκεντρωτικού χαρακτήρα, στην πραγματικότητα τι γίνεται; Μεταφέρονται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση χωρίς πόρους από τον κρατικό προϋπολογισμό και τώρα με τον καινούργιο νόμο που ψηφίστηκε την περασμένη Πέμπτη τους παίρνουν και το προσωπικό από εκεί και το φέρνουν στις κεντρικές υπηρεσίες, που σημαίνει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση τι θα κάνει; Ή θα αναγκαστεί να επιβάλει τέλη όπως έκανε με όλους τους παιδικούς σταθμούς ή θα αναγκαστεί να τις κλείσει. Γιατί μερικές από αυτές λειτουργούν και με προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα οποία έχουν συγκεκριμένη ημερομηνία λήξης.

Υπάρχουν πάμπολλα τα οποία θα μπορούσαμε να πούμε από τους νόμους που ψηφίστηκαν. Επειδή όμως βλέπω ότι ο χρόνος δεν επαρκεί, θα ήθελα να πω ορισμένα πράγματα. Και εγώ διάβασα το κείμενο της Εθνικής Συνομοσπονδίας ατόμων με ειδικές ανάγκες. Τι μου έκανε εντύπωση; Και εκεί υπήρχαν καλολογικά φιλολογικά στοιχεία σε μερικές περιπτώσεις για την προοπτική, για το μέλλον σαν να άκουγα τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών να μιλάει γι' αυτά που θα γίνουν αργότερα. Αλλά λέει ορισμένα πράγματα τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία. Ισότητα μεταξύ των αναπήρων. Πώς θα γίνει αυτό; Δηλαδή μπορεί να υπάρξει ισότητα μεταξύ ενός αναπήρου, μιας φτωχής οικογένειας και ενός που έχει πολλά λεφτά; Είναι δυνατόν να το βάλουμε σαν κυρίαρχο θέμα αυτό της ισότητας;

Αλλά δεν είναι μόνο αυτό, λέει και ορισμένα άλλα πράγματα. Λέει ότι στο σχεδιασμό στο εθνικό σχέδιο δράσης από το 2004 ιδιωτικός και δημόσιος τομέας. Δηλαδή σαν να ακούς την Κυβέρνηση, το αρμόδιο Υπουργείο να λέει αυτό το πράγμα. Και αναφέρει μέσα, αγαπητοί συνάδελφοι, απασχόληση και απασχολησιμότητα. Τι θα πει αυτό; Ότι αποδέχομαι τις ιδεολογικές και πολιτικές πλευρές της Κυβέρνησης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες τα οποία ασκούν μια δραστηριότητα επαγγελματικού χαρακτήρα μέσα σ' ένα ίδρυμα.

Υπάρχει και ένα άλλο που έχει σχέση με αυτό που λέμε τώρα. Είναι αυτά τα προστατευόμενα τμήματα, τα οποία λειτουργούσαν και έχουν μία ιδιαίτερη σημασία. Διότι μέσα σ' αυτά, όταν υπάρχει το κατάλληλο προσωπικό και η κατάλληλη χρηματοδότηση, εκπαιδεύονται άτομα τα οποία δεν μπορούν να μπουν στη συνήθη αγορά εργασίας, μπαίνουν όμως στο θέμα της παραγωγικής εργασίας με παραγωγή υλικών, αυτό που μαθαίνουν εκεί μέσα, μέσα σ' αυτά τα ιδρύματα. Και σ' αυτά υποχρεούται το κράτος ή η Τοπική Αυτοδιοίκηση, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκη-

ση, όπως είχε εφαρμοστεί σ' άλλες χώρες, για τις οποίες μειδούν ειρωνικά μερικοί τώρα. Στην Ισπανία παραδείγματος χάρι αγοράζει το παραγόμενο υλικό, φροντίζει για την αγορά του υλικού και έτσι τα άτομα αυτά είναι στην παραγωγική διαδικασία και έχει μια πολύ μεγάλη ψυχολογική στήριξη σ' αυτό που κάνουν. Δεν είναι η μοναδική περίπτωση βέβαια. Είναι άπειρες οι περιπτώσεις που δείχνουν ότι λέμε και λέμε αλλά στην πραγματικότητα δεν γίνονται πράγματα για να προστατεύσουν τα άτομα με ειδικές αναπηρίες, που είναι πάμπολλες οι περιπτώσεις, άπειρες.

Σ' αυτό που είπα και πιο μπροστά για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όταν έγινε η αποκέντρωση των παιδικών σταθμών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση –και είχα κάνει πρόεδρος οκτώ χρόνια εκεί και ήξερα ότι από τους ενενήντα πέντε ανθρώπους οι τήσοσερις πλήρωναν, οι άλλοι δεν πλήρωναν τίποτα, τώρα πληρώνουν από 5.000 μέχρι 25.000 δραχμές τροφεία. Αυτό τι είναι;

Τυχαία, λοιπόν, σήμερα έλαβα μία επιστολή που προέρχεται από το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων Ειδικού Κέντρου Αποκατάστασης Ψυχικής και Πνευματικής Υγείας του Παιδιού από τη Γλυφάδα. Τι λέει: Με νόμο που ψηφίστηκε το 1997 πλήρωναν 8.000 δραχμές ημερησίως τροφεία τα παιδιά αυτά, για τα οποία, υποτίθεται, πάει να γίνει κάτι και τους έβαλαν πάλι άλλες 500 δραχμές. Και αναρωτιόμαστε οι άνθρωποι τώρα: Θα υπάρξει άλλη αύξηση; Αυτή είναι η κοινωνική πολιτική που ασκείτε και αυτή θέλουμε, όταν λέμε διάφορα εδώ μέσα; Εμείς έχουμε πει την πρότασή μας και δεν είναι η πρώτη φορά που τη λέω, θέλουμε δημόσιο σύστημα δωρεάν παροχής περιθαλψής υγείας στον ελληνικό λαό και πρόνοιας. Και πρέπει το κράτος να αναλαμβάνει τις ευθύνες του σ' όλους τους τομείς ανεξαιρέτως, χωρίς να μπαίνει ο επιχειρηματικός τομέας μέσα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Η κ. Ιωάννα Στεργίου έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΑ ΣΤΕΡΓΙΟΥ : Αγαπητοί συνάδελφοι, το γεγονός ότι σήμερα η Ολομέλεια της Βουλής μ' αυτή εδώ τη συνεδρίαση της ασχολείται και συζητά τα προβλήματα που απασχολούν τους πολίτες με αναπηρία, θεωρούμε ότι εμπεριέχει θετικά χαρακτηριστικά, όμως γίνεται φανερό στην πορεία του χρόνου, πως δεν μπορούν να επιλυθούν τα προβλήματα μόνο με ευχές και καλές προθέσεις ούτε με πανηγυρικές συνεδριάσεις. Αυτό που χρειάζεται είναι η συνεχής και συνεπής εφαρμογή και υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων, που να ανταποκρίνονται στις καθημερινές ανάγκες των αναπήρων.

Και θα μω κι εγώ στον πειρασμό να διαβάσω, όπως ο προηγούμενος συνάδελφος μία έκκληση από το Κέντρο Επαγγελματικής Αποκατάστασης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες από τη Λυκόβρυση. «Έκκληση: Βοηθείστε μας να πληρώσουμε τα ενοίκια γιατί στις 14 Οκτωβρίου» -δεν ξέρω τι έχει γίνει- «θα υλοποιηθεί απόφαση εξώσης από το ακίνητο. Βοηθείστε μας, γιατί η Ελλάδα δεν είναι μόνο η βιτρίνα των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων. Βοηθείστε μας με την αγορά ευχετηρίων καρτών. Βοηθείστε μας με τη δωρεά παροχών στο λογαριασμό του φορέα της Εθνικής. Βοηθείστε μας!»

Ιδιαίτερα το τελευταίο διάστημα ακούμε όλο και πιο συχνά από υψηλόβαθμα κυβερνητικά στελέχη να επικαλούνται την ελληνική κοινωνία και να επιρρίπτουν σε αυτήν το γεγονός ότι δεν έχουν επιλυθεί τα προβλήματα των αναπήρων και να προτρέπουν την κοινωνία, τα άτομα δηλαδή, τους ανθρώπους, τον κόσμο να επιλύσουν αυτά τα προβλήματα. Γίνεται κατανοητό απ' αυτές τις δηλώσεις πως η πολιτική εξουσία, μη θέλοντας να εφαρμόσει μία συγκεκριμένη πολιτική που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των αναπήρων, επιχειρεί να συγκαλύψει το δικό της έλλειμμα και να μεταθέσει τις δικές της ευθύνες στην ελληνική κοινωνία.

Θεωρούμε πως είναι πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας η οικοδόμηση ενός σύγχρονου κοινωνικού κράτους, το οποίο να εγγυάται και να διασφαλίζει τα κοινωνικά και ατομικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, τα οποία είναι και συνταγματικά κατοχυρωμένα, δικαιώματα για την εκπαίδευση, την απασχόληση, την πρόληψη της αναπηρίας και την πρόσβαση των αναπήρων σ' όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής. Ένα σύγχρονο

κοινωνικό κράτος θα πρέπει να διαθέτει και να χρηματοδοτεί μία αποτελεσματική κοινωνική πολιτική και να μη στηρίζεται κατά κύριο λόγο στον εθελοντισμό και στη φιλανθρωπία του εκάστοτε ατόμου. Η ανάπτυξη της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής αλληλεγγύης είναι η αποτελεσματικότερη απάντηση στην πληρωμένη φιλανθρωπία και στον υποτιθέμενο εθελοντισμό.

Σε λίγες μέρες θα τελειώσει αυτό το έτος των ατόμων με αναπηρία, όπως καθιερώθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό το χρόνο η Κυβέρνηση ξόδεψε εκατομμύρια ευρώ για πανάκριβες φιέστες, για διαφημιστικές καμπάνιες, δημιουργώντας στους πολίτες μία εικονική πραγματικότητα για την κατάσταση των αναπήρων. Ωστόσο ακόμη σήμερα η χώρα μας δεν διαθέτει εθνικό μητρώο αναπήρων. Δεν ξέρουμε δηλαδή πόσοι είναι οι ανάπηροι.

Δεν υπάρχουν ακριβή στατιστικά δεδομένα για το συνολικό αριθμό, τη γεωγραφική κατανομή, το βιοτικό τους επίπεδο καθώς και άλλα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά που θα επέτρεπουν να σχεδιαστεί μια ολοκληρωμένη πολιτική αντιμετώπισης των ατόμων με αναπηρίες. Η έλλειψη ενημέρωσης του πληθυσμού σε θέματα προγεννητικού ελέγχου, των τροχαίων ατυχημάτων, του αλκοολισμού, των ναρκωτικών και η μη εφαρμογή των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας στους εργασιακούς χώρους προσδίδουν στη χώρα μας τριτοκοσμικά χαρακτηριστικά. Και αν θέλαμε πραγματικά να κάνουμε μια καμπάνια για το έτος των ατόμων με αναπηρίες, θα έπρεπε σ' αυτούς τους τομείς ιδιαίτερα να είχαμε δώσει ιδιαίτερο βάρος και να είχαμε σκημάσει την καμπάνια.

Είναι δραματικές οι ελλείψεις που υπάρχουν στις μονάδες φυσικής αποκατάστασης της αναπηρίας. Στην Αθήνα υπάρχει μόνο μια μονάδα η οποία διαθέτει διακόσια κρεβάτια, ενώ η ζήτηση είναι για δύο χιλιάδες. Την ίδια στιγμή λειτουργούν τρεις ιδιωτικές μονάδες φυσικής αποκατάστασης, ενώ αποτελεί σκάνδαλο η περίπτωση της μονάδας φυσικής αποκατάστασης στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο της Πάτρας, που ποτέ δεν λειτουργήσε, προφανώς γιατί εξυπηρετούνται άλλα συμφέροντα ιδιωτικής μονάδας που υπάρχει εκεί.

Εδώ κάνω μια πρόταση, αν θέλουμε πραγματικά να δώσουμε ένα στίγμα σ' αυτό το έτος που τελειώνει, κύριε Υπουργέ, να υπογράψετε το διάταγμα που ζητούν και οι εργαζόμενοι και η διοίκηση του Παιδοψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής, το Νταού Πεντέλης, που θα αδειάσει τώρα εφαρμόζοντας το πρόγραμμα αποασυλοποίησης, να γίνει ένα νοσοκομείο φυσικής αποκατάστασης. Να μην είναι μόνο στα λόγια και στα χαρτιά. Να υπογραφεί το διάταγμα αυτό, μια πράξη που θα πιάσει τόπο και θα βοηθήσει και τους εργαζόμενους στην περιοχή, αλλά και τα άτομα με αναπηρία.

Η Κυβέρνηση με δύο νομοθετικές παρεμβάσεις επιχείρησε να δημιουργήσει το σύστημα κοινωνικής φροντίδας. Με το ν. 2646/98 και το ν. 3106/2003 που πρόσφατα ψηφίσαμε προσπάθησε να φέρει μια σειρά στην πρόνοια. Αυτό όμως που φάνηκε τελευταία και ιδιαίτερα με τον τελευταίο νόμο και τη μεταφορά της πρόνοιας στα περιφερειακά συμβούλια, τα λεγόμενα ΠΕΣΥ, χωρίς τους αναγκαίους πόρους ουσιαστικά αποδιάρθρωσε και αποσάρθρωσε το σύστημα πρόνοιας.

Η χώρα μας δαπανά τα λιγότερα χρήματα σε σχέση με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη χορήγηση των επιδομάτων για τα άτομα με αναπηρία. Κατέχει την τελευταία θέση και πάνω από εμάς είναι η Πορτογαλία. Αξίζει να σημειώσουμε ότι και η πενιχρή αύξηση που έδωσε η Κυβέρνηση για το 2003 ακόμη δεν έχει δοθεί στους αναπήρους. Είναι ένας απάνθρωπος εμπαιγμός και το γεγονός ότι έγινε μέσα σ' αυτό το έτος δείχνει πόσο ενδιαφερόμαστε στην πράξη και όχι στα λόγια για τα άτομα με αναπηρία. Στο υπέρογο ποσό των 17 ευρώ κατά μέσο όρο το μήνα αντιστοιχούν οι περιβόητες εξαγγελίες του Πρωθυπουργού για την ενίσχυση των ατόμων με αναπηρίες. Γιατί τα 110.000.000 που εξήγγειλε θα διανεμηθούν στο διάστημα 2004-2008 και αφορούν τους εκατόν σαράντα πέντε χιλιάδες σημερινούς καταγραμμένους αναπήρους, ενώ με τα ανεπίσημα στοιχεία που υπάρχουν τα άτομα με αναπηρίες ξεπερνούν το ένα εκατομμύριο και οι βαριά ανάπηροι τις πεντακόσιες χιλιάδες.

Είναι αστείο, είναι εμπαιγμός να λέμε ότι φροντίζουμε τα άτομα με αναπηρίες.

Τα κέντρα διάγνωσης και υποστήριξης των ΑΜΕΑ, όσα έχουν γίνει και τελικά υπολειπόμενα, δεν παρέχουν τις απαιτούμενες υπηρεσίες. Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» βρίσκεται στον αέρα. Οι δήμοι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν -το γνωρίζετε πολύ καλά- εφόσον δεν διατίθενται γι' αυτό οι αναγκαίες χρηματοδοτήσεις. Τέλειωσαν τα ευρωπαϊκά κονδύλια και από εκεί και πέρα όλα είναι στον αέρα.

Καμιά μέριμνα δεν υπάρχει με τα άτομα με πολλαπλές αναπηρίες και τους ανάπηρους της τρίτης ηλικίας. Ιδιαίτερα δραματική είναι η κατάσταση στα άτομα με νοητική στέρση και αυτισμό, εφόσον απουσιάζουν οι δημόσιες μονάδες που θα προσφέρουν αξιόπιστες υπηρεσίες. Οι γονείς αυτών των ατόμων ζουν με το αγωνιώδες ερώτημα τι θα γίνουν τα παιδιά τους, όταν αυτοί φύγουν από τη ζωή. Είναι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα.

Το κόστος για την κοινωνική φροντίδα αυτών των ατόμων ανέρχεται σε 1.500 ευρώ το μήνα, ενώ το κράτος, μαζί με τα ασφαλιστικά ταμεία, δίνει μόνο 750 ευρώ, τα μισά.

Τα Δημόσια Ιδρύματα Πρόνοιας συνεχώς απαξιώνονται στην ελληνική κοινωνία και παρέχουν χαμηλές υπηρεσίες. Την ίδια, όμως, στιγμή -το γνωρίζουμε- ξεφυτρώνουν σαν μανιτάρια ιδρύματα του ιδιωτικού τομέα, τα κοινωφελή, τα μη κερδοσκοπικά, οι αστικές εταιρείες, ενώ είναι ανύπαρκτοι οι μηχανισμοί για την εποπτεία, τον έλεγχο και την αξιολόγηση των επιχορηγήσεων που δίδονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον κρατικό προϋπολογισμό βέβαια.

Η Κυβέρνηση με τον τελευταίο νόμο, τον 3106, μέσω των προγραμματικών συμβάσεων εκχωρεί ουσιαστικά την πολιτική της πρόνοιας σε μη κερδοσκοπικά σωματεία του ιδιωτικού τομέα. Οι αναπηρικές οργανώσεις λειτουργούν ως διαχειριστές της κυβερνητικής πολιτικής, ενώ ουσιαστικά απουσιάζει ένα θεσμικό πλαίσιο που θα διέπει τη λειτουργία τους τη στιγμή που αυτές διαχειρίζονται εκατομμύρια, δισεκατομμύρια ευρώ σ' ένα καθεστώς ουσιαστικά διαφάνειας.

Το πρόγραμμα ένταξης των αναπήρων στην εκπαιδευτική διαδικασία και συγκεκριμένα στα κανονικά σχολεία, έχει άμεση συνέπεια την υποβάθμιση της ειδικής αγωγής. Οι σχολές των τυφλών και των κωφών βρίσκονται σε καθεστώς πλήρους διάλυσης.

Επισημαίνουμε πως στην εκπαιδευτική διαδικασία συμμετέχουν δεκαπέντε χιλιάδες ανάπηροι μαθητές σε σύνολο διακοσίων χιλιάδων μαθητών.

Παρά τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις δεν παρέχονται στους ανάπηρους μαθητές τα αναγκαία τεχνικά βοηθήματα. Κι εδώ πρόσφατα, την προηγούμενη εβδομάδα, συζητούσαμε σ' αυτή την Αίθουσα για το Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής όπου στο νέο κανονισμό, στο νέο οργανισμό που θα ψηφιστεί, καταργούνται οι σχολές επαγγελματικής κατάρτισης των αναπήρων, που αυτές θα δώσουν κάποια εφόδια στα παιδιά για να βγουν παρα-έξω και να πιάσουν μια δουλειά.

Παρά, λοιπόν, τις ορισμένες θετικές ρυθμίσεις του 2643/1998, του προηγούμενου νόμου για την απασχόληση των αναπήρων, διαπιστώνουμε, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, πως η ανεργία σ' αυτό το χώρο είχε προσλάβει εκρηκτικές διαστάσεις. Η ανεργία στους ανάπηρους εκτιμάται περίπου στο 80% των εντάξιμων στην αγορά εργασίας, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μόνο το 60%.

Μόνο δύο προκηρύξεις έχουν γίνει γι' αυτές παραμονές εκλογών. Το Μάρτιο του 2000 και τον Απρίλιο του 2002.

Την ίδια στιγμή, αντί να προσφέρονται στους ανάπηρους προγράμματα ένταξης στην αγορά εργασίας, αυτοί εμπαίζονται με κοινοτικά προγράμματα κατάρτισης και επανακατάρτισης, που στην πράξη ωφελούνται οι ημέτεροι, αυτοί που διαχειρίζονται τα προγράμματα.

Σύμφωνα με έρευνα, που πραγματοποίησε το Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, αποκαλύπτεται αυτό που όλοι οι ανάπηροι βιώνουν στην καθημερινή τους ζωή. Η πρόσβαση των αναπήρων είναι αδύνατη σε βασικούς τομείς της καθημερινότητας. Είναι αδύνατη η πρόσβαση σε δημόσιες υπη-

ρεσίες, στα μαζικά μέσα μεταφοράς, στους αρχαιολογικούς χώρους, στα μουσεία, στα θέατρα, στις τουριστικές και αθλητικές εγκαταστάσεις. Και παρά το γεγονός ότι ο Οικοδομικός Κανονισμός προβλέπει τέτοιες ρυθμίσεις, στην πράξη αυτά δεν εφαρμόζονται και μένουν στα χαρτιά. Και φυσικά δεν υπάρχει και μηχανισμός ελέγχου.

Θεωρούμε πως δεν μπορεί να υπάρχει μία δίκαιη και αποτελεσματική κοινωνική πολιτική που να βασίζει την όποια της δράση και αποτελεσματικότητα στηριζόμενη στους τηλεμαραθώνιους, στην πληρωμένη φιλανθρωπία και στον ιδιωτικό εθελοντισμό.

Θεωρούμε ότι χρειάζεται πρώτα απ' όλα να εφαρμοστεί το Μητρώο Αναπήρων με την καθιέρωση της κάρτας αναπηρίας.

Δεύτερο ζήτημα. Η πολιτική πρόληψης της αναπηρίας να γίνεται μέσα από το Εθνικό Σύστημα Υγείας με ενημέρωση των νέων ζευγαριών και δημιουργία μονάδων προγενετικού ελέγχου στο δημόσιο σύστημα υγείας, ίδρυση δημόσιων μονάδων για τη φυσική αποκατάσταση της αναπηρίας. Δημόσιο σύστημα πρόνοιας που να παρέχει υψηλού επιπέδου, αξιόπιστες υπηρεσίες στους χρήστες του. Τα επιδόματα που λαμβάνουν οι ανάπηροι να μετατραπούν σε κοινωνική σύνταξη και να συγκλίνουν με αυτά που καταβάλλονται στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το 2004 το ελάχιστο επίδομα να ανέρχεται σε 200 ευρώ.

Ουσιαστική στήριξη της ειδικής αγωγής και αποτελεσματική ενίσχυση των ειδικών σχολείων με όλο το αναγκαίο ειδικευμένο προσωπικό. Τη χορήγηση στους ανάπηρους μαθητές και σπουδαστές όλων των αναγκαίων τεχνικών βοηθημάτων όπως οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ειδικά εποπτικά όργανα. Ενίσχυση των πολιτικών για την απασχόληση των αναπήρων με την ουσιαστική συμβολή του δημόσιου τομέα και την κατάρτιση ειδικών εναλλακτικών προγραμμάτων της τους μη εντάξιμους στην αγορά εργασία με την παράλληλη ενίσχυση των προστατευομένων εργασθηρίων, όπου υπάρχουν.

Συγκρότηση μηχανισμών ελέγχου, αξιολόγησης και αξιοποίησης των επιχορηγήσεων και από το κράτος και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Διασφάλιση της πρόσβασης των αναπήρων σ' όλες τις δραστηριότητες της κοινωνικής και οικονομικής ζωής. Εφαρμογή συγκεκριμένων δράσεων με σκοπό την κοινωνική σύγκλιση της ζωής των αναπήρων με τον μέσον όρο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καθιέρωση ειδικού θεσμικού πλαισίου για τον εκδημοκρατισμό, τη λειτουργία και τη διαφάνεια στις αναπηρικές οργανώσεις, ιδιαίτερα όταν αυτές διαχειρίζονται δραστικά χρηματοδοτούμενες από την πολιτεία.

Πιστεύουμε πως με ουσιαστικά και ριζικά μέτρα μπορούμε να συμβάλουμε κι εμείς σ' αυτό που φέτος γιορτάζουμε, το έτος δηλαδή των ατόμων με αναπηρίες.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Γεώργιος Κτενάς έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΤΕΝΑΣ : Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ομολογώ ότι ακούγοντας τους συναδέλφους, που μίλησαν πριν, προβληματίστηκα για την τοποθέτησή μου στη σημερινή συζήτηση.

Είχα μείνει με την εντύπωση, ότι η σημερινή συζήτηση, που γίνεται με πρωτοβουλία της Βουλής και επ' ευκαιρία του εορτασμού του έτους των αναπήρων, θα μας έδινε τη δυνατότητα να προβληματιστούμε για την αναπηρία γενικά και όχι να αναλωθούμε στην παρουσίαση είτε αιτιάσεων των διαφόρων κομμάτων, είτε των προτάσεων ή των επιτευγμάτων που έχει κάνει η Κυβέρνηση. Αν κάνουμε δηλαδή μία συζήτηση με κομματικό χαρακτήρα, δεν έχει κανένα νόημα. Το πρόβλημα δεν είναι εάν το σήμερα κυβερνών κόμμα έχει κάνει την πολιτική που επιβάλλεται για τους αναπήρους ή αν το κόμμα που διεκδικεί την εξουσία θα κάνει όταν έρθει ή αν τα μικρότερα κόμματα, τα οποία μονίμως διαμαρτύρονται δι' όλα, θα κάνουν μια άλλη πολιτική όταν, εάν και όποτε.

Νομίζω, ότι αυτά μπορούν να συζητηθούν κάθε φορά που έρχεται κάποιο νομοσχέδιο, που αφορά αναπήρους. Νομίζω ότι αυτά μπορούν να συζητηθούν αναλυτικότερα κάθε φορά που η ειδική επιτροπή συζητάει κάποια θέματα. Αυτό που ίσως θα

πρέπει να πούμε –κατά τη γνώμη μου- σήμερα, είναι ότι ο κάθε πολίτης, εγώ που σας μιλώ, εσείς που μας ακούτε, οι ακροατές, οι συμμετέχοντες, ο όποιος πολίτης μας βλέπει ενδεχομένως, θα πρέπει να προβληματιστεί στο ότι στο επόμενο λεπτό, στην επόμενη ώρα ενδεχομένως, μπορεί να καταστεί ένα άτομο με αναπηρία. Μπορεί δηλαδή κάποια στιγμή, σ' ένα δευτερόλεπτο μέσα, σε όποια φάση της ζωής του κι αν βρίσκεται είτε είναι στο δρόμο είτε είναι στη δουλειά του είτε απλώς κάπου κάτι παρακολουθεί, μπορεί να γίνει ένα άτομο με ειδικές ανάγκες, να γίνει ανάπηρος και να προστεθεί έτσι ο καινούργιος ανάπηρος σ' ένα σωρό αναπήρους, που υπάρχουν είτε από κληρονομικότητα είτε από διάφορες νόσους που δεν τις έχουμε ελέγξει, είτε από τα καθημερινά ατυχήματα που συμβαίνουν.

Άρα, θα πρέπει όλοι μαζί να δούμε πώς μπορούμε να προλάβουμε σε κάποιον βαθμό τις αναπηρίες και πώς μπορούμε, όταν θα συμβεί μια αναπηρία, να βοηθήσουμε στην ένταξη των αναπήρων ξανά στην κοινωνία. Αν περιοριστούμε στις επικρίσεις ή στις αναφορές για την πολιτική που άσκησε ο Υπουργός, η τάδε υπηρεσία, το δεκάτο κόμμα ή οτιδήποτε άλλο, θα έχουμε χάσει την ευκαιρία και τη δυνατότητα να συνειδητοποιήσουμε και εμείς και ο ελληνικός λαός, ότι βρισκόμαστε όλοι μπροστά σε κάποιους πραγματικούς και υπαρκτούς κινδύνους, τους οποίους θα πρέπει να εξετάσουμε για να δούμε, πώς μπορούμε να προλάβουμε τουλάχιστον αυτά που μπορούν να προληφθούν.

Για παράδειγμα, ποια είναι η πολιτική όλων μας, και της πολιτείας και της κοινωνίας, στο πρόβλημα της μεσογειακής αναιμίας; Θα μπορούσε να έχει σχεδόν εξαλειφθεί η μεσογειακή αναιμία, εάν γινόταν ο γνωστός έλεγχος πριν από το γάμο. Και, όμως, δεν γίνεται.

Εγώ που σας το λέω αυτό, έχω ζήσει δράματα οικογενειών στην ιδιαίτερη πατρίδα μου, τη Λευκάδα. Μάλιστα συνέβη, κάποιος δεν ήμουν ειδικός γιατρός, να διαπιστώσω ύπαρξη μεσογειακής αναιμίας σε μικρά παιδάκια, που ήταν η χαρά της οικογένειας. Αυτή η χαρά, στη συγκεκριμένη οικογένεια που αναφέρομαι, έγινε το μεγάλο της δράμα, που θα μπορούσε να μην υπάρχει με μια απλή εξέταση.

Αυτό δεν το έχουμε προχωρήσει. Είναι το μόνο; Όχι φυσικά! Το πρόβλημα της αιμορροφιλίας είναι ή δεν είναι υπαρκτό; Μικρότερο, αλλά είναι υπαρκτό. Επίσης, το πρόβλημα της δημιουργίας τέκνων, όταν υπάρχουν προηγούμενες κληρονομικές επιβαρύνσεις στην οικογένεια δεν το έχουμε αντιμετωπίσει.

Και ερχόμαστε να αντιμετωπίσουμε προβλήματα αναπηρίας, όταν θα έπρεπε να προλάβουμε τη δημιουργία της αναπηρίας. Αυτό είναι ένα θέμα, που θα έπρεπε να το έχουμε συζητήσει και να αφιερώσουμε ένα μέρος αυτής της συζήτησης όχι στη στεία ανάπτυξη θεμάτων για αντιπολίτευση ή για προβολή κάποιων θέσεων, αλλά στην ουσία.

Σήμερα οι αναπηρίες δεν είναι μόνο αυτές που δημιουργούνται με κληρονομικό χαρακτήρα ή αυτές που δημιουργούνται με τη γέννηση ενός παιδιού. Σήμερα οι αναπηρίες είναι ένα καθημερινό φαινόμενο από την ίδια τη ζωή μας. Τα τροχαία ατυχήματα κάνουν αναπηρίες. Τα εργατικά ατυχήματα κάνουν αναπηρίες. Το άγχος της σημερινής μας ζωής κάνει αναπηρίες. Εμείς όλοι είμαστε υποψήφια θύματα αναπηρίας από το καρδιακό ή το εγκεφαλικό ή το αγγειακό επεισόδιο, που κάθε μέρα μάς απειλεί, είτε στην εδώ παρουσία μας, είτε στην έξω ζωή μας. Τόσοι άνθρωποι, που ζουν το άγχος της σημερινής καθημερινής ζωής μπορεί να είναι άυριο ανάπηροι. Εγώ που σας μιλώ και είμαι δυστυχώς καπνιστής, είμαι υποψήφιος ανάπηρος για μια πνευμονική ή σοβαρότερη νόσο.

Δεν τα έχουμε δει αυτά στην ουσία και ασχολούμαστε....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Αυτοί που δεν καπνίζουν, όμως, και εισπνέουν τον καπνό που εκπνέετε εσείς, τι φταίνε να μου πείτε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΤΕΝΑΣ : Και αυτό!

Μα, κύριε Πρόεδρε, καπνίζω για να ξεφύγω από το άγχος της καθημερινότητας, αυτό που δημιούργησε ο σεισμός στην πατρίδα μου, αυτό που δημιούργησαν τόσα άλλα θέματα της ιδιαίτερης πατρίδας μου με το γνωστό κίνδυνο για μένα. Είμαι και ακτινολόγος –ήμουν καλός ακτινολόγος κάποτε, όταν ασκούσα το επάγγελμα- και μπορώ να ξέρω τι θα μου συμβεί,

αλλά η ζωή είναι πολύ πιο δύσκολη από τις προσδοκίες μας, πολύ πιο μακρινή από τις επιθυμίες μας.

Το πρόβλημα, όμως, είναι κάπου αλλού! Μιλάμε για άτομα με αναπηρίες, ή μιλάμε για άτομα που κάποια στιγμή καθίστανται ανάπηρα, αλλά που μπορούν, εάν τα συνδράμουμε, εάν οργανώσουμε τις αναγκαίες προϋποθέσεις, να καταστούν από άτομα με ειδικές ανάγκες, σε άτομα με ειδικές ικανότητες και δεξιότητες, που πολλές φορές εκδηλώνονται και εκπλήττουν και το περιβάλλον των ατόμων με ειδικές ανάγκες και όλους εμάς.

Έχουμε δει τόσους και τόσους ανθρώπους να δημιουργούν με το χέρι, να δημιουργούν με το πόδι, να δημιουργούν ζωγραφίζοντας με το στόμα, όπως παρακολούθησα σε μια εκπομπή προ ημερών στην τηλεόραση.

Μπορούμε να βοηθήσουμε, ώστε τα άτομα –τα οποία οποιεδήποτε ή για οποιoδήποτε λόγο υποστούν μια αναπηρία- να αναπτύξουν μια ικανότητα, η οποία να τους οδηγήσει ξανά στη ζωή, ξανά στην κοινωνία. Να μην αχρηστευθούν, να μην μπουκν στο περιθώριο. Εκεί νομίζω, ότι είναι η ουσία του προβλήματος για σήμερα. Για τα υπόλοιπα σε κάποια άλλη στιγμή θα δοθεί η δυνατότητα να συζητήσουμε αντιπολιτευόμενοι ο ένας τον άλλο, διασταυρώνοντας τις αιτιάσεις μας, αναπτύσσοντας τις θέσεις μας.

Αλλά εδώ θα πρέπει όλοι να καταλάβουμε, ότι τα άτομα που έχουν μια αναπηρία και εμείς, η Πολιτεία στο σύνολό της, θα πρέπει να τα δούμε σαν άτομα με ειδικές ανάγκες και σαν άτομα που πρέπει να τους αναπτύξουμε τις ειδικές ικανότητές τους και να μπορέσουμε μέσω αυτού του τρόπου να προωθήσουμε όχι την αποκατάσταση, αλλά την τοποθέτησή τους στο κοινωνικό σύνολο και την παραδειγματική δημιουργία όσων και όσο και όπου μπορούμε.

Αυτή έπρεπε κατά τη γνώμη μου να είναι η ουσία της σημερινής συζήτησης. Για τα υπόλοιπα θα διαφωνούμε μονίμως και θα διαφωνούμε, όπως πρέπει να διαφωνούμε, εκεί που μπορούμε να ανταλλάσσουμε απόψεις για να βελτιώσουμε τις πραγματικότητες και όχι να δημιουργούμε απλώς μια επίπλαστη εικόνα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Το λόγο έχει η κ. Μαρία Καρα.

ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΑ : Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα είναι γενικά αποδεκτό από όλους ότι η κοινωνική προστασία πρέπει να παρέχεται προς όλους τους πολίτες, χωρίς διακρίσεις, αποκλεισμούς, ανισότητες και προκαταλήψεις. Αποτελεί άλλωστε αυτή η αρχή της ισότητας και επιταγή του Συντάγματος.

Δυστυχώς, αν και σε ελάχιστους μήνες από σήμερα καλούμαστε να διοργανώσουμε τους Ολυμπιακούς και τους Παραολυμπιακούς Αγώνες και η προσοχή της διεθνούς κοινότητας θα είναι στραμμένη στη χώρα μας, η διαπίστωση των ελλείψεων σε υποδομές, υπηρεσίες και μέτρα για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία αποκαλύπτει την προχειρότητα και την αλλοπρόσβαλη πολιτική με την οποία χειρίστηκε η Κυβέρνηση για δύο περίπου δεκαετίες τα προβλήματα των ατόμων με αναπηρία. Και έτσι, ενώ σήμερα είμαστε αναγκασμένοι να εντείνουμε τις προσπάθειες για να ανταποκριθούμε στις ανάγκες προσβασιμότητας των Ολυμπιακών Αγώνων για τις ολυμπιακές πόλεις, οι διακρίσεις εξακολουθούν να παραμένουν, εφόσον για τις μη ολυμπιακές πόλεις η προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία σχεδόν δεν υφίσταται.

Αποσπασματικές λύσεις, έλλειψη ολοκληρωμένων σχεδιασμών, χαμηλή απορροφητικότητα κονδυλίων ή και οριστική απώλεια πόρων έχουν σήμερα σαν αποτέλεσμα ένα αναποτελεσματικό και ελλιπές σύστημα υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας. Ακόμα, αν κανείς θέλει να εντυφώσει στη σημερινή κατάσταση, θα παρατηρήσει πολυδιάσπαση αρμοδιοτήτων στο επίπεδο των Υπουργείων και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με αποτέλεσμα την έλλειψη συντονισμού και συνέπεια τη συνεχή ταλαιπωρία των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η προσπάθεια αναδιοργάνωσης που έγινε τελευταία στις υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και η οποία επι-

χειρήθηκε με το πρόσφατο νομοσχέδιο για το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας και με την οποία οι υπηρεσίες αυτές εντάσσονται στα Περιφερειακά Συστήματα Υγείας, έτσι ώστε να γίνονται αυτομάτως μέρος ενός προβληματικού συστήματος που ήδη είχε κοστίσει πολλά και είχε προσφέρει ελάχιστα.

Αξίζει τον κόπο να αναφέρω ακόμα τη διάλυση του μόλις προ ολίγων ετών ιδρυθέντος Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας χωρίς να υπάρχει συντονισμένο σχέδιο μετάβασης στο νέο καθεστώς με αποτέλεσμα κανένα ΠΕΣΥ σήμερα να μη γνωρίζει ακόμα καλά-καλά ποια ιδρύματα ανήκουν στην περιφέρειά του.

Θα μπορούσα ακόμα να αναφέρω τη λειτουργία του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας που ενώ εγκαινιάστηκε πριν από ένα χρόνο από τον Πρωθυπουργό δεν έχει ακόμα λειτουργήσει αφού μόλις προ ενός μηνός άρχισε να προσλαμβάνει προσωπικό και δεν έχει τους επαρκείς πόρους που απαιτούνται. Έτσι οι ήδη εγκαταλελειμμένες στην τύχη τους υποδομές γίνονται πιο προβληματικές, ενώ συγχρόνως τα ποσά που χορηγούνται για την κοινωνική προστασία έχουν αποτελεσματικότητα μόλις 1%.

Παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια αρκετά προγράμματα και υπηρεσίες εντάχθηκαν στις ευεργετικές δυνατότητες των κοινοτικών πλαισίων στήριξης, τα αποτελέσματα είναι πενιχρά, έτσι ώστε οι ίσες ευκαιρίες και η ίση μεταχείριση και η ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία στο κοινωνικό και εργασιακό γίνεσθαι, αλλά και η ανεξάρτητη διαβίωσή τους να παραμένει ακόμη και σήμερα το ζητούμενο.

Στις μεγάλες ελλείψεις συνθηκών και υποδομών προστίθενται τα χρόνια προβλήματα από την κακοδιοίκηση, από την ελαστικότητα ή και τη μη εφαρμογή των νόμων, που δυσχεραίνουν ακόμη περισσότερο τη μετακίνηση ή τη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία. Αναφέρω τις συνεχείς παραβάσεις στις κατασκευαστικές προδιαγραφές των κτιρίων για την εξυπηρέτηση των αναπήρων και τη μειωμένη προσβασιμότητα και τη γραφειοκρατία των δημοσίων υπηρεσιών. Η Ελλάδα σήμερα είναι η λιγότερη φιλική προς τα άτομα με αναπηρία χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με χώρους δημόσιους πολιτιστικούς, αρχαιολογικούς, μέσα μαζικής μεταφοράς ακόμα και νοσοκομεία απροσπέλαστα από άτομα με κινητική αναπηρία. Στην περιφέρεια οι ελλείψεις είναι πολύ μεγαλύτερες με αποτέλεσμα να μπορεί να πει κανείς ότι υπάρχουν άτομα με αναπηρίες που ζουν σχεδόν εν κρυπτώ ή λαθραία υποστηριζόμενα μόνο από τις οικογένειές τους. Πρόσφατα έρευνα κατέδειξε ότι μόνο ένα στα δέκα άτομα με αναπηρία στην Ελλάδα χρησιμοποιεί συστηματικά τα μέσα μαζικής μεταφοράς, ενώ ένα άλλο 80% δεν εργάζεται.

Χωρίς επιτελικό σχεδιασμό και συντονισμένο σχέδιο δράσης, χωρίς δυνατότητες εποπτείας και αξιολόγησης των παρεχομένων υπηρεσιών από τα διάφορα ιδρύματα δημόσια ή ιδιωτικά, με κατανομές εκτάκτων επιχορηγήσεων στα ιδρύματα από ειδικούς λογαριασμούς του Υπουργείου Πρόνοιας και με αδιαφανή κριτήρια, με σχέδια κοινωνικής ενσωμάτωσης που δεν προχωρούν και υποδομές για επαγγελματική κατάρτιση και αποκατάσταση ανεπαρκείς και ελλιπείς, με το δικαίωμα στην εργασία να υπολείπεται σημαντικά, δεν είναι δυνατόν σήμερα να μιλάμε στην Ελλάδα για μείωση του χάσματος μεταξύ πολιτικών στόχων και πραγματικότητας στον τομέα της αναπηρίας.

Αξίζει τον κόπο να σημειώσουμε ότι από το σύνολο του επιχειρησιακού προγράμματος εκπαίδευσης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης του Γ' Κοινωνικού Πλαισίου Στήριξης, μόνο το 1,3% δίδεται για ειδική αγωγή αποδεικνύοντας ότι οι μαθητές με ειδικές ανάγκες στην Ελλάδα αντιμετωπίζονται σαν μαθητές δεύτερης κατηγορίας. Έτσι, ενώ η πρόσβαση στις κοινωνικές υπηρεσίες και η προώθηση στην απασχόληση υπολείπεται σημαντικά από τους στόχους, η απορροφητικότητα των κοινωνικών πόρων στην Ελλάδα είναι της τάξης του 6,6% έως το τέλος του 2003.

Το εθνικό σχέδιο δράσης για την αναπηρία όπως υποβάλλεται σήμερα στην ελληνική Βουλή επισημαίνει πάρα πολλές από τις παραπάνω ελλείψεις.

Για εμάς, τη Νέα Δημοκρατία, όλοι έχουν δικαίωμα στις ίσες

ευκαιρίες και στην ίση μεταχείριση και στο πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας που κατετέθη προ ημερών από τον Πρόεδρό της προβλέπονται πολλά μέτρα προς τη σωστή κατεύθυνση για την ενίσχυση της ίσης μεταχείρισης και της ανεξάρτητης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία.

Σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα εκατομμύριο περίπου Έλληνες -εφόσον δεν υπάρχει εθνικό μητρώο καταγραφής της αναπηρίας- υπολογίζουμε ότι έχουν κάποια μορφή αναπηρίας. Η αδιέξοδη κοινωνική πολιτική των τελευταίων χρόνων δεν επιτρέπει περαιτέρω κωλυσιεργίες και εφησυχασμό. Επιβάλλει να κερδίσουμε το χαμένο χρόνο. Το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες να επωφεληθούν των δυνατοτήτων εκείνων που τους διασφαλίζει αυτονομία, κοινωνική ενσωμάτωση και επαγγελματική ένταξη είναι αδιαμφισβήτητο, είναι αποδεκτό απ' όλους και η πολιτεία οφείλει να τους το εξασφαλίσει.

Είναι θέμα πολιτικής ευθύνης για εμάς στη Νέα Δημοκρατία να στηρίζουμε τα άτομα με αναπηρίες στο πλαίσιο της σύγχρονης και ολοκληρωμένης εθνικής πολιτικής. Η πολιτική σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κρίνεται εκ του αποτελέσματος και δεν θα συμφωνήσω με τον προηγούμενο ομιλητή, το συνάδελφο από το ΠΑΣΟΚ, διότι επιβάλλεται να δούμε τα λάθη που έχουν γίνει, για να προοδεύσουμε προς τη σωστή κατεύθυνση.

Το σημερινό αποτέλεσμα, δυστυχώς, της πολιτικής του ΠΑΣΟΚ στον τομέα αυτό κρίνεται από μόνο του, από το γεγονός ότι η χώρα μας είναι η τελευταία που δεν παρέχει κοινωνική προστασία χωρίς ανισότητες, αποκλεισμούς και διακρίσεις.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να σας ρωτήσω εάν θα μιλήσει μετά ο κύριος Υφυπουργός και πόσο χρόνο θέλετε εσείς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ (Υπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Εγώ θα κάνω μια μικρή εισαγωγή και μετά ο αρμόδιος Υφυπουργός Πρόνοιας, ο κ. Κοντογιαννόπουλος, θα απαντήσει συγκεκριμένα στις παρατηρήσεις των κυρίων Βουλευτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μάλιστα.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ (Υπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Εγώ παρά τον καταγγελτικό και μηδενιστικό λόγο που ακούστηκε που θα μπορούσε να περιλαμβάνεται σε μια επερώτηση για συγκεκριμένα πράγματα και όχι να κατατίθεται σήμερα, αισθάνομαι την υποχρέωση...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Δεν λογοκρίνονται οι λόγοι των Βουλευτών!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ να μη γράφονται οι διακοπές.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: ...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ (Υπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Αν μου επιτρέπετε, να συνεχίσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ (Υπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Αισθάνομαι, λοιπόν, την υποχρέωση να εξάρω το γεγονός ότι η σημερινή συζήτηση είναι αφιερωμένη στα άτομα με αναπηρία.

Η σημερινή συζήτηση ουσιαστικά συμβολίζει και ουσιαστικοποιεί τη συμπαράσταση όλου του λαού διά μέσου των εκλεγμένων αντιπροσώπων στον αγώνα που κάνουν τα άτομα αυτά για τη ζωή, στον αγώνα που κάνουν διεκδικώντας ισότιμη πρόσβαση στη μόρφωση, στην εργασία, στην ψυχαγωγία, σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής.

Οι συγκυρίες, όπως δηλαδή έχουν σήμερα τα πράγματα με την παγκοσμιοποίηση, με την επιβολή κανόνων αγοράς που ευνοούν τον ατομισμό, αποδυναμώνουν όλους τους μηχανισμούς κοινωνικής συμπαράστασης, συναλληλίας, κοινωνικής αλληλεγγύης, έχουν ως μόνο μέτωπο αντίστασης την οργανωμένη προσπάθεια που μπορεί να κάνει το κράτος σε συνδυασμό φυσικά με κοινωνικούς φορείς και με όλους τους πολίτες που έχουν συναίσθηση ενός ευρύτερου κοινωνικού χρέους. Ωστόσο το κράτος δεν μπορεί να τα κάνει όλα, μπορεί όμως να κάνει

πάρα πολλά.

Ως γιατρός είχα την ευκαιρία σχεδόν όλη μου τη ζωή να την αφιερώσω προσπαθώντας να βοηθήσω μια ειδική κατηγορία ανθρώπων με αναπηρία, στον τομέα της ψυχικής τους υγείας. Έχω πλήρη επίγνωση φυσικά και των αναγκών, αλλά και της τεράστιας προσπάθειας του αγώνα που κάνουν για τη ζωή, για την αποδοχή, για να έχουν και αυτοί μια γεύση ισοπολιτείας που δυστυχώς η κοινωνία δεν τους την παρέχει στο μέτρο τουλάχιστον που την έχουν ανάγκη.

Ως Υπουργός δεν θα έλεγα ότι αισθάνομαι ιδιαίτερα ενθουσιασμένος και δεν νομίζω ότι θα υπήρχε ένας Υπουργός ο οποίος θα αισθανόταν ιδιαίτερα ενθουσιασμένος για ό,τι γίνεται ή ό,τι θα μπορούσε να έχει γίνει στον τομέα της πρόνοιας, στον τομέα της ικανοποίησης των αναγκών των ατόμων με αναπηρία. Έχω όμως την υποχρέωση να πω ότι αισθάνομαι ικανοποιημένος για τα βήματα τα οποία έγιναν τα τελευταία χρόνια. Βήματα τα οποία δεν είχαν γίνει δεκαετίες ολόκληρες πριν.

Επειδή αναφέρθηκε ο πρόσφατος νόμος, ο ν. 3106 που πρωταγωνιστής του και γεννήτορας ήταν ο τέως Υφυπουργός κ. Θάνος –που είχα όμως την τιμή να υπερασπιστώ αυτό το νόμο στη Βουλή– θέλω να πω ότι αισθάνομαι και σήμερα την υποχρέωση να τον υπερασπιστώ. Γιατί; Διότι είναι ένας νόμος ο οποίος προσπάθησε να βάλει μια τάξη στον κατακεραματισμένο, στον πολυδιασπασμένο αυτό χώρο της πρόνοιας. Αυτό ήταν ένα βασικό. Δηλαδή, να τον ενιαιοποιήσει λειτουργικά, να τον μορφοποιήσει ως ένα ενιαίο σχήμα δομικό και λειτουργικό. Δεύτερον, να περιφερειοποιήσει το σύστημα με τη συγκρότηση των περιφερειακών μονάδων πρόνοιας στα πλαίσια του περιφερειακού συστήματος υγείας. Αυτή η περιφερειακή συγκρότηση είχε και ένα άλλο βασικό πλεονέκτημα ότι το ενέταξε στα πλαίσια ακριβώς του περιφερειακού συστήματος υγείας. Πέτυχε, δηλαδή, τη βασική και απαραίτητη σύζευξη της πρόνοιας, της κοινωνικής φροντίδας με την υγεία. Δεν υπάρχει πληθυσμός που να έχει περισσότερη ανάγκη από τις υπηρεσίες υγείας όπως τα άτομα τα οποία έχουν αναπηρίες. Τώρα με αυτή τη λειτουργική και τη διοικητική σύνδεση υπάρχει η δυνατότητα το σύστημα υγείας να είναι στη διάθεση ακριβώς των ατόμων με αναπηρίες.

Άρχισε να λειτουργεί ο προνοιακός χάρτης. Προσανάτλισε την όλη προσπάθεια προς την κατεύθυνση όχι της αουλικής και παθητικής βοήθειας προς τα άτομα αυτά, αλλά προς την κατεύθυνση της ενεργοποίησής τους, προς την κατεύθυνση της ενεργητικής συμμετοχής και της προοπτικής ένταξής τους μέσα στον κοινωνικό ιστό, προσπαθώντας να περιορίσει την παθητικότητα και να ενεργοποιήσει περισσότερο τις δυνάμεις εκείνες που θα τα έκαναν ενεργά εργαζόμενα μέλη της κοινωνίας. Θα μπορούσα να αναφέρω και πολλά άλλα πλεονεκτήματα, αλλά νομίζω ότι περιττεύει.

Επειδή άκουσα από τον κ. Κοστώνη κάτι για την Τοπική Αυτοδιοίκηση θα ήθελα να πω ότι να είναι ένα βήμα σημαντικό να προωθηθεί η όλη προσπάθεια προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Έτσι μόνο είναι δυνατόν να συνδέσει κανένας την κρατική πρόνοια, την κρατική μέριμνα με την κοινωνία διά μέσου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Συμφωνώ, βεβαίως, ότι πρέπει να έχει και τη δυνατότητα η Τοπική Αυτοδιοίκηση να ανταποκρίνεται στο ρόλο της. Όμως, δεν μπορεί να επικριθεί το γεγονός ότι δίδεται ένα μέρος της ευθύνης και του προνομίου αυτού του σημαντικού χώρου να τον διαχειρίζεται η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, νομίζω ότι οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ τα τελευταία χρόνια έχουν κάνει πολλά. Όμως, τα πολλά είναι πάρα πολύ λίγα σε σχέση με τις ανάγκες που έχουν τα άτομα με αναπηρία, αλλά ελπίζω ότι υπάρχουν οι όροι και οι προϋποθέσεις, μέσα στο νέο θεσμικό πλαίσιο, να γίνουν πολύ περισσότερα. Νομίζω ότι όλοι, δηλαδή το κράτος, η πολιτεία γενικότερα, η κοινωνία, αλλά και κάθε μέλος της κοινωνίας αυτής, θα συμβάλουν προς αυτήν την κατεύθυνση.

Ο κρατικισμός –επειδή ακούστηκαν μερικές τέτοιες παρατηρήσεις– από μόνος του δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπίσει ένα κατ' εξοχήν σημαντικό κοινωνικοπολιτικό πρόβλημα. Οπωσδήποτε το κράτος δίδει κατά κάποιον τρόπο το παράδειγμα, οδηγεί, θεομοθετεί, βάζει το πλαίσιο. Όμως, δεν είναι δυνατόν από

μόνο του το κράτος να αντιμετωπίσει αυτό το ευρύτατο σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το προειδοποιητικό κουδούνι λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Επειδή αναφερθήκαμε και στην αρνητική κοινωνική αντίδραση, στο στίγμα, θα ήθελα να παρατηρήσω ότι τα φαινόμενα τα οποία παρατηρήθηκαν τον τελευταίο καιρό, αυτής της αρνητικής κοινωνικής αντίδρασης απέναντι σε άτομα μειονεκτούντα, απέναντι σε άτομα τα οποία έχουν ανάγκη της κοινωνικής συμπαράστασης, δεν δικαιολογούν –και το υπογραμμίζω– αυτή τη ρητορική συμπαράσταση προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Τις άλλες παρατηρήσεις που έγιναν θα τις σχολιάσει ο κ. Κοντογιαννόπουλος, όταν έρθει η σειρά του.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Εμμανουήλ Σκουλάκης έχει το λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι, θεωρώ ότι η σημερινή συνεδρίαση είναι πολύ σημαντική, διότι ολόκληρη η συνεδρίαση είναι αφιερωμένη στα άτομα με αναπηρία. Όμως, σ' αυτή τη συνεδρίαση έχουμε και τη δυνατότητα να μελετήσουμε για πρώτη φορά επίσημα μέσα στη Βουλή την Ετήσια Έκθεση του Αναπηρικού Κινήματος.

Όπως ξέρομε όλοι, η 3η Δεκεμβρίου έχει καθιερωθεί ομόφωνα από τη Βουλή των Ελλήνων ως Εθνική Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία, σύμφωνα με το ν. 2430 και αποτελεί, όπως είπα, ένα ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός για το κίνημα των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους.

Αυτός ο νόμος –αυτό έχει σημασία, γιατί άλλοι μίλησαν για επέτειο, για τούτο, για εκείνο– αναγνώρισε την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία ως τριτοβάθμια οργάνωση των ατόμων με αναπηρία και θεσμοθέτησε ουσιαστικά τη θέση της ως κοινωνικού εταίρου της Ελληνικής Πολιτείας για θέματα που αφορούν στα άτομα με αναπηρία.

Επομένως, σήμερα έχουμε εδώ μία ειδική συνεδρίαση αφιερωμένη στα άτομα με αναπηρία. Έχουμε, επίσης, την έκθεση, η οποία, έχει τίτλο: «Ατομα με αναπηρία-Ισότιμοι πολίτες- Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αναπηρία. 2004 – 2010» και κάνει διάφορες προτάσεις επίσημα στη Βουλή των Ελλήνων, πάνω στα οποία καλούμαστε να συζητήσουμε.

Δεν νομίζω ότι είχαν θέση τα όσα καταστροφολογικά λέχθηκαν, ιδίως από την πλευρά της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Η έκθεση προτείνει κάποια πράγματα...

Μη γελάτε, σας παρακαλώ, κυρία Καρά. Ξέρετε ότι τον ξέρω το χώρο πολύ καλά και ξέρω που ήμασταν παλαιότερα και που είμαστε σήμερα. Δεν σημαίνει ότι λύθηκαν όλα, αλλά για όνομα του Θεού! Τι ήταν αυτά που ακούστηκαν; Αυτό αφορά την παράταξη σας.

ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΑ: Περιέχονται μέσα στην έκθεση.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ: Η έκθεση αναφέρει ότι το εθνικό σχέδιο δράσης για την αναπηρία πρέπει να δεσμεύσει την πολιτεία. Πάνω σ' αυτό πρέπει να συζητήσουμε, σ' ένα συμβόλαιο ένταξης στην αγορά εργασίας με στοχευμένες πολιτικές για τη μείωση της ανεργίας στα άτομα με αναπηρία, τη λήψη ενεργών μέτρων πολιτικής με σκοπό την προστασία από την απόλυση, την εξατομικευμένη υποστήριξη μέσω των κέντρων πρόωθησης απασχόλησης των ανέργων ατόμων με αναπηρία, την προστασία της κατάκτησης του ν.2643 με την απλοποίηση των διαδικασιών εφαρμογής του στην τήρηση των προθεσμιών κ.ά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχοντας θητεύσει τρεις φορές κατά το παρελθόν στο Υπουργείο Υγείας και έχοντας ασχοληθεί και τις τρεις φορές γενικώς με τα προνοιακά προβλήματα και με τα προβλήματα των ατόμων με αναπηρία, επιβεβαιώνω απόλυτα αυτά που είπε ο κύριος Υπουργός. Νιώσαμε τότε με το φίλο μου τον Παναγιώτη τον Κουρουμπλή ως γενικό γραμματέα –που κι αυτό είναι ένα ενδεικτικό πολιτικού πολιτισμού, το ότι ήταν γενικός γραμματέας τότε και σήμερα είναι Βουλευτής του Κινήματός μας– κάθε μέρα καταπιεσμένοι, σε δραματική κατάσταση πολλές φορές, όταν αντιμετωπίζαμε το 1993 τα προβλήματα των ατόμων με αναπηρία.

Σήμερα, όντας σ' αυτό το Βήμα και γνωρίζοντας τι έχει γίνει –θα σας τα πει ο κύριος Υπουργός, αλλά είμαι υποχρεωμένος να πω και εγώ δύο, τρία πράγματα- πρέπει να αναφωνήσω «για όνομα του Θεού! Τι είναι αυτά που ακούστηκαν;» Έχουν γίνει πολλά πράγματα. Είναι αρκετά; Για όνομα του Θεού, όχι. Χρειάζεται να γίνουν περισσότερα; Βεβαίως.

Θα πρέπει να απαντήσω και στην από εδώ πλευρά, η οποία διαμαρτύρεται ότι όλο και περισσότερο φεύγει το κράτος από την υποχρέωση απέναντι σ' αυτές τις λειτουργίες και τις υπηρεσίες, ότι βεβαίως, αγαπητοί συνάδελφοι, κανείς δεν μπορεί να τα καταφέρει μόνος του. Ούτε η πολιτεία ούτε καμιά κυβέρνηση αντέχει να αντιμετωπίσει αυτά τα προβλήματα.

Ίσως όλοι μαζί τα καταφέρουμε, πολιτεία, εκκλησία, Τοπική Αυτοδιοίκηση πρώτου βαθμού, δεύτερου βαθμού, φιλανθρωπικά σωματεία, εθελοντικές οργανώσεις και μεμονωμένοι πολίτες χωριστά. Μόνο έτσι θα τα καταφέρουμε. Έτσι γίνεται σε όλη την Ευρώπη. Αυτή την εικόνα τουλάχιστον είχα σχηματίσει τρεις, τέσσερις φορές που ήμουν στο εξωτερικό γι' αυτά τα θέματα.

Θα σας πω ότι όταν επισκέφθηκα την Αγγλία, είδα ένα κέντρο που ασχολούνταν με αυτά τα θέματα, με άτομα τρίτης ηλικίας, με άτομα με αναπηρία και τους ρώτησα πόσα επαγγελματικά στελέχη έχουν. Αν θυμάμαι καλά, μου είπαν ότι έχουν είκοσι στελέχη και τόσες κινητές μονάδες. Ρώτησα εάν αυτά είναι αρκετά και μου είπαν ότι «κύριε Υπουργέ, έχουμε και πεντακόσιους εθελοντές σε κανονική συστηματική βάση».

Αν δεν το συνειδητοποιήσουμε ότι έτσι πρέπει να γίνει και στην πατρίδα μας, όσα χρήματα κι αν διατίθενται –και διατέθηκαν πάρα πολλά χρήματα την τελευταία περίοδο, γιατί έχουμε αύξηση των κοινωνικών παροχών, έχουμε βελτίωση των υποδομών, έχουμε καινούργιες υποδομές, έχουμε αύξηση του προσωπικού και όχι του διοικητικού προσωπικού, αλλά του εξειδικευμένου προσωπικού- δεν θα τα καταφέρουμε, εάν δεν γίνει αυτή η συνεργασία.

Σωστά ψηφίστηκε ο νόμος της αποκέντρωσης του ΠΕΣΥΠ. Σωστά είπε η κ. Καρά ότι ακόμα τα ΠΕΣΥΠ δεν έχουν καταγράψει όλα τα ιδρύματα. Το Υπουργείο θα μπορούσε να τα έχει καταγράψει; Επιβεβαιώνετε, λοιπόν, την αναγκαιότητα της αποκέντρωσης, να γίνει ένα συμμάζεμα, ένα νοικοκύρεμα, μια καταγραφή, να γίνει ο προνοιακός χάρτης. Αυτό γίνεται τώρα στις περιφέρειες της χώρας.

Να σας πω κάτι; Αλλάξαμε κατεύθυνση τότε, πείσαμε ότι πρέπει να ενταχθούν οι προνοιακές δομές στο Β' Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης. Θυμάμαι τι μάχη έγινε εδώ στη Βουλή για το Μαρίκειο και για το ότι το καταργήσαμε τότε, με προϋπολογισμό 12,5 δισεκατομμύρια. Προτείναμε τριάντα ΚΕΚΙΚΑΜΕΑ και σήμερα χαίρομαι πραγματικά που λειτουργούν είκοσι ένα ΚΕΚΙΚΑΜΕΑ. Αυτές είναι οι καταστροφές που κάναμε;

Σήμερα λειτουργεί ένα δίκτυο κέντρων αποκατάστασης και αποθεραπείας στην περιφέρεια. Πρόκειται για δέκα κέντρα, τα οποία εμείς εντάξαμε τότε στο πρόγραμμά μας.

Υπάρχει ένα δίκτυο κέντρων αυτιστικών ατόμων, το οποίο θα λειτουργήσει σύντομα. Ήδη πάντως λειτουργούν μικρές δομές.

Επίσης, λειτουργεί το Κέντρο Άμεσης Βοήθειας. Έχει γίνει επέκταση του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» για άτομα με αναπηρία.

Κύριοι συνάδελφοι, θυμάμαι ότι το 1995 εμείς δώσαμε την κατεύθυνση στροφής προς την κοινωνία και όχι στα άστυλα. Πήραμε την απόφαση το 1995 και σήμερα λειτουργούν χίλια προγράμματα σ' όλη την Ελλάδα, αλλά αυτά δεν τα λέτε, γιατί δεν θέλετε να πείτε ότι είναι το έργο του ΠΑΣΟΚ. Αυτό είναι το κοινωνικό κράτος του ΠΑΣΟΚ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν χίλια προγράμματα σ' όλη την Ελλάδα και εξυπηρετούν χιλιάδες συνανθρώπους μας που βρίσκονται σε δυσκολία.

Επίσης, θα ήθελα να μιλήσω για την αποασυλοποίηση που γίνεται στα ψυχιατρεία. Αυτό το θέμα δεν σας συγκινεί; Δεν γίνεται τίποτα σ' αυτόν το τόπο; Εμείς εξασφαλίσαμε 70 δισεκατομμύρια, μετά από σκληρές διαπραγματεύσεις, γιατί δώσαμε εξετάσεις στη Λέρο και πετύχαμε. Πετύχαμε να αποασυλο-

ποιήσουμε τη Λέρο κι εκεί θυμάμαι ότι ήρθε ο Φλίν και μου είπε: «Κύριε Υφυπουργέ, με αυτά που βλέπω, στέλνετε ένα μήνυμα σ' όλο τον κόσμο ότι η Ελλάδα μπορεί, γιατί εδώ συνετελέσθη ένα θαύμα. Θα εισηγηθώ να πάρετε αυτό το πρόγραμμα».

Έγιναν, λοιπόν, διαπραγματεύσεις μέχρι το 1999. Σήμερα αποασυλοποιούνται όλα τα ψυχιατρεία της χώρας με κάποιες δυσκολίες και προβλήματα ίσως σε μερικές περιπτώσεις, αλλά γίνεται μία τεράστια προσπάθεια.

Κύριοι συνάδελφοι, τελειώσαμε; Λύσαμε όλα τα προβλήματα; Όχι. Χρειάζεται πολλή δουλειά μέσα από τα ΠΕ.ΣΥ.Π. και να δούμε τι γίνεται με εκείνες τις μικρές δομές που λειτουργούσαν. Φέρνω ως παράδειγμα τη «Μεγαλόχαρη», η οποία βραβεύτηκε προχθές, αλλά, όπως γνωρίζετε, κινδυνεύει γιατί δεν είναι ενταγμένη σε ένα συνεχές πρόγραμμα χρηματοδότησης. Αυτά θα τα δούμε μέσα στα πλαίσια του ΠΕ.ΣΥ.Π.

Κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να δουλέψουμε όλοι μαζί και να καταλάβουμε ότι δεν είναι χώρος αντιπολίτευσης το μείζον αυτό θέμα. Πρέπει να υπάρξει συναίνεση, κατανόηση και όλοι μαζί, πολίτες, φορείς και πολίτες, να συμβάλουμε στην άμβλυση των προβλημάτων αυτών των ανθρωπών. Το έχουν ανάγκη και αυτοί, αλλά και ολόκληρη η κοινωνία μας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Το λόγο έχει η κ. Κοντού.

ΜΑΡΩ ΚΟΝΤΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα είμαι σύντομη, γιατί ήδη αισθάνομαι καλυμμένη από τους προηγούμενους ομιλητές και συνάδελφους μου της Νέας Δημοκρατίας, την κ. Καρά και τον κ. Κωνσταντόπουλο.

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να ξεκινήσω την ομιλία μου με τον υπότιτλο «Μειώνοντας το χάσμα μεταξύ πολιτικών στόχων και πραγματικότητας» της Εθνικής Συνομοσπονδίας που πράγματι λέει πολλά. Αυτή είναι και μία δική μου διαπίστωση και για το νομοσχέδιο Υγείας και Πρόνοιας που πριν από λίγες ημέρες ήρθε εδώ στη Βουλή και πέρασε, όπως όλοι γνωρίζουμε, κατά πλειοψηφία. Πιστεύω ότι το χάσμα είναι τεράστιο μεταξύ πολιτικών στόχων και πραγματικότητας, γιατί απουσιάζει η δομή και το υποχρεωτικό πλαίσιο που θα αλλάξει πραγματικά τη ζωή των αναπήρων.

Κύριοι συνάδελφοι, αναφερόμαστε στο 10% περίπου του πληθυσμού της χώρας και πρέπει, επιτέλους, με σεβασμό να εφαρμόσουμε μέσα από πολιτικούς μηχανισμούς, δηλαδή μέσα από τη νομοθεσία, ρεαλιστικές πρακτικές άρσης των ανισοτήτων με ουσιαστικό μέτρο στήριξης των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, ώστε να επιτευχθεί η πραγματική ισότητα στην κοινωνική ζωή, αλλά και η ευφραπέης διαβίωσή τους.

Σε λίγες ημέρες ολοκληρώνεται το έτος για τα άτομα με αναπηρία. Διαπιστώνω κι εγώ ότι η Κυβέρνηση απέτυχε να καλύψει ουσιαστικές αδυναμίες και ελλείμματα.

Απέτυχε να δώσει πρακτικά λύσεις αντιμετώπισης κρίσιμων προβλημάτων στον τομέα της πρόσβασης, στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον, στα αγαθά, τις υπηρεσίες, την εκπαίδευση, τη διαβίωση, την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία. Απέτυχε να δώσει ουσιαστικές λύσεις στην τεράστια διάσταση της αναπηρίας.

Πού είναι τα μέτρα και οι ενέργειες δραστηριοποίησης και μηχανισμών στην κεντρική και περιφερειακή διοίκηση; Την Τοπική και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση; Πώς εξασφαλίζεται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρίες στην εκπαίδευση, στην υγεία, στην απασχόληση, σε αγαθά και υπηρεσίες, όπως για όλον τον υπόλοιπο πληθυσμό; Πώς στηρίζονται και πώς υποστηρίζονται οι οικογένειες των αναπήρων για να ανταπεξέλθουν στις ιδιαίτερες ανάγκες ζωής που αντιμετωπίζουν καθημερινά; Πού είναι τα μέσα και οι πόροι για να κινητοποιήσουμε ευαισθησίες και να εκπληρώσουμε υποχρεώσεις που θα πετύχουν τη διασφάλιση του δικαιώματος ισότητας και άρσης των διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρίες;

Η Νέα Δημοκρατία έχει εντάξει στο κυβερνητικό της πρόγραμμα ολοκληρωμένη σειρά μέτρων. Πρώτον, τον καταμερισμό και ανάθεση ευθύνης και πόρων στη Νομαρχιακή και Τοπι-

κή Αυτοδιοίκηση με συγκεκριμένο έργο. Την υποχρεωτική ολοκλήρωση του βασικού κύκλου σπουδών και τη δυνατότητα επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης των ατόμων με αναπηρία. Τη νομοθετική παροχή ισχυρών και ελκυστικών κινήτρων απασχόλησης. Τη συμμετοχή στον πολιτισμό, τον αθλητισμό, τα γράμματα και τις τέχνες, με εξειδικευμένες υπηρεσίες και μέσα. Την οικονομική στήριξη των οικογενειών με τη θέσπιση αφορολόγητου εισοδήματος, ώστε να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα με ευπρέπεια και υπερηφάνεια.

Έχω την αίσθηση ότι η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ δεν ανταποκρίθηκε στις προκλήσεις και απαιτήσεις των καιρών και δεν δικαιώσε τις προσδοκίες ουσιαστικής και πρακτικής αντιμετώπισης των προβλημάτων που απασχολούν τα άτομα και τις οικογένειες των ατόμων με αναπηρίες. Για μία φορά ακόμα η Κυβέρνηση αποδεικνύει ότι δεν βρήκε το σφυγμό αυτής της ευαίσθητης ομάδας των συμπολιτών μας και δεν μπορεί να δώσει αποτελεσματικές και ουσιαστικές λύσεις. Η Κυβέρνηση έχασε ακόμα μία ευκαιρία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κοινωνία και ιδιαίτερα το Κοινοβούλιο οφείλει να δώσει στήριξη στα άτομα με αναπηρίες. Είναι οι συνάνθρωποί μας που απαιτούν το δικαίωμα στις ίσες ευκαιρίες. Ας αφήσουμε, λοιπόν, κάποια στιγμή τους αριθμούς και ας σταματήσουμε τα ευχολόγια. Να προχωρήσουμε σε έργα, όλοι μαζί ενωμένοι, ναι. Και το κυριότερο, να μην ξεχνάμε. Γατί η υγεία και πρόνοια, χωρίς φροντίδα, χωρίς μέριμνα για τα άτομα με αναπηρία είναι ρατσισμός.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας κ. Βασίλης Κοντογιαννόπουλος έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η σημερινή ειδική συνεδρίαση της Βουλής, που αποτελεί επαινετή πρωτοβουλία του Προέδρου της και Προέδρου μας, συνεδρίαση που πραγματοποιείται λίγες ημέρες μετά την 3η Δεκεμβρίου, ημέρα των ατόμων με αναπηρία, λίγες ημέρες πριν λήξει το έτος 2003, το ευρωπαϊκό έτος για άτομα με αναπηρία και εννέα μήνες πριν από τους Παραολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 2004, αποτελεί μία πράξη αναγνώρισης από τον πολιτικό κόσμο των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, αλλά και των υποχρεώσεων της Πολιτείας και της κοινωνίας απέναντί τους.

Πιστεύω ότι αποτελεί ένα σημαντικό γεγονός η σημερινή συζήτηση με ιδιαίτερη βαρύτητα για την προώθηση ενός μείζονος στόχου, που απ' ό,τι άκουσα από όλους τους ομιλητές, το συζητούν. Αυτός ο στόχος είναι η πλήρης ενσωμάτωση και ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην οικονομική, κοινωνική, πολιτική και πολιτιστική ζωή της χώρας μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το πρόβλημα της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία και της ενσωμάτωσής τους στην οικονομία και την κοινωνία δεν αποτελεί προσωπικό πρόβλημα, δεν αποτελεί κοινωνικό πρόβλημα. Είναι κατ' εξοχήν πολιτικό πρόβλημα, όπως σωστά τόνισε ο συνάδελφός μας κ. Παπαδέλης και σίγουρα δεν είναι κομματικό πρόβλημα. Και δεν πρέπει το μείζον ζήτημα των αναπήρων να γίνει αντικείμενο κομματικής αντιπαράθεσης, εν όψει μάλιστα και των επερχόμενων εκλογών. Γιατί οι απαντήσεις που πρέπει να δώσουμε στο ζήτημα αυτό που συζητάμε, πρέπει να είναι απαντήσεις ομόφωνες, απαντήσεις που να αποδεικνύουν ότι η πολιτική τάξη της χώρας έχει επίγνωση, ότι το μόνο που δεν χρειάζονται οι ανάπηροι είναι η κομματική αντιδικία για μικροκομματικές σκοπιμότητες.

Αναπηρία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι ανικανότητα ούτε έλλειψη ικανότητας. Τα άτομα με αναπηρία δικαιούνται ίσα δικαιώματα, αξιοπρεπή απασχόληση, επαρκείς αμοιβές και ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων τους, σε μία ζωή απόλυτα ίση με αυτή των άλλων πολιτών.

Είναι, λοιπόν, χρέος μας να διασφαλίσουμε συνθήκες, γι' αυτή την ισότητα, κατά τρόπο όχι βερμπαλιστικό, αλλά ουσια-

στικό. Γιατί ισότητα δεν σημαίνει ταύτιση. Αντίθετα επιβάλλει την εκτίμηση των ιδιαιτεροτήτων που συνεπάγεται κατά περίπτωση η αναπηρία και τη λήψη συγκεκριμένων θετικών μέτρων που αποκαθιστούν την όποια κοινωνική δυσκολία που προκύπτει από την αναπηρία.

Για την επίτευξη αυτού του μεγάλου στόχου απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες με μακροπρόθεσμες προοπτικές. Πάνω απ' όλα όμως, χρειάζεται να αναπτυχθεί και να εμπνευστεί στην ίδια την κοινωνία το κλίμα που θα διαλύει την προκατάληψη, θα απομακρύνει το φόβο, θα εξαφανίζει την άγνοια, δηλαδή τα κύρια αίτια της συνήθως συγκεκριμένης αρνητικής στάσης μας απέναντι στα άτομα με αναπηρία.

Ο αναγνώστης της φετινής εμπειριστατωμένης έκθεσης της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία αντιλαμβάνεται ξεκάθαρα ότι τα μέλη της ζητούν από όλους εμάς, σ' αυτή την Αίθουσα, αυτά που προανέφερα. Θα μου επιτρέψετε να πω, αναγνωρίζοντας τις ελλείψεις που υπάρχουν στον τομέα της προσβασιμότητας, που είναι και το κύριο πρόβλημα παρά τα βήματα που έχουν γίνει, ότι υπάρχουν πολίτες που παρκάρουν το αυτοκίνητό τους εκεί που υπάρχει απαγορευτικό σήμα, την ίδια στιγμή που απαιτούν από την πολιτεία να πάρει μέτρα. Οφείλει λοιπόν και ο τελευταίος πολίτης να δείχνει ένα ελάχιστο δείγμα σεβασμού απέναντι στα άτομα τα οποία μας απασχολούν σήμερα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση του Κώστα Σημίτη οικοδομεί συστηματικά ένα εθνικό σύστημα κοινωνικής φροντίδας σε μία εποχή που σε ολόκληρη την υπόλοιπη Ευρώπη το κοινωνικό κράτος συρρικνώνεται, με κύριο στόχο ακριβώς αυτό που σήμερα όλοι συμφωνούμε, την ενίσχυση και την πλήρη ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία. Γι' αυτό διαμόρφωσε τα τελευταία χρόνια και εφαρμόζει, πάντα με συνεχή διάλογο και συνεργασία με το αναπηρικό κίνημα, μία συνεκτική, συνεπή και αποτελεσματική πολιτική για τον τομέα αυτόν, οικοδομώντας ένα σύγχρονο κοινωνικό μοντέλο που κατανέμει πολιτικά και οικονομικά στην αποκατάσταση συνθηκών ισότητας και κοινωνικά στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση ολόκληρης της κοινωνίας.

Η πολιτική αυτή εκφράζεται με το νέο άρθρο 21 του Συντάγματος που αποτελεί το θεμέλιο του καταστατικού χάρτη για την προσπάθεια «αποπεριθωριοποίησης» των ατόμων με αναπηρία και ενσωμάτωσής τους στο κύριο κοινωνικό ρεύμα με όρους ισότητας. Εκδηλώνεται με την ενθάρρυνση της ισότιμης συμμετοχής ατόμων με αναπηρία μέσα από τις τάξεις του ΠΑΣΟΚ στη Βουλή, στην Κυβέρνηση, στη Νομαρχιακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση και στο συνδικαλιστικό κίνημα.

Η πολιτική αυτή βασίζεται στην ενίσχυση της εκπαίδευσης, της ακαδημαϊκής επαγγελματικής και ψηφιακής κατάρτισης των ατόμων με αναπηρία με τη λειτουργία σε κάθε νομό διαγνωστικών κέντρων, με την ίδρυση είκοσι τεσσάρων κέντρων κοινωνικής υποστήριξης, των γνωστών ΠΕΚΙΚΑΜΕΑ, από τα οποία ήδη λειτουργούν είκοσι ένα, με την ίδρυση και λειτουργία ειδικών δομών, όπως το κέντρο για αυτιστικά άτομα που ξεκινάει τη λειτουργία του στη Μαγνησία, ενώ προγραμματίζεται η ίδρυση άλλων τριών αυτιστικών κέντρων (δύο στην Αττική και ένα στη Θεσσαλονίκη), με τη λειτουργία τριάντα οκτώ κέντρων δημιουργικής απασχόλησης ατόμων με αναπηρία και προπατρός με την ένταξη των μαθητών με αναπηρία στα κοινά σχολεία, δηλαδή με πολιτική την αποϊδρυματοποίηση της ειδικής αγωγής, που επιτυγχάνει την κοινωνικοποίηση και διευκολύνει την κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία.

Αυτή η πολιτική επεκτείνεται στην καταπολέμηση των δυσλειτούργων των ατόμων με αναπηρία, με μέτρα όπως η λειτουργία δέκα κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, των γνωστών ΚΑΦΚΑ και με την εφαρμογή προγραμμάτων αποασυλοποίησης αυτόνομης και ημιαυτόνομης διαβίωσης σε πέντε από τα μεγαλύτερα ιδρύματα για άτομα με αναπηρία στο πλαίσιο του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

Επειδή άκουσα ότι έχουν εγκαταλειφθεί οι τυφλοί και οι κωφοί, θα παρακαλέσω τους κυρίως συναδέλφους να πάμε μαζί για να θαυμάσουν το νέο κτίριο του ΚΕΑΤ στην Καλλιθέα που προσφέρει τις πιο προηγμένες υπηρεσίες στα άτομα με

τυφλότητα. Εκεί λειτουργεί τυπογραφείο που προμηθεύει με σχολικά βιβλία και συγγράμματα τα άτομα με αναπηρία και προσφέρει στήριξη στους μαθητές που φοιτούν στα κανονικά σχολεία.

Γίνεται μία συστηματική προσπάθεια να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της προσβασιμότητας. Υπάρχουν ελλείψεις, αλλά ήδη έχουν γίνει σημαντικά βήματα με τα λεωφορεία, το μετρό, τα νέα τρένα, τα τρόλεϊ, τα τραμ που κατασκευάζονται, τα νέα ταξί για ΑΜΕΑ, το νέο αεροδρόμιο, βελτιώσεις έχουν επέλθει στους αρχαιολογικούς και πολιτιστικούς χώρους, στα κτίρια των δημόσιων υπηρεσιών, στα σχολικά κτίρια, στους ανελκυστήρες των πολυκατοικιών. Πρόσφατα ψηφίσαμε διάταξη για να απελευθερώσουμε τη δυνατότητα δημιουργίας ανελκυστήρων στις ολυμπιακές και αθλητικές εγκαταστάσεις.

Παράλληλα γίνεται αξιοποίηση της όλης προσπάθειας για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Τα εκατό λεωφορεία παραδείγματος χάριν που θα προμηθευτούμε για τις ανάγκες εξυπηρέτησης των αθλητών, μετά τους αγώνες, θα τεθούν στην υπηρεσία των ατόμων με αναπηρία.

Αυτή η προσπάθεια όχι απλά δε θα πάει χαμένη, αλλά θα ενισχύσει ακόμα πιο πολύ το επίπεδο προσφοράς υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρίες.

Στον οικονομικό τομέα έγινε και γίνεται συστηματική προσπάθεια να ενισχυθούν και να ανακουφιστούν τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους. Έχουν προβλεφθεί ειδικά ποσοστά θέσεων για τα άτομα αυτά στο δημόσιο και προχωρούμε με σύστημα στην πλήρωση αυτών των θέσεων. Διαμορφώνεται ένα πλήρες πλαίσιο για τη δημιουργία και κάλυψη αντίστοιχων θέσεων και στον ιδιωτικό τομέα.

Η κοινή νομοθεσία και οι συλλογικές συμβάσεις κατοχυρώνουν την αμοιβή των ατόμων με αναπηρία. Ήδη προχωρούμε σε νέες πρακτικές, όπως τα συμβόλαια ένταξης στην αγορά εργασίας για τη μείωση της ανεργίας των ατόμων με αναπηρία και την προστασία τους από αδικαιολόγητες απολύσεις.

Ταυτόχρονα, από την 1η Ιανουαρίου αυξάνονται κατά μέσο όρο 35% τα επιδόματα των αναπήρων και κάθε χρόνο μέσα στην τετραετία θα αυξάνονται με το ίδιο ποσοστό.

Αλλά και οι φορολογικές ρυθμίσεις προσφέρουν ουσιαστικές απαλλαγές για τα άτομα με αναπηρία. Ανάλογες παρεμβάσεις έχουν γίνει στις μεταφορές με την καθιέρωση κάρτας μεταφοράς και στον πολιτισμό με την καθιέρωση κάρτας πολιτισμού. Ενώ παράλληλα το μείζον πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» που έχει αγκαλιάσει ολόκληρη η Ελλάδα, όπως ο συνάδελφος κ. Σκουλάκης, από τους εμπνευστές αυτού του προγράμματος υπενθύμισε, μετατρέπεται ήδη και σε πρόγραμμα ενίσχυσης των ατόμων με αναπηρία.

Ασφαλώς οι ουσιαστικές αυτές πολιτικές υλοποιήθηκαν αποκεντρωμένα με τη συνεχή βοήθεια και συνέργια του αναπηρικού κινήματος, της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του εθελοντικού κινήματος και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Και πάνω απ' όλα με την ενοποίηση του συστήματος κοινωνικής φροντίδας με το σύστημα υγείας, που όπως είπε ο Υπουργός Υγείας δίνει τη δυνατότητα όχι μόνο της καλύτερης λειτουργίας σε αποκεντρωμένη βάση των προνοιακών μονάδων, αλλά επιτυγχάνει ένα μείζονα στόχο που είναι η σύζευξη ανάμεσα στις υπηρεσίες υγείας και στις υπηρεσίες πρόνοιας, που αποτελούν θεμέλιο για την προαγωγή και την ακόμα καλύτερη ποιότητα υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρίες.

Κύριοι συνάδελφοι, με όσα είπα σε καμία περίπτωση δεν θέλω να παρουσιάσω μία πραγματικότητα διαφορετική από αυτή που είναι. Κανείς δεν ισχυρίστηκε ότι η Ελλάδα μέσα σε λίγα χρόνια έγινε Σουηδία. Αυτό που ισχυριζόμαστε είναι ότι τα τελευταία χρόνια τα άτομα με αναπηρία έχουν μεταποιοθεί από το περιθώριο στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος και της πολιτείας και της κοινωνίας. Έχουν γίνει σημαντικά βήματα προόδου. Και η προσπάθεια που καταβάλλουν φιλότιμα τα κόμματα της αντιπολίτευσης συνολικά να απαξιώσουν αυτή την προσπάθεια, να την υποβαθμίσουν δεν πλήττουν την Κυβέρνηση. Διότι η Κυβέρνηση γνωρίζει ότι τα άτομα με αναπηρίες αναγνωρίζουν τα βήματα που έγιναν. Βεβαίως απαιτούν περισσότερα και κανείς δεν έχει αντίρρηση σ' αυτό. Αλλά η αναγνώριση

των βημάτων που έγιναν, αποτελεί προϋπόθεση απαραίτητη για να συνεχιστεί με μεγαλύτερη ένταση αυτή η προσπάθεια. Δεν χρειάζεται η Κυβέρνηση την αναγνώριση. Τη χρειάζεται η ίδια η κοινωνία, η οποία δεν μπορεί να τροφοδοτείται καθημερινά με μια παραπλανητική μαύρη εικόνα. Όλα είναι μαύρα, όλα είναι άσχημα.

Θα παρακαλέσω τους κυρίους συναδέλφους στους είκοσι τέσσερις νομούς που λειτουργούν αυτά τα κέντρα να τα επισκεφθούν, διότι αγνοούν την πραγματικότητα. Η πραγματικότητα δεν είναι παράδεισος, αλλά δεν είναι και η κόλαση, την οποία θέλουν να παρουσιάσουν τα κόμματα της αντιπολίτευσης.

Θα νιώσετε υπερηφάνεια, κύριοι συνάδελφοι, διαπιστώνοντας ότι σήμερα η ελληνική πολιτεία προσφέρει υπηρεσίες υψηλής ποιότητας σε άτομα που τα έχει εγκαταλείψει όχι η κοινωνία, αλλά η ίδια τους η οικογένεια. Και σας καλώ να επισκεφθείτε αυτές τις μονάδες, τις ιδρυματικές, όπου δεν μπορεί να εφαρμοσθεί η πολιτική αποασυλοποίησης, για να διαπιστώσετε σε ποιο επίπεδο σήμερα η ελληνική πολιτεία προσφέρει στοργή και περίθαλψη σε άτομα που στο παρελθόν δημιουργούσαν τα διάφορα Κωσταλέξι.

Φθάνουν αυτά που έγιναν; Ασφαλώς όχι. Ασφαλώς έχουμε χρέος να κάνουμε ακόμα περισσότερα. Και η Κυβέρνηση αναγνωρίζει και γνωρίζει το καθήκον της απέναντι στα άτομα με αναπηρίες. Διαλέγεται και συνεργάζεται εποικοδομητικά με το οργανωμένο αναπηρικό κίνημα και συνεχίζει την προσπάθεια. Αναγνωρίζουμε ότι όσα κάναμε δεν είναι αρκετά. Απαιτούνται πολύ περισσότερα. Την καθαρή αυτή πολιτική θέση την εξέφρασε η ελληνική προεδρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση το πρώτο εξάμηνο του 2003 που ανακηρύχθηκε Ευρωπαϊκό Έτος των ατόμων με αναπηρίες.

Την προβάλαμε στη χώρα μας με την λαμπρή τελετή έναρξης, με το διεθνές συνέδριο για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης με το διήμερο «πάμε μαζί» στον πεζόδρομο της Διονυσίου Αρεοπαγίτου, με τις δεκαπέντε χρηματοδοτούμενες πρωτοβουλίες για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σε διάφορους νομούς της χώρας. Και ήδη έχουμε εκπονήσει το εθνικό σχέδιο δράσης για την περίοδο 2004-2008 που προβλέπει σειρά συγκεκριμένων μέτρων πάντα προς την ίδια κατεύθυνση.

Στο επίκεντρο αυτής της προσπάθειας είναι πρώτον, η πλήρης εφαρμογή σε όλους τους τομείς της οδηγίας 78/2000 της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποτελεί πρωτοβουλία της Επιτροπής Άννας Διαμαντοπούλου για την ίση μεταχείριση των ατόμων με αναπηρία, ο αποκλεισμός κάθε διάκρισης σε βάρος τους και η ενίσχυση συμμετοχής στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας.

Δεύτερον, η αναγωγή της πολιτικής για τα άτομα με αναπηρία σε τομέα υψηλής προτεραιότητας στη βάση της αρχής της στήριξης τους ως βασική υποχρέωση του κράτους.

Τρίτον, η ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία στο κύριο ρεύμα αγοράς εργασίας και της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής.

Τέταρτον, την επιδίωξη προσβασιμότητας παντού για όλους. Πέμπτον τη σταδιακή αποασυλοποίηση από παραδοσιακές ιδρυματικές δομές.

Και έκτον η εφαρμογή της πολιτικής αυτής πάντα σε στενή συνεργασία με το αναπηρικό κίνημα μέσα από τους αποκεντρωμένους διαύλους των ΠΕΣΥΠ και των Νομαρχιακών και Τοπικών Αυτοδιοικήσεων.

Πολιτική μας σταθερή και επιδίωξη μας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι να γκρεμίσουμε τα τείχη της απομόνωσης, να υπερβούμε τις παραδοσιακές δομές ιδρυματικής φροντίδας, να εξασφαλίσουμε την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη, την ισότιμη συμμετοχή και πρόσβαση για τα άτομα με αναπηρία παντού και γι αυτό θα χρειαστεί η συνεισφορά και συνεργασία όλων. Αυτή είναι η πρόκληση και πρόσκληση που απευθύνει απόψε με την ευκαιρία αυτής της συζήτησης η Κυβέρνηση.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Ανδρουλάκης έχει το λόγο ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας.

Οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι δικαιούνται να απαντήσουν στον Υπουργό. Εν συνεχεία θα τηρηθεί ο κατάλογος.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η αποψινή συνεδρίαση του Σώματος σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί πανηγυρική και τούτο γιατί το κοινωνικό και πολιτειακό έλλειμμα έναντι των ατόμων με αναπηρία, κύριε Υπουργέ, είναι τεράστιο. Οι επιδόσεις του κράτους στα ζητήματα που απασχολούν τα άτομα αυτά είναι εξαιρετικά χαμηλές είτε το θέλετε είτε δεν το θέλετε. Αυτό είναι μια πραγματικότητα.

Καίτοι δεν παραβλέπουμε τα όποια θετικά βήματα, η χώρα μας όμως εξακολουθεί να υστερεί δραματικά έναντι του μέσου όρου των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα θέματα των ατόμων με αναπηρία. Αυτή δυστυχώς είναι μια πραγματικότητα. Και τούτο γιατί τα κατάλοιπα της παραδοσιακής προσέγγισης, αλλά κυρίως η έλλειψη ολοκληρωμένης και ολόπλευρης στρατηγικής και η ανεπάρκεια των κρατικών υποδομών και πόρων εμποδίζουν τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ στοχοθεσίας και υλοποίησης. Αυτά λέγει η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία. Δεν τα λέμε εμείς, κύριε Υπουργέ.

Και όλα αυτά, παρά την τελευταία αναθεώρηση του Συντάγματος, το οποίο στο άρθρο 21 παράγραφος 6 ρητά αναγνωρίζει στα άτομα με αναπηρία το δικαίωμα στην πλήρη και ισότιμη κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική τους συμμετοχή και επιτάσσει τη σχετική προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας και παρά την τεράστια κοινοτική αρωγή στα ζητήματα αυτά. Τεράστια η κοινοτική αρωγή, αλλά το κοινωνικό αποτέλεσμα υπήρξε πενιχρό. Αυτό είναι μια διαπίστωση, κύριε Υπουργέ.

Ζούμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σ' ένα περιβάλλον αφιλόξενο με ελάχιστη φροντίδα και μέριμνα για τους ανθρώπους με αναπηρία, με πλεονάζουσα την αδιαφορία για τις ιδιαιτερότητες των συμπολιτών μας.

Τα άτομα με αναπηρία βιώνουν καθημερινά μια κοινωνία εγωιστική και αδιάφορη –αυτή είναι μια πραγματικότητα πάλι– και ένα κράτος μειωμένων δυνατοτήτων, όπως αποδεικνύουν η εμπειρία τους στους δρόμους και στα ιδιωτικά και δημόσια καταστήματα και η βασανιστική αναμονή τους για την άσκηση βασικών τους δικαιωμάτων.

Η Ελλάδα είναι το μόνο ευρωπαϊκό κράτος που δεν έχει ακόμη ρυθμίσει τα ζητήματα που συνδέονται με την Ανεξάρτητη Διαβίωση των ανθρώπων με αναπηρία. Δεν είναι υπερβολικό να πούμε ότι οι συνάνθρωποί μας αυτοί ζουν στο ημίφως, στο περιθώριο, υποστηριζόμενοι συνήθως από τις οικογένειές τους και μόνο.

Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Αναπτυξιακής Σύμπραξης «Πρωτέας», μόνο ένα στα δέκα άτομα με αναπηρία χρησιμοποιεί συστηματικά τα μέσα μεταφοράς, το 22% τα χρησιμοποιεί έστω ότι και η συντριπτική πλειοψηφία, έξι στα δέκα, δεν τα χρησιμοποιεί ποτέ. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι, είτε επιλέγουν άλλους δαπανηρούς τρόπους μετακίνησης, είτε –και αυτό είναι το χειρότερο– παραμένουν αποκλεισμένοι στα σπίτια τους.

Τα ποσοστά αυτά αποτυπώνουν τα μεγάλα προβλήματα στη λειτουργία των πόλεων και του συστήματος μέσων μαζικής μεταφοράς. Ράμπες λεωφορείων που μονίμως δεν λειτουργούν, πεζοδρόμια μπλοκαρισμένα από αυτοκίνητα, δίκυκλα ακόμη και από κάδους απορριμμάτων, βαγόνια συρμών ακατάλληλα, καταστήματα χωρίς την απαραίτητη υποδομή, υψώνουν τείχος απομόνωσης για πολλούς συμπολίτες μας. Και εδώ θέλω να ρωτήσω τον κύριο Υπουργό: Όταν μια ράμπα σε ένα πεζοδρόμιο φράσσεται από έναν ασυνείδητο συμπολίτη μας, γιατί δεν παρεμβαίνει αμέσως το κράτος, όπως συμβαίνει σε οποιοδήποτε κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Αυτό δεν είναι ευθύνη της Κυβερνήσεώς σας;

Η χώρα μας είναι η λιγότερο φιλική από άποψη προσβασιμότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρόσφατη έρευνα του Υπουργείου Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης –και όχι εμείς, η αντιπολίτευση– για τις διευκολύνσεις που παρέχουν οι δημόσιες υπηρεσίες στα άτομα με αναπηρία, διαψεύδει κατηγορηματικά τους μεγαλόστομους κυβερνητικούς ισχυρισμούς περί του δήθεν «ακμάζοντος κοινωνικού κράτους» και τις δήθεν «αυξη-

μένες ευαισθησίες της Κυβέρνησης για τις αδύναμες και ευαίσθητες ομάδες του πληθυσμού».

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, επτά χρόνια μετά την έναρξη του προγράμματος για την αναβάθμιση των υπηρεσιών για τα άτομα με αναπηρία και ένα χρόνο πριν τη διοργάνωση από τη χώρα μας των Παραολυμπιακών Αγώνων, ελάχιστες δημόσιες υπηρεσίες έχουν ανταποκριθεί, τοποθετώντας ειδικές ράμπες, διαδρόμους για τα άτομα με προβλήματα όρασης ή ειδικές τουαλέτες και ανελκυστήρες για τα άτομα με αναπηρία.

Συγκεκριμένα, μόλις το 40,6% των δημοσίων υπηρεσιών διαθέτει τις απαιτούμενες ράμπες, ενώ μόνο 9,97% αυτών έχει τοποθετήσει ειδικές τουαλέτες. Τα άτομα, δε, με προβλήματα όρασης βρίσκονται σε ακόμη χειρότερη θέση, καθώς μόλις 1,95% των δημοσίων υπηρεσιών διαθέτει τους ειδικούς διαδρόμους για τη μετακίνησή τους.

Το μύθο της προσβασιμότητας καταρρίπτει και η έρευνα γνωστής εταιρείας δημοσκοπήσεων, σύμφωνα με την οποία εννέα στους δέκα ερωτηθέντες εκτιμούν ότι οι επιχειρηθείσες βελτιώσεις των τελευταίων ετών στον τομέα αυτό είναι μεμονωμένες, ελάχιστες ή και ανύπαρκτες. Και τούτο τρεις μόνο εβδομάδες πριν την 31-12-2003, κατά την οποία λήγει η προθεσμία που τάσσει ο νόμος στους μεγάλους Ολυμπιακούς Δήμους για το προσβάσιμο των δημοσίων κτιρίων και των χώρων τους.

Ακόμη πιο υψηλό είναι το τείχος του αποκλεισμού που υψώνεται στα άτομα με αναπηρία σε ό,τι αφορά στην εργασία. Σύμφωνα με την ανωτέρω έρευνα, που έγινε στο πλαίσιο του «Πρωτέα», οκτώ στους δέκα πολίτες με αναπηρία ούτε καν τολμούν να αναζητήσουν εργασία, όταν στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 42% των ατόμων με αναπηρία εργάζεται. Σύμφωνα, δε, με την προαναφερθείσα έρευνα εταιρείας δημοσκοπήσεων, επτά στους δέκα ερωτηθέντες διαπιστώνουν έλλειμμα ευκαιριών σε ό,τι αφορά την πρόσληψη ατόμων με αναπηρία σε οποιαδήποτε θέση εργασίας.

Ως εκ τούτου, τα ποσοστά ανεργίας στα άτομα με αναπηρία είναι τραγικά υψηλά. Χωρίς ψυχολογική στήριξη για τις δυνατότητές τους, χωρίς ηθική ενίσχυση από το κράτος, χωρίς μέτρα για την άρση των διακρίσεων, δημιουργείται εις βάρος των ατόμων αυτών ένας φαύλος κύκλος αδικιών.

Ο νόμος, βέβαια, προβλέπει υποχρεωτική τοποθέτηση ατόμων με αναπηρία στο δημόσιο τομέα με ετήσιους διαγωνισμούς. Ο τρόπος, όμως, εφαρμογής αυτού του νόμου, έχει ως αποτέλεσμα χιλιάδες υποψήφιοι να ταλαιπωρούνται για πολλά χρόνια. Και ο νόμος αυτός δεν εφαρμόζεται αντικειμενικά. Δεν τηρείται σειρά προτεραιότητας στην υποβολή των σχετικών αιτήσεων, αλλά μπαίνει και εκεί η λογική και η νοοτροπία των πελατειακών σχέσεων που καλλιεργεί η Κυβέρνηση.

Η γραφειοκρατία, οι ενστάσεις και οι καθυστερήσεις αποθαρρύνουν τελικά τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες από το δικαίωμά τους για απασχόληση. Η Ετήσια Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη αποκαλύπτει δεκάδες περιπτώσεις κακοδιοίκησης σε βάρος των ατόμων με πρόβλημα αναπηρίας.

Ένα άλλο από τα βασικά προβλήματα αυτών των ατόμων είναι το χαμηλό επίπεδο της προσφερόμενης εκπαίδευσης, το οποίο καθιστά δυσκολότερη την προσαρμογή του στις διαρθρωτικές αλλαγές της αγοράς εργασίας. Η ακαδημαϊκή ένταξη των σπουδαστών με αναπηρία είναι εξαιρετικά δύσκολη. Τα ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στερούνται της υποδομής που χρειάζονται για να παρέχουν ιδιαίτερες υπηρεσίες σ' αυτούς τους σπουδαστές. Η έλλειψη προγραμμάτων και συμβουλευτικών υπηρεσιών καθιστά δύσκολη τη συνέχιση των σπουδών των φοιτητών με αναπηρία.

Τέλος, μία κρίσιμη παράμετρος είναι η καταπολέμηση της κοινωνικής προκατάληψης και του κοινωνικού αποκλεισμού που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία. Χαρακτηριστικά αναφέρω ότι, σύμφωνα με την ίδια έρευνα εταιρείας δημοσκοπήσεων, τέσσερις στους δέκα ερωτηθέντες συνολογούν ότι τα άτομα αυτά ζουν στην πλειονότητά τους στο περιθώριο της κοινωνίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι επιτακτική ανάγκη, η εκπόνηση και εφαρμογή ενός μακροπρόθεσμου εθνικού σχεδί-

ου δράσης για την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, σχέδιο που να είναι ο καρπός μιας δημόσιας συζήτησης και μιας πλατειάς πολιτικής και κοινωνικής συμμαχίας, η οποία θα εμφορείται από τη νέα σύγχρονη προσέγγιση της αναπηρίας και θα δεσμεύεται, τόσο για τη διάθεση των αυξημένων οικονομικών πόρων, συνολικά και ανά τομέα που θα υποστηρίξουν την εφαρμογή του, όσο και για τη διασφάλιση και την ενδυνάμωση του δημόσιου χαρακτήρα των υπηρεσιών που παρέχονται στα άτομα με αναπηρία.

Επιβάλλεται να προχωρήσουμε σε ρηξικέλευθες αλλαγές, ξεκινώντας από την εκπαίδευση, τις δομές της λειτουργίας του κράτους αλλά και τις γενικότερες υποδομές τους. Το γρηγορότερο να οικοδομήσουμε φιλικό περιβάλλον με προσβασιμότητα παντού: Στην πληροφόρηση και στην εκπαίδευση, στην απασχόληση, στις δημόσιες υπηρεσίες, στους δρόμους, στα πεζοδρόμια και στα μέσα μεταφοράς, στους πολιτιστικούς χώρους, στον τουρισμό, στη διασκέδαση.

Η Νέα Δημοκρατία έχει δεσμευθεί ότι θα υπηρετήσει την παραπάνω επιδίωξη: Στον τομέα υγείας και πρόνοιας:

α) Με τη συγκρότηση Ενιαίου Ταμείου Κοινωνικής Μέριμνας, το οποίο θα έχει την ευθύνη για την καταγραφή, την ενίσχυση και κοινωνική προστασία όλων των πραγματικά αδύναμων και ιδίως των ατόμων με αναπηρία.

β) Με τη δημιουργία του Συνηγόρου Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών, με στόχο, μεταξύ άλλων, την κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία.

γ) Με την αναδιοργάνωση και μετατροπή του Εθνικού Ιδρύματος Αποκαταστάσεως Αναπήρων σε ολοκληρωμένη μονάδα αντιμετώπισης χρονίως κινητικά αναπήρων.

δ) Με τη δημιουργία αντίστοιχου ιδρύματος στη βόρεια Ελλάδα.

ε) Με τη δημιουργία δικτύου κέντρων αναπτυξιακής αποκατάστασης.

Στον τομέα της απασχόλησης:

α) Με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της τηλεεργασίας για να ανοίξει ο δρόμος συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία και να περιορισθεί ο αποκαλούμενος «ψηφιακός αποκλεισμός».

β) Με την ορθή και χωρίς διακρίσεις εφαρμογή των νόμων για την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα.

γ) Με τη θέσπιση ουσιαστικών κινήτρων προς τους εργοδότες για την πρόσληψη ατόμων με αναπηρίες.

δ) Με την εφαρμογή εξειδικευμένων προγραμμάτων κατάρτισης, ώστε να εξαιρέσουμε το «χάσμα δεξιοτήτων».

ε) Με την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ενθάρρυνση των ατόμων αυτών να συμμετάσχουν στη διαδικασία παραγωγής, σπάζοντας το φόβο της απόρριψης.

Στον τομέα της εκπαίδευσης και των νέων τεχνολογιών:

α) Με την ανάπτυξη προγραμμάτων αξιοποίησης των μεγάλων ευκαιριών που προσφέρουν στα άτομα με αναπηρίες οι νέες τεχνολογίες, για την άρση των φραγμών, την προσφορά νέων εργαλείων και δυνατοτήτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης, την ευκολότερη πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες, τη μεγαλύτερη αυτονομία και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

β) Με τη φοίτηση όσο γίνεται μεγαλύτερου αριθμού μαθητών με ειδικά προβλήματα εκπαίδευσης στα κοινά σχολεία.

γ) Με την εφαρμογή υποστηρικτικών προγραμμάτων σχολικής ενσωμάτωσης.

δ) Με την ενίσχυση των σχολείων ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

ε) Με την εισαγωγή μαθημάτων ειδικής αγωγής σε όλα τα προγράμματα σπουδών των παιδαγωγικών τμημάτων.

Στον τομέα της καταπολέμησης της κοινωνικής προκατάληψης:

α) Με την ανάπτυξη προγραμμάτων επιμόρφωσης, ευαισθητοποίησης και εθελοντισμού των πολιτών.

β) Με την ψυχολογική και κοινωνική στήριξη στο σπίτι και στο σχολείο μέσω ειδικών προγραμμάτων.

Μόνο έτσι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι Ελληνίδες και οι Έλληνες με αναπηρία αλλά και οι άνθρωποι που επισκέπτονται

τη χώρα μας και έχουν πρόβλημα αναπηρίας, θα μπορούν να λειτουργήσουν ως ισότιμοι πολίτες, απολαμβάνοντας ανεμπόδιστη πρόσβαση σε όλα τα αγαθά της κοινωνίας, της οικονομίας, του πολιτισμού και της ζωής, για να γίνει ουσιαστική η αρχή της ισότητας που επιτάσσει το Σύνταγμα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ.)

Ισότητα χωρίς ίσες ευκαιρίες είναι εικονική ισότητα και δεν έχει σχέση με την πραγματικότητα. Για να μπορέσουμε πραγματικά να κάνουμε αυτούς τους συνανθρώπους μας ισότιμους με αυτούς που δεν έχουν πρόβλημα. Είναι υποχρέωση και της κοινωνίας, είναι υποχρέωση του κράτους, είναι υποχρέωση όλων μας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Παναγιώτης Κουρουμπλής έχει το λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, θα μπορούσα να έχω το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Θα πάρετε το λόγο τελευταία.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ-ΛΙΑΚΑΤΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν τηρείται η σειρά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κύριε Κουρουμπλή, έχετε το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, ο εξωραϊσμός αλλά και ο εκμηδενισμός είναι οι όψεις ενός και του αυτού νομίσματος που η χρήση του προσωπικά μου δημιουργεί αλλεργία. Είναι μία πολιτική συμπεριφορά που παγιδεύει την πολιτική σκέψη, δεν την αφήνει να είναι δημιουργική, κριτική και παραγωγική.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε ένα πολύ σημαντικό θέμα που έχει να κάνει με την αξία και την αυταξία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Και οφείλουμε, χωρίς υποκρισίες, χωρίς πολιτικές σκοπιμότητες, να το αποφλοιώσουμε, να το προσεγγίσουμε και να τοποθετηθούμε με βάση την πολιτική και ιδεολογική μας θέση. Διότι εδώ ακούγονται εκπληκτικά πράγματα, πράγματα που είναι πρωτόγνωρα και δεν έχουν καμία σχέση με τις πολιτικές και ιδεολογικές γραμμές που έχει κάθε κόμμα. Απλώς υποτασώμαστε στη λογική μιας περιόδου που υποκρύπτει τη σκοπιμότητα της ψήφου και με βάση αυτό προσεγγίζουμε αυτό το πολύ σημαντικό κοινωνικό ζήτημα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακούστηκαν όροι και ορολογίες όπως «ήρωες», «άτομα με ειδικές δυνατότητες», «μεγάλοι αγωνιστές της ζωής» κλπ. Εγώ, όπως γνωρίζετε, τυχαίνει να βιώνω -και να έχω βιώσει στη ζωή μου- αυτές τις συμπεριφορές κι αυτές τις αφιερώσεις.

Εγώ, λοιπόν, οφείλω να σας πω ότι κανένα άτομο, όπως θέλετε να το χαρακτηρίσετε, ανάπηρο, με ειδικές ανάγκες, με ειδικές δυνατότητες, δεν αποδέχεται αυτές τις αφιερώσεις. Γιατί; Γιατί να αποδέχεται δηλαδή ένας κινητικά ανάπηρος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτό το χαρακτηρισμό, όταν αυτή τη στιγμή η συντεταγμένη πολιτεία θα του παρέχει όλες τις δυνατότητες προσπέλασης σε όποιους χώρους θέλει να ζήσει και να δραστηριοποιηθεί, όταν θα του δώσει τις δυνατότητες να αποκτήσει γνώση, κατάρτιση και ένταξη στην παραγωγική διαδικασία και μέσα από την τοποθέτησή του στην παραγωγή να γίνεται ένας ζωντανός, λειτουργικός φορέας ανατροπής της ανάπηρης στάσης ζωής και του αισθητικού ρασιισμού; Κι αυτά είναι φαινόμενα που γεννιούνται ακριβώς από την αδυναμία των κοινωνιών μέσα από τους αιώνες να δώσουν τη δυνατότητα συμμετοχής του ανθρώπου που παρουσίαζε ένα έλλειμμα στις λειτουργικές του δυνατότητες στην παραγωγική διαδικασία.

Φανταστείτε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα λεγόμενο φυσιολογικό να είναι μακροχρόνια άνεργος πέντε, δέκα χρόνια. Ποια θα είναι η εγγραφή αυτού του ανθρώπου στη συνείδηση της λεγόμενης κοινωνίας; Φανταστείτε όταν συζητούμε για έναν Πακιστανό ή για έναν Αμερικανό, πώς εγγράφεται στη συνείδηση της κοινωνίας η μία και η άλλη περίπτωση.

Κάποια τέτοια αντίληψη γίνεται δυστυχώς και στη συνείδηση της κοινωνίας θέλοντας να δικαιολογήσει την αδυναμία της να προσφέρει μέσα και υπηρεσίες, να μπορεί το κωφό άτομο να

επικοινωνεί με την κοινωνία. Και απευθύνομαι στο Προεδρείο της Βουλής.

Απόψε η Βουλή δεν μεταδίδεται μόνο γι' αυτούς που βλέπουν και ακούν. Μεταδίδεται και γι' αυτούς που δεν ακούν. Υπάρχει νοηματική. Και δεν θα έπρεπε μονίμως το Κοινοβούλιο –όπως και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης- να έχει αυτήν την προσφορά στους πολίτες; Γιατί είναι πολίτες και αυτοί που δεν ακούν. Θα πρέπει να υποστούν ένα κάποιο κόστος και να δώσουν τη δυνατότητα στον κωφό πολίτη να επικοινωνεί με την πληροφόρηση. Να έχει έγκαιρη και έγκυρη πληροφόρηση.

Είναι πολλά τα στοιχεία, τα οποία πραγματικά μπορούν να απελευθερώσουν αυτόν τον κόσμο, να τον αποσυνδέσουν από φορτίσεις και φορτία κοινωνικά, τα οποία εκφράζονται με έναν τρόπο στήριξης, στην ουσία όμως απαξιώνεται το ίδιο το άτομο.

Οι ορολογίες που χρησιμοποιούμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολλές φορές είναι ο τρόπος τροφοδότησης και πυροδότησης των στερεοτύπων, των προκαταλήψεων και των δεισιδαιμονιών. Είναι ο τρόπος στήριξης των τειχών που χωρίζουν τους ανθρώπους με κάποια ιδιαιτερότητα με την υπόλοιπη κοινωνία.

Πρέπει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι κοινωνίες μας να καθιερώσουν ως βασική αρχή το σεβασμό στην οποία ιδιαιτερότητα. Γιατί ο κάθε άνθρωπος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει τη δική του ιδιαιτερότητα και τη δική του μοναδικότητα. Δεν υπάρχουν φυσιολογικοί και μη φυσιολογικοί. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Αυτή είναι σήμερα η επιστημονική απόδειξη. Τι θα πει δηλαδή ανάπηρος και μη ανάπηρος; Φυσιολογικός και μη φυσιολογικός; Αυτά είναι κατασκευάσματα της ίδιας της κοινωνίας, η οποία δεν έδωσε ποτέ τη δυνατότητα σ' αυτούς τους ανθρώπους να εξασφαλίσουν μέσα από τη δική τους ιδιαιτερότητα τη γνώση, την κατάρτιση και την ένταξη στην παραγωγική διαδικασία. Αυτή είναι η αλήθεια.

Εγώ ειλικρινά απόψε είχα προετοιμαστεί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να κάνω μία πολιτική τοποθέτηση, γιατί το θεωρώ θέμα εξόχως πολιτικό και όχι θέμα ευαισθησιών, που δεν τις θέλει κανένας όταν δεν του αναγνωρίζεις και δεν σέβεται την αξιοπρέπεια της προσωπικότητάς του. Δεν θέλουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες αυτού του είδους τις φιλανθρωπίες. Αρκετά τις βίωσαν στο πετσί τους, γιατί τους εξευτέλισαν και τους περιφρόνησαν μέσα από τέτοιες συμπεριφορές.

Ζητούν λοιπόν σεβασμό και αναγνώριση του δικαιώματος στην ιδιαιτερότητα. Και μέσα απ' αυτήν την ιδιαιτερότητα να εξασφαλίζουν όλες εκείνες τις δυνατότητες που έχει ο κάθε πολίτης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Δεν ζητούν πλεονασμό δικαιωμάτων. Ζητούν ακριβώς το δικαίωμα να ζουν αξιοπρεπώς. Να σπουδάζουν αξιοπρεπώς. Να δουλεύουν αξιοπρεπώς, όπως ο κάθε πολίτης. Τελείωσε εκείνο το παραμύθι της ανικανότητας.

Κι έρχεται απόψε η Αξιωματική Αντιπολίτευση να πλειοδοτεί και να μην αναγνωρίζει. Εγώ παρά το ότι ανήκω στην κυβερνητική παράταξη κι έχω δουλέψει γι' αυτόν το χώρο, δεν μπορώ να πω ότι όλα είναι ωραία και καλά. Και ξέρετε πολύ καλά ότι είμαι πάντα κριτικός, γιατί ζητούμε το καλύτερο. Αλλά έρχεται η Νέα Δημοκρατία απόψε με αυτόν το λόγο για άλλη μια φορά χωρίς να έχει αυτογνωσία ότι στις 12 Δεκεμβρίου 1982 –πάρτε τα Πρακτικά της Βουλής- είπατε στον τότε Υπουργό Προεδρίας, όταν ψήφισε την πρώτη διάταξη για τις προσλήψεις των αναπήρων, ότι θα δημιουργήσετε άσυλο στη Δημόσια Διοίκηση. Μετανιώσατε γι' αυτήν τη συμπεριφορά; Πείτε το δημόσια ότι ήταν ένα λάθος σας. Μια λαθεμένη εκτίμησή σας και μια λαθεμένη προσέγγιση απέναντι στη δυνατότητα που έχει κάθε άνθρωπος μέσα από την ιδιαιτερότητά του να είναι παραγωγικός. Και το απέδειξαν οι άνθρωποι αυτοί, το απέδειξαν όλες οι κατηγορίες -και οι κωφοί και οι τυφλοί και οι κινητικά ανάπηροι και τα παιδιά με νοητική στένωση- ότι αποκτούν γνώση, όταν τους δώσετε τη δυνατότητα μέσα από τη δική τους ιδιαιτερότητα.

Γιατί κι εμείς εδώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κι εσείς που λέγεστε φυσιολογικοί, αν είχατε μία κοινωνική καταγωγή που δεν σας έδινε τη δυνατότητα να σπουδάσετε, δεν θα ήσασταν σήμερα εδώ. Έτσι είναι τα πράγματα. Πολύ απλά. Δημιουργήσαμε όμως ένα μύθο μέσα από τους αιώνες ακριβώς για να

δικαιολογήσουν τα διάφορα θρησκευτικά και κοινωνικά κατεστημένα, την αδυναμία τους να δαπανήσουν για να δημιουργήσουν ακριβώς αυτές τις προϋποθέσεις.

Από την εποχή του Πάνθεου του Ολύμπου, όπου η ελληνική διάνοηση είχε κάνει μια φοβερή σύλληψη, καθιερώθηκε μέσα στους δώδεκα θεούς να είναι και ένας ανάπηρος θεός, ο Ήφαιστος, που ήταν και ο πιο παραγωγικός από όλους.

Πέρασαν αιώνες και υπέστησαν αυτές οι κοινωνικές ομάδες λειοδρία, εξευτελισμό, εκμετάλλευση, απόρριψη, περιθωριοποίηση. Επρόκειτο για μια αδικαιολόγητη στάση και ένα έγκλημα της ανθρωπότητας εις βάρος των συνανθρώπων μας σε όλες αυτές τις εποχές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το 1980 –δεν θέλω να τα θυμάμαι, ειλικρινά- μια αρχιτέκτονας έπεσε από μία ταράτσα και έγινε παραπληγική. Κατά τα άλλα παρέμεινε αρχιτέκτονας, με τα χέρια της να δουλεύουν μία χαρά, απλώς δεν περπατούσε και κινιόταν με το αναπηρικό καροτσάκι. Πήγε στην Εθνική Τράπεζα να λάβει μέρος σε ένα διαγωνισμό. Ξέρετε ποια ήταν η απάντηση; Ότι δεν μπορούσε να λάβει μέρος στο διαγωνισμό, γιατί ήταν ανάπηρη. Μετάβησε γι' αυτές τις πολιτικές η Νέα Δημοκρατία;

Πάμε τώρα στην περίοδο 1989-1993. Η σύγκρουση που είχαμε τότε με τη Νέα Δημοκρατία ως κοινωνικός χώρος γιατί ήταν; Ακριβώς γιατί είχε τη λογική ότι η φιλανθρωπία θα πρέπει να ασκεί πολιτική στο χώρο αυτό.

Λέγατε στον Ανδρέα Παπανδρέου: «Κάνατε κοινωνικό κράτος με βερεσέδια, κάνατε αυτό, κάνατε εκείνο». Κι ενώ ακόμα και σήμερα μας λέτε: «Ξέρετε, πρέπει το σπάταλο κράτος να περιορίσει τον «ήλιο», προσθέτετε ότι θα δημιουργήσετε παράδεισο για τους ανθρώπους με αναπηρίες.

Με προθέσεις, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κανείς δεν πήγε στον παράδεισο.

Ήρθε το ΠΑΣΟΚ το 1981 και στις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης ο τότε Πρωθυπουργός για πρώτη φορά μίλησε γι' αυτό το πολύ σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα. Και δεν σταμάτησε εκεί. Υπήρξαν πολιτικές, για τις οποίες έφτασε σε σημείο να πει ο Ιωάννης Μπούτος ότι τις εκλογές του 1985 τις πήρε το ΠΑΣΟΚ από τη στήριξη των αναπήρων, μιας και είδαν οι ανάπηροι τον «ήλιο» της κοινωνικής δικαιοσύνης να ζεσταίνει και τις δικές τους ψυχές σε όλους τους τομείς.

Τομέας επαγγελματικής αποκατάστασης, ν.1648. Για πείτε μας, κύριοι συνάδελφοι, ποιος εφεύρε τους «ανάπηρους-μαϊμούδες» το 1990; Ποιος ήταν στην κυβέρνηση; Θυμάστε αυτό το φοβερό γεγονός; Πόσοι «ανάπηροι-μαϊμούδες» υπήρξαν στα Χανιά, στη δυτική Αττική;

Να σας πω και κάτι ακόμα, αφού θέλετε τέτοια απάντηση; Πρόεδρος νοσοκομείου που είχε ορίσει η Νέα Δημοκρατία –μην με προκαλέσετε, γιατί θα πω το όνομά του- μου μίλησε για δύο-μια χιλιάδες ανθρώπους, τους οποίους είχατε κάνει ανάπηρους στον Πειραιά για να πάρουν αναπηρικά αυτοκίνητα. Αυτό ήταν το έργο της Νέας Δημοκρατίας!

Ήρθε, λοιπόν, το ΠΑΣΟΚ και φύσηξε ένας νέος άνεμος. Ξέρετε γιατί; Όχι γιατί μόνο έλαβε μέτρα, αλλά γιατί έδωσε για πρώτη φορά εμπιστοσύνη στο άτομο. Μόνο έτσι χειραφετείται το άτομο, όχι με επιδόματα. Τα ανάπηρα άτομα θέλουν να είναι φορολογούμενοι πολίτες και όχι επιδοτούμενοι πολίτες. Θέλουν να είναι πολίτες που θα συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Αυτό έκανε το ΠΑΣΟΚ. Δεν τους έδωσε μόνο αυτή τη δυνατότητα, αλλά τους έδωσε συμμετοχή στα κέντρα λήψης των αποφάσεων που τους αφορούσαν.

Ζητούσαμε ως Συνομοσπονδία το 1990 από την τότε ηγεσία του Υπουργείου Πρόνοιας να πάρει έναν άνθρωπο από αυτό το χώρο -είχε και η Νέα Δημοκρατία αξιόλογα στελέχη- να τον χρησιμοποιήσει ως σύμβουλο, γιατί συμβολίζει εμπιστοσύνη, να τον βάλει Πρόεδρο σε ένα προνοιακό οργανισμό. Τίποτα! Πώς θα αναγνωρίσετε, λοιπόν, τις ικανότητες; «Με λόγια χτίζω ανώγια και κατώγια», λέει ο λαός.

Το 1993 ήρθε και πάλι το ΠΑΣΟΚ στην εξουσία. Ο Ανδρέας Παπανδρέου μου έκανε την τιμή να με τοποθετήσει στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Πρόνοιας, πιστεύοντας στη γνώση και στην εμπειρία μου. Ήταν μία επανάσταση για τα δεδομένα

της Ελλάδος αυτό που έκανε ο Ανδρέας Παπανδρέου.

Και δεν έκανε μόνο αυτό. Έδωσε εντολή να υπάρξει αξιοποίηση όλου του στελεχιακού δυναμικού. Και υπήρξαν κωφοί εντεταλμένοι σύμβουλοι στα ανώτατα ιδρύματα, στα ιδρύματα των τυφλών, των κινητικά αναπήρων. Υπήρξε η ένταξη της πρόνοιας για πρώτη φορά στο επιχειρησιακό πρόγραμμα του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

Από εκεί ξεκίνησαν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλα αυτά τα δίκτυα που σήμερα βρίσκονται σε εξέλιξη, το δίκτυο των ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ, για να έχουν κέντρα υποστήριξης ατόμων με ειδικές ανάγκες όλοι οι νομοί της χώρας, για να μπορεί κάθε οικογένεια που έχει ένα τέτοιο πρόβλημα να βρίσκει καταφύγιο, ενημέρωση, στήριξη και παράλληλα τα Κέντρα Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας, το Πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι», που και αυτό έχει μέσα μερίδιο για τα άτομα με αναπηρίες και μία σειρά άλλων μέτρων που πραγματικά δίνουν και δημιουργούν συνθήκες και προϋποθέσεις.

Όχι ότι βέβαια, κύριε Υπουργέ και κύριε Υφυπουργέ, έχουν λυθεί τα προβλήματα. Η ζωή γεννά συνεχώς προβλήματα. Πρέπει να αξιοποιήσουμε τις εξελίξεις της τεχνολογίας για να μετατρέψουμε την αναπηρία σε μια απλή δυσκολία. Σας λέω ένα παράδειγμα για τη χρήση των νέων τεχνολογιών: Μέχρι πριν από λίγα χρόνια, όταν δεν υπήρχε η κινητή τηλεφωνία, ένας κωφός δεν μπορούσε να επικοινωνήσει με έναν μη κωφό ή με έναν συνάδελφό του κωφό, αν δεν ήταν ενώπιος ενωπίω. Σήμερα με το γραπτό μήνυμα της κινητής τηλεφωνίας αυτό το πρόβλημα έχει λυθεί. Αυτό τι σημαίνει; Σημαίνει ότι αναβαθμίζεται ποιοτικά η ζωή του ανθρώπου. Πρέπει λοιπόν να αξιοποιήσουμε τη σύγχρονη τεχνολογία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Επίσης, πρέπει να δώσουμε τη δυνατότητα μεγαλύτερης συμμετοχής των αναπήρων στα κέντρα λήψης των αποφάσεων που τους αφορούν, γιατί έτσι αποδεικνύεται η εμπιστοσύνη - και όχι στα λόγια - του πολίτη και του κράτους στην κοινωνία. Έτσι, η ίδια η κοινωνία μέσα από την παρουσία στην παραγωγή και σε τέτοιες θέσεις του ανθρώπου που μέχρι χθες τον είχε ως δεύτερη μοίρα στη σκέψη της έρχεται και απελευθερώνει τη συμπεριφορά της από αυτήν την ανάπηρη στάση ζωής και δημιουργεί καλύτερες συνθήκες.

Πρέπει επίσης να στηριχθεί το γονεϊκό κίνημα με καλύτερο τρόπο, γιατί είναι οι ίδιοι οι γονείς που κουβαλούν ιδιαίτερα το πρόβλημα στις βαριές αναπηρίες, στην νοητική υστέρηση, στον αυτισμό. Δεν ξέρει κανείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το κοινωνικό κόστος που υφίσταται μία οικογένεια όταν έχει μία τέτοια περίπτωση. Οφείλει το κράτος με πιο γενναίο, με πιο αποφασιστικό τρόπο να στηρίζει αυτούς τους θεσμούς, αυτές τις μονάδες, αυτές τις οικογένειες και οικονομικά, γιατί σε τελική ανάλυση αυτό συμφέρει το κράτος. Διότι ένα τέτοιο παιδί σε ένα κλειστό ίδρυμα περιθάλψης στοιχίζει πάνω από δύο εκατομμύρια το μήνα, όταν σε μία τέτοια μονάδα δεν στοιχίζει ούτε πεντακόσιες χιλιάδες δραχμές το μήνα. Ακόμα και οικονομικά να το δει κανείς συμφέρει, γιατί η παραμονή του ανθρώπου στο οικογενειακό περιβάλλον είναι μια ανθρώπινη στάση ζωής της πολιτείας, όταν πραγματικά εξασφαλίζει τέτοιους όρους.

Εβίωσαν λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτές οι κοινωνικές ομάδες αυτές τις περιέργες ιεραρχήσεις που βιάζουν τη δημοκρατία. Δεν μπορούμε να μιλάμε για δημοκρατία, όταν απαξιώνεται ο πολίτης, όταν χρησιμοποιείται μέσα από τα φαινόμενα του ρατσισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού, όταν χρησιμοποιείται ως καύσιμη ύλη. Αυτά τα φαινόμενα και πάλι υπάρχουν, γιατί η ιδεολογία της ανοιχτής οικονομίας διολισθαίνει τον άνθρωπο στον ατομικισμό, υπονομεύει τον κοινωνισμό του, τον κάνει πιο σκληρό, πιο αυτιστικό, δεν υπάρχουν κοινωνικές αξίες, δεν υπάρχει κοινωνική αλληλεγγύη. Αυτή είναι η ιδεολογία του νεοφιλελευθερισμού.

Αυτή η ιδεολογία θα έρθει, αν έρθει αύριο, για να λύσει τα προβλήματα των αναπήρων. Έχουν γνώση οι ανάπηροι. Έχουν βιώσει τέτοιου είδους συμπεριφορές και θα απαντήσουν. Και πιστεύω ότι θα απαντήσουν με περισκεψη για να καταλάβουν ποιοι πραγματικά τους δίνουν τη δυνατότητα και τα μέσα για να μετατραπούν από παθητικοί δέκτες αποδοχής ρύθμισης της τύχης τους σε φορείς ανατροπής της ανάπηρης στάσης ζωής

και του αισθητικού ρατσισμού.

Απέναντι λοιπόν στα φαινόμενα του ρατσισμού πρέπει όλοι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να παλέψουμε. Δεν μπορούμε να χαϊδεύουμε τα αυτιά του πολίτη. Όταν υπάρχουν ράμπες και με αδιαφορία αφήνουμε το αυτοκίνητό μας και πρέπει να έρθει το κράτος να μας τιμωρήσει, αυτή δεν είναι κοινωνία αλληλεγγύης. Αυτή είναι κοινωνία αδιαφορίας. Κανένας δεν γεννήθηκε και θα πεθάνει με πιστοποιητικό αρτιμέλειας. Αυτό πρέπει να έχει εις γνώση του ο κάθε πολίτης για να οικοδομήσουμε μια κοινωνία ανθρώπινη, με ανθρώπινο πρόσωπο, με ανθρώπινες σχέσεις, με σεβασμό στην ιδιαιτερότητα. Αλλιώς θα βιώνουμε πάντα αυτό που είπε ο Βίκτωρ Ουγκώ με πολύ εύγλωττο τρόπο: «Τα κτήνη είναι δημιουργήματα του Θεού. Οι κτηνωδίες του ρατσισμού και του αποκλεισμού είναι δημιουργήματα του ανθρώπου».

Απέναντι λοιπόν σ' αυτά τα φαινόμενα χρειάζεται ένα μέτωπο ανθρωπιάς, πραγματικής ευαισθησίας και κατανόησης, δημιουργίας όρων και προϋποθέσεων όπου θα απομυθοποιηθεί η αναπηρία ως φαινόμενο διαχωρισμού του ανθρώπου από την υπόλοιπη κοινωνία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ξγουρδής): Ο κ. Διαμαντίδης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗΣ: Η 3η του Δεκεμβρίου είναι ημέρα αφιερωμένη στα άτομα με ειδικές ανάγκες φέρνοντας στο επίκεντρο τους συμπολίτες μας που έχουν ιδιαίτερα προβλήματα και λόγω αυτών αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην καθημερινή ζωή, δυσκολίες στην εργασία, στην πληροφόρηση, στην εκπαίδευση, στις κοινωνικές συναστροφές, εμπόδια που για όσους δεν τα βιώνουν είναι πολλές φορές δύσκολο να τα αντιληφθούν.

Η πρόσφατη αναθεώρηση του Συντάγματος αναγνωρίζει στα άτομα με αναπηρία το δικαίωμα στην πλήρη και ισότιμη κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική συμμετοχή. Κρίνεται, λοιπόν, απαραίτητη η βελτίωση των εφαρμοζόμενων πολιτικών για να υπάρξει μία σοβαρή προσπάθεια που θα μας επιτρέψει να συγκλίνουμε προς το μέσο όρο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αντιμετώπιση των προβλημάτων των ατόμων με αναπηρία. Το 2003 χαρακτηρίστηκε με πρόταση της ελληνικής προεδρίας ως ευρωπαϊκό έτος των ατόμων με αναπηρία, με σκοπό να ευαισθητοποιηθεί η κοινή γνώμη και να ενημερωθεί για τα προβλήματα και τον κοινωνικό αποκλεισμό που βιώνουν αυτά τα άτομα και παράλληλα να τονίσει την ανάγκη καταπολέμησης των διακρίσεων και προώθησης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, καθώς και της διασφάλισης της κοινωνικής προστασίας που πρέπει να τύχουν.

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχουν συντελεστεί σημαντικές μεταβολές στον τρόπο που η ελληνική πολιτεία προσεγγίζει τα ζητήματα των ατόμων με αναπηρία. Έχουν γίνει πολλές σημαντικές προσπάθειες και η κοινωνική ένταξη και η ομαλή διαβίωση των ατόμων αυτών είναι αλήθεια ότι έχει βελτιωθεί. Η ασκούμενη κοινωνική πολιτική έχει πρωταρχικό στόχο την κοινωνική ενσωμάτωσή τους. Γι' αυτό το λόγο καταβάλλονται προσπάθειες για την ισχυροποίηση των δομών παιδείας, υγείας, εργασίας και κοινωνικών υπηρεσιών, που απευθύνονται στα άτομα με αναπηρία. Δεν ισχυριζόμαστε ότι τα προβλήματα έχουν λυθεί, αλλά δεν μπορούμε να παραβλέψουμε ότι οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ έχουν δείξει μεγάλη ευαισθησία στην αντιμετώπιση των προβλημάτων τους και ότι ήταν αυτές που σχεδίασαν και υλοποιούν μια πολιτική που προσεγγίζει σφαιρικά τα προβλήματα και τις ιδιαίτερες απαιτήσεις αυτών των ατόμων. Είναι άδικο να ακούγεται σ' αυτήν την Αίθουσα από την Αντιπολίτευση ότι δεν έχει γίνει τίποτα. Θα καταθέσω για τα Πρακτικά μια σειρά μέτρων που έχει πάρει η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ σε όλους τους τομείς.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Διαμαντίδης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα μέτρα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Πρέπει να δοθεί, κύριε Υπουργέ, μια ιδιαίτερη προσοχή στα παιδιά που έχουν πρόβλημα δυσλεξίας. Επίσης στο θέμα της εργασίας. Πρέπει να πούμε ότι ο ν. 2643/98, που προωθεί την

ένταξη αυτών των ατόμων στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα μέσα από ένα αντικειμενικό σύστημα κριτηρίων και υλοποίησης από τον ΟΑΕΔ προγραμμάτων απασχόλησης αντιμετωπίζει ως ένα βαθμό το πρόβλημα της εύρεσης εργασίας. Θέλω να αναφερθώ επίσης στην ανάγκη βελτίωσης της νοσοκομειακής περιθαλψης που παρέχεται στους νεφροπαθείς, καθώς αυτοί οι άνθρωποι είναι αναγκασμένοι να πηγαίνουν στο νοσοκομείο τρεις φορές την εβδομάδα για να υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση η οποία προκαλεί φθορά στον οργανισμό τους. Η ίαση τους μπορεί να επέλθει μόνο με τη μεταμόσχευση. Γι' αυτό πρέπει να αναβαθμιστούν οι μεταμοσχευτικές μονάδες.

Υπάρχουν συγκεκριμένες προτάσεις από τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Νεφροπαθών που αφορούν σε όλα τα νοσοκομεία, αλλά ιδιαίτερα το Λαϊκό, όπου από προσωπική εμπειρία σας λέω ότι επιτελείται ένα πολύ σημαντικό έργο με την ανιδιοτελή προσφορά των γιατρών και του νοσηλευτικού προσωπικού που πολλές φορές αγγίζει τα όρια της αυτοθυσίας.

Θα ήθελα επίσης, κύριε Υπουργέ, το Υπουργείο Υγείας να εξετάσει το ενδεχόμενο αύξησης του ημερήσιου νοσήλιου-τροφείου των ΑΜΕΑ με βαριά νοητική καθυστέρηση, διότι οι ανάγκες αυτές των οικογενειών είναι ιδιαίτερα αυξημένες. Θα καταθέσω για τα Πρακτικά το σχετικό αίτημα από το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του Ειδικού Κέντρου Αποκατάστασης Ψυχικής Πνευματικής Υγείας του Παιδιού.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Διαμαντίδης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέν αίτημα, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Αυτό, όμως, που κυρίως απαιτείται, κύριε Πρόεδρε, εκτός από την εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων για τη διευκόλυνση της ζωής των ατόμων με αναπηρία είναι η αλλαγή της στάσης των πολιτών, η αλλαγή της κοινωνίας στον τομέα αυτό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Σε μισό λεπτό τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Πρέπει να πω ότι η αλλαγή της νοοτροπίας των πολιτών έχει ίσως μεγαλύτερη σημασία από τη λήψη μέτρων, διότι η καθημερινή ζωή αυτών των ανθρώπων θα βελτιωθεί, όταν ως κοινωνία επιδεικνύουμε την ανάλογη ευαισθησία σε αυτές τις ευπαθείς ομάδες, όταν είμαστε μια κοινωνία ανοικτή και φιλική σε όλους, πόσο μάλλον όταν εν όψει της Ολυμπιάδας του 2004 το Σεπτέμβριο θα υποδεχθεί η Αθήνα πάνω από τέσσερις χιλιάδες άτομα -παραολυμπιακούς αθλητές- από εκατόν τριάντα χώρες και πρέπει όλοι να είμαστε στα στάδια για να ενθαρρύνουμε αυτούς τους αθλητές, οι οποίοι πολλές φορές σημειώνουν ρεκόρ αντάξια και καλύτερα από αθλητές χωρίς τέτοια προβλήματα. Ας είμαστε, λοιπόν, όλοι στα στάδια για να τους στηρίξουμε.

Κλείνοντας θα ήθελα να πω ότι δεν πρέπει, κύριε Πρόεδρε, να θυμόμαστε το μεγάλο αυτό το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρίες μόνο μια φορά το χρόνο, μόνο μια μέρα, την 3^η Δεκεμβρίου. Θα πρέπει κάθε μέρα όλον το χρόνο όλοι εμείς, όλα τα κόμματα, όλες οι κυβερνήσεις να επιδεικνύουν αυτόν το σεβασμό προς τα άτομα αυτά και αυτές να δίνουν λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Φωτιάδης έχει το λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν από μερικές μέρες, την 3^η Δεκεμβρη, γιορτάσαμε την εθνική μέρα των Ατόμων με Αναπηρία.

Η συγκεκριμένη μέρα αποτελεί μια ευκαιρία για την κοινωνία μας να εκφράσει την ευαισθησία και να οριοθετήσει τη στάση της απέναντι στους συνανθρώπους μας με προβλήματα που χρήζουν ειδικής μέριμνας. Απέναντι στα άτομα αυτά και στις οικογένειές τους η κοινωνία μας έχει υποχρέωση να σταθεί με υπευθυνότητα και σοβαρότητα, έχει χρέος να αποτελέσει στήριγμα στον αγώνα τους, να εξαλείψει την περιθωριοποίηση και τον κοινωνικό αποκλεισμό τους, να αναβαθμίσει τις υποδομές δημόσιας υγείας, μέριμνας και φροντίδας που θα συνδράμουν στη σωστή αντιμετώπιση των προβλημάτων τους.

Παράλληλα χρειάζεται να ξεριζωθεί η προκατάληψη, να συνειδητοποιήσουμε ότι τα άτομα με αναπηρίες δεν αποτελούν ξεχωριστό κομμάτι του κοινωνικού συνόλου, αλλά άρρηκτο τμήμα του, μέσα στο οποίο πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αναδείξουν τις δεξιότητές τους και να αποδείξουν την αξία τους.

Στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια διαπιστώνεται ένα κενό ανάμεσα στη χάραξη στρατηγικών και προγραμμάτων για την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ένταξη των ατόμων με αναπηρία και στην υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών, σε αντίθεση με το εξωτερικό, όπου η κοινωνική συνείδηση και η μέριμνα της πολιτείας για τα άτομα με αναπηρία βρίσκονται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα εδώ και χρόνια. Στη χώρα μας είμαστε ακόμα στα πρώτα βήματα, είμαστε δυστυχώς ουραγοί.

Οι καλές προθέσεις και οι ασκήσεις επί χάρτου δεν φθάνουν. Για την επίτευξη αυτού του συγκεκριμένου στόχου απαιτείται πολιτική βούληση αλλά και ένα σαφές εθνικό σχέδιο δράσης. Επίκεντρο της νέας αυτής προσπάθειας πρέπει να είναι το ίδιο το άτομο με ειδικές ανάγκες σε αλληλένδετη σχέση με το κοινωνικό περιβάλλον, στο οποίο ζει.

Δεν υπάρχει εσωτερικός χώρος για την προαύλιση των παιδιών σε περίπτωση άσχημων καιρικών συνθηκών ούτε αίθουσα πολλαπλών χρήσεων για τη διενέργεια εκδηλώσεων σε ορισμένα από αυτά που έχουμε στο νομό μας, στο Νομό Ημαθίας. Παράλληλα το συγκεκριμένο ειδικό σχολείο που έχουμε στην Αλεξάνδρεια στερείται των πάντων. Εκείνο που έχει σημασία είναι ότι στο Νομό Ημαθίας έχουμε τρία ειδικά σχολεία, δύο εκ των οποίων λειτουργούν σχεδόν με παντελή έλλειψη αυτών που χρειάζονται.

Κύριε Υπουργέ, εδώ θα σας παρακαλούσα για τη Βέροια και τη Νάουσα -και αναγνωρίζω την ευαισθησία σας στα θέματα αυτά- ότι είναι καιρός ένα λεωφορείο, το οποίο ζητήσαμε για την Αλεξάνδρεια για να «μαζεύουν» τα παιδιά. Γιατί δυστυχώς αυτήν την έκφραση χρησιμοποιούν, ενώ δεν είναι «τα μαζεύουμε», είναι «τα περιθάλπουμε», τα προστατεύουμε και πρέπει κάποια στιγμή να τα βρούμε.

Στο Νομό Ημαθίας το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα αισθητό. Στην Αλεξάνδρεια Ημαθίας λειτουργεί το Μεικτό Κέντρο Απασχόλησης, Κατάρτισης και Δημερέυσης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες -ΑΜΕΑ- με την επωνυμία «Τα παιδιά της άνοιξης», ένα κέντρο που αποτελεί ένα καταφύγιο δημιουργικότητας και χαράς για τα ενήλικα ΑΜΕΑ του νομού.

Από το 1997 που ξεκίνησε τη λειτουργία του και παρά τη διαρκή αύξηση των εφήβων και ανηλίκων ΑΜΕΑ που φιλοξενεί, το Κέντρο αδυνατεί να φιλοξενήσει και άλλα άτομα, παρά τις συνεχείς αιτήσεις, διότι αντιμετωπίζει μεγάλες ελλείψεις χώρου και προσωπικού. Το Κέντρο λειτουργεί και στηρίζεται εδώ και χρόνια κυρίως χάρη στην οικονομική βοήθεια και το μεράκι του φιλανθρωπικού μη κερδοσκοπικού Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων ΑΜΕΑ Νομού Ημαθίας. Αντιμετωπίζει όμως μεγάλα οικονομικά προβλήματα αφού, ενώ για την εύρυθμη λειτουργία του απαιτούνται ετησίως 190.000 ευρώ, οι επιχορηγήσεις από τα Υπουργεία δεν ξεπερνούν τις 50.000 ευρώ, χωρίς βεβαίως αυτές οι επιχορηγήσεις να είναι και σταθερές.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ**)

Έτσι ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων αδυνατεί εδώ και χρόνια να προχωρήσει και σε δημιουργία απαραίτητων υποδομών όπως, για παράδειγμα, στη δημιουργία ενός κιοτοφείου όπου θα φιλοξενούνται ορφανά άτομα που δεν έχουν καμία στήριξη. Το Παραγωγικό Εργαστήριο για ανήλικα άτομα με ειδικές ανάγκες «Το Υφάδι», που λειτουργεί στη Νάουσα Ημαθίας -που είναι και η ιδιαίτερα μου πατρίδα- αντιμετωπίζει επίσης, ανυπερβλητές δυσκολίες λειτουργίας, αφού η κρατική μέριμνα είναι παντελώς απύσχα εδώ και χρόνια με αποτέλεσμα τη δραματική συρρίκνωση των δραστηριοτήτων του.

Δυστυχώς η ελεύθερη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρίες σε αγαθά και υπηρεσίες αποτελεί ακόμα ζητούμενο στην Ελλάδα του 2003. Μήπως δεν υπάρχει απουσία ελέγχου για την εφαρμογή του νόμου που διασφαλίζει την εύκολη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρίες σε όλους τους χώρους των νέων κτη-

ρίων; Μήπως έχουν τα άτομα με αναπηρίες τη δυνατότητα εύκολης στάθμευσης; Μπορούν να τηλεφωνούν από τα καρτοτηλέφωνα εύκολα; Μήπως στα μέσα μαζικής μεταφοράς έχουν την πρόσβαση; Ο αποκλεισμός αυτός καταπατάει βασικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, τα οποία αδυνατούν να πραγματοποιήσουν το στοιχειώδες ...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό, κυρία Πρόεδρε.

...για το φυσιολογικό κοινωνικό σύνολο, όπως να μετακινηθούν, να ψυχαγωγηθούν και να εργαστούν.

Στην Ημαθία το Κέντρο Υποστήριξης ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ στη Βέροια δεν έχει ακόμα ένα ειδικά διαμορφωμένο μεταφορικό μέσο. Σας το ανέφερα. Παράκληση σήμερα, ημέρες των εορτών, είναι να το λάβετε σοβαρά υπόψη.

Στην Αλεξάνδρεια Ημαθίας το Κέντρο Απασχόλησης και Κατάρτισης ΑΜΕΑ «Τα Παιδιά της Άνοιξης» δεν έχει ακόμα και αυτό λεωφορείο. Ας υπάρξει επιτέλους, η ευαισθησία και η μέριμνα από εσάς, κύριε Υπουργέ.

Ένα εξίσου πολύ σημαντικό ζήτημα, το οποίο δεν αναφέρθηκε ακόμα, είναι της υποχρεωτικότητας της εκπαίδευσης. Γιατί να μην έχουν τη δυνατότητα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και τα παιδιά αυτά; Κι αυτά είναι παιδιά του Θεού, όπως και εμείς. Νομίζω ότι δεν υπάρχει καμία παρόμοια υποχρεωτικότητα για παιδιά με αναπηρία. Αυτό να το δείτε επίσης, κύριε Υπουργέ. Δυστυχώς η ευαισθησία μας ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, ολοκληρώσετε.

ΗΛΙΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ: Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Το έτος 2003 τα άτομα με προβλήματα όρασης και ακοής είναι ακόμα σχεδόν αποκλεισμένα. Είναι ανάγκη να σχεδιαστούν οι υποδομές και οι υπηρεσίες υγείας, απασχόλησης, ενημέρωσης, πληροφόρησης και να έχουμε τη δυνατότητα όλοι αυτοί να λειτουργούν φυσιολογικά. Αυτό προαπαιτεί ένα ισχυρό και δεσμευτικό νομικό πλαίσιο, το οποίο θα εφαρμόζεται απαρégκλιτα, αλλά και η παράλληλη αύξηση των οικονομικών πόρων που θα υποστηρίζουν την υλοποίησή του.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η καθημερινότητα των ατόμων με αναπηρίες απέχει παρασάγγας από τις διακηρύξεις και τα ευχολόγια της πολιτείας. Το 10% του πληθυσμού της χώρας απαιτεί επιτέλους λύσεις. Αποτελεί καθήκον όλων μας μέσα από τις πράξεις μας να συμπαρασταθούμε στον αγώνα τους να τους δείξουμε αγάπη και εμπιστοσύνη, να τους αποδεχτούμε ως ισότιμους και ισάξιους συμπολίτες μας. Τους το χρωστάμε. Είναι επιτακτική ανάγκη. Είναι η αγάπη προς το συνάνθρωπό μας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο κ. Σμυρλής-Λιακατάς.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ-ΛΙΑΚΑΤΑΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Ειλικρινά, όταν ήλθα απόψε στην Αίθουσα για να αναφερθούμε στα άτομα με αναπηρία, είχα άλλα πράγματα στο μυαλό μου για να πω. Αλλά φαίνεται ότι η Νέα Δημοκρατία εν όψει των επικείμενων εθνικών εκλογών έχει βαλθεί να μας θυμίσει τι «έκανε» σε όλα τα κομμάτια της κοινωνικής ζωής και πολύ περισσότερο στα άτομα με αναπηρία.

Άκουσα με προσοχή τον κ. Ανδρεουλάκο, άκουσα με προσοχή την κ. Κοντού –συγγνώμη που αναφέρομαι σε ονόματα, κυρία Πρόεδρε- άκουσα και άλλους συναδέλφους. Ή οι συνάδελφοι δεν κατοικούν στην Ελλάδα ή δεν γνωρίζουν τι έχει συμβεί όλα αυτά τα χρόνια.

Θα μου επιτρέψετε να πω ότι πολλά απ' αυτά τα οποία αναφέρθηκαν σαν πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας είναι αντιγραφές από διάφορες προτάσεις που έχει κάνει η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία.

Δεν αντιλαμβάνομαι πόσο εύκολα υιοθετεί η Νέα Δημοκρατία τα δεκάδες δικαιολογημένα και απαραίτητα αιτήματα χωρίς να τα κοστολογεί, χωρίς να τα αξιολογεί, χωρίς να τα ιεραρχεί,

παρά μόνο για να κάνει τον καλό μία φορά το χρόνο, κάθε 3 του Δεκέμβρη. Τότε θυμάται τους αναπήρους, τα σχέδια δράσης, αλλά δεν θυμάται –και οφείλει να μας απαντήσει- ποια νομοσχέδια για αναπήρους έχει ψηφίσει τα τελευταία χρόνια η Νέα Δημοκρατία. Ποιο ΠΕΣΥΠ ψήφισε; Ποια ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ ψήφισε; Ποια ΚΔΑΥ ψήφισε; Ποια ειδικά σχολεία του Υπουργείου Παιδείας ψήφισε;

Θα τρελαθούμε όλοι τελικά ή θα πρέπει να απολογηθούμε εμείς για πράγματα τα οποία καμαρώνουμε και που οφείλαμε να κάνουμε σ' αυτό το μεγάλο κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας που είναι οι άνθρωποι με αναπηρία;

Νομίζω ότι σήμερα δεν θα έπρεπε να μιλάμε ούτε επετειακά αλλά ούτε αντιπολιτευτικά. Νομίζω ότι σήμερα θα έπρεπε να θυμηθούμε ότι είναι το έτος για τα άτομα με αναπηρία. Νομίζω ότι θα έπρεπε να συζητήσουμε επάνω σε ένα ντοκουμέντο, το οποίο αποφασίστηκε πέρυσι στη Μαδρίτη από 20-23 Μαρτίου και που απετέλεσε τη Διακήρυξη της Μαδρίτης για τα Άτομα με Αναπηρία. Είναι ένα σχέδιο που βάζει σε μία σειρά πολλά θέματα που μπορούν να αποτελέσουν έναν «μπούσουλα», ένα σχέδιο για όλη την Ευρώπη.

Είναι ένα σχέδιο, το οποίο σίγουρα είναι απαραίτητο, χρειάζεται κι εγώ δεν άκουσα κανέναν από τους ομιλητές του ΠΑΣΟΚ, ακόμα και τον κύριο Υπουργό και τον κύριο Υφυπουργό, να λέει ότι τα όλα πράγματα είναι τέλεια. Δεν είναι τέλεια, αλλά δεν μπορείτε να μηδενίζετε αυτό το έργο, δεν μπορείτε ξαφνικά να ξεχνάτε ότι κάποτε υπήρξε το κράτος της φιλανθρωπίας για τους αναπήρους, το κράτος του Καραμουρτζούνη. Αυτό υπήρχε και τίποτα άλλο.

Χρειάζεται να κάνουμε πάρα πολλά ακόμα, αλλά εσείς φαίνεται ότι έχετε πάρει φόρα, σας προκαλούν και σας ζαλίζουν οι δημοσκοπήσεις –καλό μας κάνει εμάς αυτό, να είστε σίγουροι και ξεχνάτε ζητήματα τα οποία θα έπρεπε απόψε να συζητήσουμε.

Αγαπητοί συνάδελφοι, θα έπρεπε να συζητήσουμε για μία κοινωνία για όλους, για τη συμπλήρωση της νομοθεσίας, όπου αυτό χρειάζεται –υπάρχουν πάρα πολλά σημεία που πρέπει ακόμα να συμπληρώσουμε- για την αλλαγή της στάσης της κοινωνίας προς τα άτομα με αναπηρία –κύρια μέσα από την εκπαίδευση, για υπηρεσίες που προωθούν την ανεξάρτητη διαβίωσή τους. Θα έπρεπε, επίσης, να συζητήσουμε για την υποστήριξη των οικογενειών τους.

Θα έπρεπε, επίσης, να μιλήσουμε με ιδιαίτερη έμφαση και για τις πιο ευάλωτες ομάδες των ΑΜΕΑ, γιατί υπάρχουν και ιδιαίτερα ευάλωτες ομάδες στους ΑΜΕΑ που χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή, όπως είναι οι γυναίκες ή οι νέοι ΑΜΕΑ. Θα έπρεπε να μιλήσουμε για τη διάχυση της διάστασης της αναπηρίας σε όλες τις πολιτικές –βασική οδηγία στα πλαίσια της Διακήρυξης της Μαδρίτης- να πούμε ότι η απασχόληση αποτελεί το κλειδί για να φύγουμε από μία κοινωνία ανισότητας και, τέλος πάντων, να συμφωνήσουμε Κυβέρνηση και Αντιπολίτευση ότι όλα όσα πρέπει να κάνουμε θα πρέπει να γίνουν με ένα διάλογο με τα άτομα με αναπηρίες, με τους συλλόγους, με τη Συνομοσπονδία, έτσι ώστε αυτό στο οποίο θα καταλήξουμε να είναι μία σύμφωνη γνώμη όλης της ελληνικής κοινωνίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει η συνάδελφος κ. Φουντουκίδου.

ΠΑΡΘΕΝΑ ΦΟΥΝΤΟΥΚΙΔΟΥ: Κύριοι συνάδελφοι, πίστευα ότι με τη σημερινή συζήτηση θα θέλαμε όλοι μας να συμβάλουμε στην αναζήτηση νέων μέτρων και δυναμικότερων πολιτικών, ώστε να βελτιώσουμε τη θέση των ατόμων με αναπηρία στην ελληνική κοινωνία.

Δυστυχώς φαίνεται ότι η αλήθεια είναι τόσο σκληρή, που δεν την αντέχουμε όλοι. Λυπάμαι πάρα πολύ για την εξέλιξη της συζήτησης, γιατί δεν θα ήθελα πραγματικά να αποτελέσει η σημερινή συζήτηση στη Βουλή αντικείμενο αντιπαράθεσης με μοναδικό στόχο την ψηφοθηρία σε μία έντονα προεκλογική περίοδο.

Για την ιστορία μόνο θα υπενθυμίσω ότι η Νέα Δημοκρατία κατοχύρωσε συνταγματικά το κράτος-πρόνοιας. Σε ένα υπέροχο Σύνταγμα εξασφάλισε τα ίσα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες

για όλους τους πολίτες, δικαίωμα στην υγεία, στην παιδεία, στην πρόσβαση στα δημόσια αγαθά, στην εργασία και στην ασφάλεια.

Αν καταλάβατε καλά, κύριοι συνάδελφοι, δε μιλάω για ελεημοσύνη, αλλά για το ότι τους εξασφάλισε το δικαίωμα διεκδίκησης και συμμετοχής σε όλα αυτά. Δηλαδή, τους εξασφάλισε το δικαίωμά τους στην αξιοπρέπεια, γιατί περί αυτού πρόκειται και γι' αυτό μιλάμε σήμερα.

Αν, κυρίες συνάδελφε, εσείς φτάσατε εδώ που φτάσατε, δεν πρέπει να εκφράζετε ευγνωμοσύνη που δείχνει δουλικότητα στον Ανδρέα Παπανδρέου, αλλά να χαίρεστε που έχετε δύναμη ψυχής και όρεξη να αγωνιστείτε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ: Σε ποιον εκτελεστικό νόμο του Συντάγματος αναφέρεται αυτό;

ΠΑΡΘΕΝΑ ΦΟΥΝΤΟΥΚΙΔΟΥ: Αυτό να αιτιάσθε και την αυτοπεποίθηση που έχετε. Κανένας, λοιπόν, δεν σας έκανε χάρη και μη δίνετε τέτοια δείγματα γραφής σε ανθρώπους που έχουν ίδια προβλήματα με σας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μία έρευνα που έγινε πέρυσι από τη EUROSTAT έδειξε το χαμηλότερο στις ευρωπαϊκές χώρες δείκτη ευαισθησίας για την ελληνική κοινωνία για τα άτομα με αναπηρία. Αυτό βέβαια δεν είναι άσχετο από το ότι δεν υπήρχε καμία καμπάνια, καμία ειδική ενημέρωση, καμία προσπάθεια ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης. Γι' αυτό να μην εκπλήσσετε ο κύριος Υπουργός, όταν κάποιος πολίτης παρκάρει σε μία θέση παρκαρίσματος για άτομα με αναπηρία.

Δεν ξέρω αν εμείς θα έπρεπε να αιτιόμαστε κάποιον άλλον. Εσείς δεν ξέρω γιατί αιτιάσθε τη Νέα Δημοκρατία, όταν σήμερα τα άτομα με κινητικές αναπηρίες δεν έχουν πρόσβαση στις δημόσιες συγκοινωνίες, στα δημόσια κτήρια. Εγώ ξέρω αυτιστικά παιδιά, που δεν έχουν οι γονείς πού να τα παραπέμψουν, πού να μείνουν για να βρουν θεραπεία. Ξέρω ότι δεν υπάρχουν κέντρα αποκατάστασης μετά από σοβαρά τροχαία ατυχήματα, ενώ οι γειτονικές βαλκανικές χώρες έχουν. Άλλες χώρες, που μπήκαν τώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχουν και υψομέτρους και πλήρη παροχή υπηρεσιών αποκατάστασης.

Αν, λοιπόν, αυτό το αυτιστικό πολιτικό σύστημα σας αρκεί, εμείς λέμε ότι δεν αρκεί και θέλουμε να είμαστε μαζί σας σε κάθε προσπάθεια βελτίωσης. Αυτό θέλαμε να συζητήσουμε σήμερα. Γιατί ο κύριος συνάδελφος ενοχλήθηκε που η Νέα Δημοκρατία υιοθέτησε τις θέσεις του συλλόγου των αναπήρων; Δεν πρέπει να είμαστε ανοιχτοί στο διάλογο; Δεν πρέπει να έχουμε ευήκοα ώτα; Μόνοι μας πορευόμαστε; Δεν έχουν λόγο; Δεν έχουν συμμετοχή; Εμείς έτσι τους θέλουμε.

Δεν ξέρω γιατί πρέπει να αιτιάσθε τη Νέα Δημοκρατία, εάν οι συγκεκριμένες απορροφήσεις των συγκεκριμένων κονδυλίων κινούνται σήμερα στο 6,6%. Αν αυτό δεν λέγεται εθνικό έγκλημα, βρείτε μου εσείς μια πιο ήπια έκφραση. Αν βέβαια το μέτρο σύγκρισης είναι το Κωσταλέξι και αυτό είναι το πρότυπό σας, ασφαλώς έχουν γίνει πάρα πολλά βήματα και δεν τα παραγνωρίζω ούτε τα αγνοώ.

Αυτό, όμως, είναι το ζητούμενο; Κοιτάμε την υστέρηση σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ας κακολογήσετε και τη Νέα Δημοκρατία. Σε εναρμόνιση με ευρωπαϊκές οδηγίες μας ανοίγονται δρόμοι και μας δίνονται εφόδια και πόροι που εμείς δεν τα αξιοποιούμε. Τι σημαίνει αυτό, κύριοι συνάδελφοι; Σημαίνει ότι δεν είναι στις πολιτικές μας προτεραιότητες.

Ας μην έχουμε παρωπίδες και ας μην κλείνουμε τα μάτια.

Κύριοι συνάδελφοι, εγώ δεν θα ισχυριστώ ότι είμαι περισσότερο ευαίσθητη από εσάς, αλλά είμαι ευσυνειδητή πολίτης και ξέρω το χρέος μου. Το δικό μου χρέος ως πολιτικού λέει ότι εδώ σήμερα εμείς πρέπει να συμφωνήσουμε ότι έχουμε πολύ δρόμο να κάνουμε, για να μπορούν οι συνάνθρωποι μας με κάποια κινητική ή με οποιαδήποτε μαθησιακή δυσκολία και οποιασδήποτε μορφής αναπηρία, να μπορούν να πουν ότι είναι ίσοι, ότι απολαμβάνουν τα αγαθά της δημοκρατίας μίας ευνομούμενης πολιτείας. Εγώ θα είμαι παρούσα και σε αυτήν την προσπάθεια.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριοι συνάδελφοι, ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Βουλγαράκης ζητεί άδεια ολι-

γοήμερης απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Το λόγο έχει ο κ. Χρυσανθακόπουλος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση για το συγκεκριμένο ζήτημα οφείλει να υπερβαίνει τις κομματικές περιχαράκώσεις και τις σκοπιμότητες. Δεν μπορούμε να μιλούμε για την κατάργηση του ρατσισμού και να έχουμε έναν ιδιότυπο πολιτικό ρατσισμό στις σχέσεις μας. Δεν μπορούμε να μιλάμε με ευαισθησία και να μην εκφράζουμε τη νεύρωση, το θυμό και τις εξουσιαστικές μας διαθέσεις.

Απέναντι στο συγκεκριμένο ζήτημα, μόνο ταπεινότητα οφείλει να έχει κανείς. Αν είναι προοδευτικός, οφείλει να αισθάνεται ότι δεν είναι μόνο θέμα θεωρητικής αλληλεγγύης απέναντι σε αδύναμους πολίτες, αλλά είναι χρέος ισοτιμίας, γιατί ο καθένας οφείλει δίπλα του να αισθάνεται ότι υπάρχει πόνος και δεν μπορεί να ησυχάζει, αν αυτός ο πόνος δεν απαλύνεται.

Υπάρχει το πρότυπο της μίας ιδεολογικής πλευράς που θεωρεί τον άνθρωπο παραγωγό και κατά συνέπεια μόνο η απόδοσή του ή παραγωγικότητά του είναι τα κριτήρια για το που εντάσσεται.

Σε αυτήν την άποψη πρέπει να την αντιπαραβάλουμε με τον άνθρωπο-δημιουργό, τον άνθρωπο που είναι κοινωνικά ενταγμένος και έχει μία συμβολή στη ζωή. Θα πρέπει να απαριθμούμε τα λιγοστά χαμόγελα που έχουν οι άνθρωποι που περνούν αυτήν τη δύσκολη φάση της ζωής τους, κάτω από συνθήκες κοινωνικής περιθωριοποίησης και όχι να αντιλαμβανόμαστε τα ζητήματα με βάση το τι προσέφεραν. Η κοινωνία οφείλει σ' αυτούς, αλλά αυτοί δεν οφείλουν στην κοινωνία, παρά μόνο δικαιούνται.

Αν δεν ξεκινήσεις απ' αυτό το αρχικό ζήτημα, τότε πέφτεις στη νεοφιλελεύθερη προσέγγιση ότι τα άτομα με αναπηρίες είναι μη παραγωγικά άτομα. Σύμφωνα με την ανάλυση των τελευταίων Αμερικανών αξιωματούχων, το πρόβλημα στο Ιράκ δεν είναι πόσους θανάτους θα έχουμε, αλλά το πώς θα αποφύγουμε πολλούς τραυματισμούς, γιατί καθένας θα κοστίζει 200 εκατομμύρια δολάρια για την ένταξή του στη ζωή και για τη συνέχιση της πορείας του.

Για να μη γίνεται τέτοιου είδους βαθμολόγηση της ανθρώπινης αξίας, οφείλουμε να κινηθούμε στις άλλες πτυχές. Η κοινωνία μας υστερεί σε κοινωνική ευαισθησία και υπάρχει αυτό που κοινολογείται ως «γαϊδουριά», το οποίο δεν μπορώ να το πω με επιστημονικό όρο. Εννοώ την έλλειψη κάθε ευαισθησίας προς το συνάνθρωπό μας, όταν μάλιστα του κλείνουμε και το δρόμο, για να μην έχει πρόσβαση και τη δυνατότητα κίνησης. Ε, ναι, λοιπόν, αυτό δεν είναι ζήτημα μιας κομματικής παραμέτρου.

Ερχόμενοι στην ουσία των πολιτικών πτυχών και στην παρέμβαση που οφείλουμε να κάνουμε μέσα από τη Βουλή, για να υπάρχουν σαφή και αποτελεσματικά μέτρα, χρειάζονται και συγκεκριμένες αναφορές.

Κύριοι συνάδελφοι, ψηφίστηκε το 1998 ο ν. 2643, ένας νόμος αντικειμενικός για να προωθηθούν στην εργασία άτομα με αναπηρία κατά προτεραιότητα και με συγκεκριμένο συντελεστή επί τοις εκατό. Εφαρμόστηκε μόνο δύο φορές. Η δεύτερη μάλιστα εκκρεμεί ακόμα και περιμένουμε την άλλη εβδομάδα, για να λήξουν και κάποιες ενστάσεις.

Βεβαίως, για λόγους μη διατάραξης των ισορροπιών δεν έγινε εκκαθάριση των μητρώων από τα ψεύτικα δικαιολογητικά, που υπήρξαν στο παρελθόν, ατόμων με ειδικές ανάγκες. Αυτό ήταν ένα σφάλμα, γιατί δεν είναι 10% του πληθυσμού μας, αλλά είναι κατά τι λιγότερο.

Επίσης, υπάρχουν και κάποιοι που επιτηδεύω μία αδυναμία τους την μετατρέπουν σε ποσοστό αναπηρίας. Αυτό, αν το δούμε σε αντιπαράβολη με άλλους λαούς, μπορεί να γίνεται λιγότερο στην Ελλάδα απ' ότι γίνεται στην Ιταλία. Τουλάχιστον στη νότια Ιταλία υπάρχουν πεντακόσιες χιλιάδες άτομα που έχουν ψεύτικη αναπηρία και παίρνουν σύνταξη γι' αυτόν το λόγο.

Δεν είναι δηλαδή προνόμιο δικό μας να κάνουμε τέτοια λάθη, αλλά αυτά τα λάθη γίνονται εις βάρος των ανθρώπων που έχουν πραγματικά προβλήματα. Ναι, παλαιότερα ίσχυε το μοντέλο των ιδρυμάτων, της φιλανθρωπίας, της ελεημοσύνης και ό,τι δεήσει ο καθένας να προσφέρει μέσα από εράνους. Και σήμερα έχουμε προγράμματα ολοκληρωμένα και μεγάλες ολοκληρωμένες υποδομές για την κοινωνική ένταξη, για την ενίσχυση, για την υποβοήθηση. Ναι, έχουμε προχωρήσει. Αυτό δεν χρειάζεται μεγαλοψυχία από την Αντιπολίτευση για να αναγνωρίσει, αλλά δεν έχουμε φθάσει σε επιθυμητούς στόχους. Δεν χρειάζεται από τη δική μας πλευρά έπαρση για να ομολογήσουμε με ταπεινότητα ως Κυβέρνηση ότι, ναι, οφείλουμε να προσφέρουμε και άλλα σ' αυτούς τους ανθρώπους και οφείλουμε να διορθώνουμε τις αδυναμίες και να κάνουμε βήματα μπροστά, για να επιταχύνουμε τους ρυθμούς στήριξης αυτών των ατόμων.

Για παράδειγμα, εάν πάσουμε αυτό που είπα προηγούμενα, το 2643, χρωστάμε τρία χρόνια σε αριθμό προσλήψεων. Δέκα χιλιάδες άτομα, λοιπόν, ανάηρωι έχουν μείνει εκτός εργασίας απ' αυτούς που ήταν δικαιούχοι, γιατί δεν φροντίσαμε έγκαιρα να εφαρμοστεί ο νόμος και εφαρμόστηκε μόνο δύο φορές σε πέντε χρόνια. Η δεύτερη φορά εκκρεμεί είπα. Ναι, χρειάζεται γενναιοδωρία, για να προχωρήσουμε μπροστά, για να αισθανθούμε ότι οι άνθρωποι που έχουν το αίσθημα του ισχυρού, έχουν απλά το αίσθημα της ματαιότητας ότι είναι μοναδικοί και ότι δεν υπάρχει μέσα στην ψυχή τους η συνέχεια των υπολοίπων. Αυτό δεν είναι κοινωνική συνείδηση και όποιοι δεν την έχουν, δεν μπορούν να ισχυρίζονται ότι έχουν και πολιτική συνείδηση.

Κλείνω ακριβώς με αυτό. Εγώ περιμένω από την Κυβέρνηση όχι απλά να υιοθετήσει το κείμενο –και όλα τα κόμματα οφείλουν να το υιοθετήσουν- που κατέθεσε η αρμόδια επιτροπή –η Ομοσπονδία η Εθνική για τα Άτομα με Αναπηρία- αλλά και να κάνει πολλά πράξη. Και οφείλουμε να κάνουμε αλληλέγγυοι. Η Αντιπολίτευση και όλοι μαζί να ψηφίζουμε ενιαία νόμους οι οποίοι θα θεσπίζουν ιδιαίτερη μέριμνα, πρακτικά αποτελέσματα, για να προχωρήσουμε μπροστά ως κοινωνία. Αυτό είναι το ζητούμενο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο κ. Σπυριούνης.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, δεν έλειψε η «ξύλινη» γλώσσα ούτε σήμερα. Το λέω προς όλες τις πλευρές απευθυνόμενος και το λέω με βαθιά λύπη. Αιδώς Αργεΐοι! Και αρκούμαι σ' αυτό. Επιτέλους, υπάρχουν ιεροί χώροι που επιβάλλουν πολιτικά και ανθρώπινα μια άλλη αντίληψη και μια άλλη λειτουργία. Αυτό περίμενα να δω σήμερα και δεν το είδα. Κατηγορήθηκε ακόμη από τη μία πλευρά η άλλη πλευρά ότι δεν έχει κάνει τίποτα, ενώ έχει κάνει. Και κατηγορήθηκε σαν ανταπόδοση η άλλη, γιατί υιοθέτησε –λέει- κανόνες και προτάσεις των ατόμων με αναπηρία.

Αλήθεια, γνωρίζουμε τι λέμε; Ή ο πανικός και η σύγχυση που δημιουργεί η προεκλογική περίοδος νοθεύει ακόμα και τη λογική μας; Ο Παπαρηγόπουλος –είναι συναφές- έλεγε στην ιστορία του: εκείνοι που υποστηρίζουν ότι δεν ευθύνονται για τίποτα και ότι άλλοι πταίουςι για όλα –να χρησιμοποιήσω την έκφρασή του- αυτοί έχουν απωλέσει και την ελπίδα να πάψουν να αμαρτάνουν στο μέλλον. Αυτό απευθύνεται προς όλες τις πλευρές.

Έχει μια ωραία έκθεση. Από την έκθεση πήρα, σεβαστοί μου συνάδελφοι, μία κραυγή. Τη σημειώνω στη συνειδησή μου και μάλιστα με μια βαθιά αίσθηση τύψεως, κύριε Υπουργέ. Υπάρχει ένα μεγάλο χάσμα –κραυγάζου- μεταξύ στοχοθεσίας –να χρησιμοποιήσω την έκφρασή σας- και υλοποίησης. Μεταξύ θεωρίας, θεωρητικής δηλαδή ευαισθησίας και πράξεως και συνέπειας απέναντι στα άτομα με αναπηρίες.

Σαφώς το σήμερα δεν είναι χθές. Έχουν μεταβληθεί οι συνθήκες. Αν επικαλούμαστε ότι το σήμερα είναι καλύτερο από εκείνο πριν είκοσι χρόνια, τότε ανατρέπουμε τους κανόνες της λογικής και της πραγματικότητας. Έχουν αλλάξει οι συνθήκες από κάθε πλευρά.

Δεν είναι λίγα τα κονδύλια που έρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η επιταγή είναι: τυγχάνουν ανάλογου προσανατολισμού προς τις πενόμενες και έχουσες ανάγκη βοήθειας τάξεις; Είναι ένα πρόβλημα πολιτικό, κοινωνικό και ανθρώπινο και ο καθένας εισπράττει τη μερίδα της προσωπικής του ευθύνης.

Η έκθεση, αποτελούμενη από τριάντα δύο σελίδες και αθροισμένη στα τέσσερα κεφάλαια, είναι ένα κείμενο κραυγής, είναι ένα κείμενο βαθιάς ανθρώπινης έκκλησης για αλληλεγγύη, που αποτελεί βασικό, στοιχειώδες, πανανθρώπινο δικαίωμα και ευθύνη.

Με την εισαγωγή σας, με τις εννοιολογικές τοποθετήσεις και στο πολιτικό πλαίσιο, το δεύτερο κεφάλαιο, με το σχέδιο δράσης, το τρίτο κεφάλαιο και με τη στρατηγική, το τέταρτο κεφάλαιο, αναδύεται η γενική μας ευθύνη.

Η αξιολόγηση αυτού του κειμένου ερεθίζει συνειδήσεις, ανοίγει δρόμους, φωτίζει τη βαθύτερη ευθύνη απέναντι σε αυτό το βαθιά ανθρώπινο, κοινωνικό και πολιτικό πρόβλημα. Δεν είναι μόνο η 2430 που καθιέρωσε το α, β, γ, είναι και μια ομάδα συνταγματικών διατάξεων.

Ακούστε, κύριοι συνάδελφοι: Υπάρχει ο καταστατικός χάρτης της δημοκρατίας μας. Χρησιμοποιώ μεγάλη λέξη. Χρειάζεται πολύ μεγάλος αγώνας για δημοκρατία στην πατρίδα. Αν κέντρο της είναι ο άνθρωπος, είμαστε πολύ πίσω, κύριοι συνάδελφοι. Ο πολίτης μένει ακόμα απροστάτευτος. Οι ακριτικές περιοχές πένονται, η ύπαιθρος ρημάζει. Υπάρχουν προβλήματα όπως το σημερινό πρόβλημα.

Άρθρο 2 του Συντάγματος. Περιήρω. Πρωταρχική μέριμνα της πολιτείας αποτελεί η προστασία της ανθρώπινης αξίας. Τα λέει όλα. Ας το κάνουν πράξη.

Να πάω στο άρθρο 5, περί ελεύθερας ανάπτυξης της προσωπικότητας του ατόμου για συμμετοχή στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή του τόπου.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Άρθρο μη αναθεωρούμενο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Να' το το δεύτερο άρθρο, διαυγέστατο, φωτεινότατο. Ανοίγει, φωτίζει, προσανατολίζει, επιτάσσει, επιβάλλει, απαιτεί, προτείνει. Το άρθρο 21, για το δικαίωμα της συμμετοχής. Το επικαλείται και η έκθεση. Το άρθρο 25 που αναφέρει τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους της κοινωνίας και το κοινωνικό κράτος δικαίου αποτελούν εγγύηση της πολιτείας. Να το περίφημο άρθρο του Συντάγματος.

Έχουμε, λοιπόν, τη βάση να ενεργοποιήσουμε τον οφειλόμενο ανθρωπισμό. Έχουμε τη βάση να αντλήσουμε από τα παρελθόντα. Αν τα παραληληθώτα μνημονεύσης άμεινον περι των μελλόντων βουλευτής. Εδώ εντοπίζεται και η ευθύνη για τα μέλλοντα.

Αξιοποιούμε, λοιπόν, όλον αυτόν το θησαυρό της εμπειρίας και απαντάμε στην κραυγή σας. Πρέπει κάποτε να τελειώσουν οι φραγμοί που σας αναπτύσσει η κοινωνία, η πολιτεία. Πρέπει να σταματήσει το χάσμα μεταξύ θεωρίας και χάσματος και να κάνουμε ευθύνη όλων μας, υπερκομματική ευθύνη, την πολιτική που οφείλουμε απέναντι στην έννοια «άνθρωπος».

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Μαντέλης έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, η ομιλία του

συναδέλφου κ. Κουρουμπλή ήταν αποκαλυπτική και σαφής όχι μόνο για την ιστορία των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα, αλλά και για την ιστορία της ελληνικής πολιτείας απέναντι στα άτομα με αναπηρία στην Ελλάδα.

Θέλω να επισημάνω δύο-τρία πράγματα με την ομιλία μου και να βοηθήσω ώστε αυτή η συνεδρίαση να έχει κάποια πρακτικά αποτελέσματα.

Το πρώτο που θεωρώ αναγκαίο να επισημάνω είναι η στάση απέναντι στο πρόβλημα και το τι εννοούμε όταν λέμε «άτομα με αναπηρία». Πρέπει να κατανοήσουμε ότι μιλάμε για κοινωνική αναπηρία, δηλαδή ότι η κοινωνία ή, αν θέλετε, ένα μέρος της κοινωνίας, άσχετα αν είναι πλειοψηφικό ή όχι, φρόντισε, με τις προδιαγραφές της ζωής που έχει διαμορφώσει, να εξυπηρετεί μόνο τον εαυτό του σε βάρος ενός άλλου κομματιού το οποίο

απέκλεισε αυθαίρετα.

Δεν υπάρχει καμία δικαιολογία. Εμείς θέλουμε τα σκαλοπάτια να είναι σκαλοπάτια, ενώ θα μπορούσαν να μην είναι σκαλοπάτια. Εμείς θέλουμε η πόρτα να έχει ενενήντα εκατοστά πλάτος, ενώ θα μπορούσε να έχει πλάτος ένα μέτρο και δέκα εκατοστά. Αυτές οι μικρές και αστειές τεχνικές διαφορές είναι αυτές που αποκλείουν ολόκληρες κοινωνικές ομάδες από τη ζωή, από την εξέλιξη, από τη μόρφωση, από την πρόοδο. Αυτό είναι το πρόβλημα.

Εκείνο που πρέπει να κατανοήσουμε αφήνοντας τις κραυγές συμπόνιας είναι ότι πρέπει να αποκαταστήσουμε και να ανατρέψουμε αυτές τις προδιαγραφές ζωής, για να μην αποκλείεται κανένα άτομο από την κοινωνία και από τη ζωή της.

Κυρία Πρόεδρε, έκανα προσωπικά μία έρευνα με την οποία θέλησα να δω πώς αντιδρά αυτή η κοινωνία των αποκλεισμένων ατόμων. Πρώτα απ' όλα είδα ότι το 77% αυτών των συμπολιτών θεωρούν ότι έγιναν βελτιώσεις -από σημαντικές έως λίγες- τα τελευταία χρόνια.

Δεύτερον: Διαπίστωσα -και οι ίδιοι το κατέγραψαν αυτό- ότι έχει βελτιωθεί σημαντικά η πρόσβασή τους στην πληροφορία, στη γνώση, στη μόρφωση, όμως έχουν μεγάλο έλλειμμα στην πρόσβαση στην εργασία και αυτό είναι πολύ σημαντικό.

Διαπίστωσα ακόμα ότι όλος αυτός ο κόσμος περιμένει από το κράτος να πάρει πρωτοβουλίες, δηλαδή από εμάς. Εδώ είναι ακριβώς κάποια ζητήματα που ήθελα να επισημάνω.

Κυρία Υπουργέ, θα ήθελα, επειδή είστε ο αρμόδιος και επειδή έχετε την ευθύνη, να φροντίσετε ώστε αυτά τα πράγματα να προχωρήσουν.

Πρώτο ζήτημα: Πρέπει επιτέλους κάποια από αυτά τα δικαιώματα να γίνουν αγώγιμα, να έχει δικαίωμα αποζημίωσης ο πολίτης που αποκλείεται και μπορεί να θεσπιστεί.

Παράδειγμα: Τα λεωφορεία τα οποία παρήγγειλα ως Υπουργός Μεταφορών είχαν όλα πρόβλεψη για ράμπες και όλα όσα είχα προμηθευτεί ήταν με ράμπες. Σήμερα δεν ξέρω αν είναι όλα με ράμπες και δεν ξέρω αν λειτουργούν όλες οι ράμπες. Έχει δικαίωμα αγώγιμης αξίωσης. Για ποιο λόγο δεν υπάρχει η ράμπα, αφού υπάρχει στις τεχνικές προδιαγραφές; Έτσι έπρεπε να αγοραστούν και έτσι αγοράστηκαν.

Δεύτερον: Ολοκληρωμένος σχεδιασμός. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι δεν μπορούμε να κάνουμε μισά πράγματα, διότι έστω και μία παράλειψη να υπάρχει, δεν βγαίνει από το σπίτι του το άτομο που έχει μία αναπηρία, όταν ξέρει ότι θα συναντήσει έστω και ένα εμπόδιο.

Ακουγα τους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας να φωνάζουν και να λένε διάφορα πράγματα. Ο Δήμος Αμαρουσίου κάνει τα πεζοδρόμια να είναι χαμηλά, για να μπορεί σε κάθε διάβαση και σε κάθε διασταύρωση να περάσει ο άνθρωπος που έχει μία κινητική αναπηρία. Βάζουν και κατάλληλα πλακάκια για να μπορεί να περάσει ο άνθρωπος που έχει πρόβλημα όρασης. Μα, αν ο Δήμος Αμαρουσίου το κάνει, αλλά δεν το κάνει ο Δήμος Αθήνας, δεν έχουμε λύσει το πρόβλημα. Πρέπει καθολικά να λυθεί το ζήτημα.

Σε όλες οι διασταυρώσεις πρέπει να χαμηλώσουν τα πεζοδρόμια και δεν θα κάνουμε πρωτοτυπία. Σε όλες τις πόλεις της Ευρώπης αυτό υπάρχει. Όλοι οι σηματοδότες πρέπει να έχουν ηχητικό σήμα, δεν είναι τίποτε σπουδαίο. Μία απλή ηλεκτρική διάταξη στο υφιστάμενο σύστημα είναι, ώστε ο άνθρωπος που έχει πρόβλημα με την όρασή του, με το ηχητικό σήμα να ξέρει ότι η διάβαση πεζών είναι ή δεν είναι ελεύθερη για να περάσει.

Επειδή μιλάμε για ευαισθησία, κύρια Υπουργέ, έχω καταθέσει τροπολογία στο σχέδιο νόμου που έχουμε για τις άδειες δόμησης, ώστε να τα λύσουμε αυτά, γιατί έχουμε υποχρέωση να τα λύσουμε πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Θα κάνουμε Ολυμπιακούς Αγώνες και θα έλθουν στον τόπο μας πολίτες που ζουν στις πόλεις τους υπό τέτοιες συνθήκες. Εμείς θα τους δημιουργήσουμε εμπόδια;

Ολοκληρωμένος σχεδιασμός: Τρίτο θέμα. Θα σας παρακαλούσα κι αυτό να το προσέξετε. Όταν ήμουν Υπουργός Μεταφορών είχα δημιουργήσει μία επιτροπή προσβασιμότητας, την οποία αποτελούσαν κατ' εξοχήν άτομα με αναπηρία, τα οποία έκαναν περιφέρημη δουλειά.

Αυτοί έκαναν όλη την πολιτική προσβασιμότητας. Το 2000 με νόμο η επιτροπή αυτή του Υπουργείου Μεταφορών πήγε στο περιθώριο για να δημιουργηθεί θεσμικά μια επιτροπή προσβασιμότητας στο ΥΠΕΧΩΔΕ. Και το 2002 βγήκε η σχετική υπουργική απόφαση 5555. Μέχρι σήμερα όμως δεν έχει συγκροτηθεί η επιτροπή προσβασιμότητας. Θα μπορούσαμε να την κάνουμε την επιτροπή αυτή.

Σε σχέση με το παρατηρητήριο των ατόμων με αναπηρία θα ήθελα να πω ότι το παρατηρητήριο αυτό προήλθε από μια πρόταση νόμου που είχα καταθέσει μαζί με τους συναδέλφους κύριους Κουρουμπλή και Παπαδέλλη με την οποία ζητούσαμε να υπάρχει ένα επιστημονικό κέντρο που με συστηματικότητα και επιστημονικό καθήκον να κάνει έναν ολοκληρωμένο επιστημονικό σχεδιασμό για να εξισωθούν οι ευκαιρίες. Αυτό είναι το ζητούμενο: Εξίσωση δικαιωμάτων, εξίσωση υποχρεώσεων. Ο νόμος αυτός έγινε από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και του αξίζουν συγχαρητήρια. Όμως, μέχρι σήμερα δεν έχει συγκροτηθεί και θα πρέπει να συγκροτηθεί και να προχωρήσει.

Τέλος, θα ήθελα να πω ότι πρέπει να αξιοποιήσουμε την τεχνολογική πρόοδο στην υπηρεσία όλων των ανίσχυρων πολιτών και κατ' εξοχήν των πολιτών με αναπηρία. Έχει κάνει τεράστια βήματα η τεχνολογία και πρέπει να μπει στην ημερήσια διάταξη της πολιτικής μας η τεχνολογία στην υπηρεσία ανίσχυρων συμπολιτών μας.

Με αυτές τις σκέψεις, κύριοι συναδέλφοι, κλείνω και θα παρακαλούσα πραγματικά η σημερινή συζήτηση να έχει ένα γόνιμο στοιχείο παραγωγής πολιτικής και να μην είναι απλώς μια διακηρυκτική συνεδρίαση που ο κάθε ένας έβγαλε το λόγο του, ο καθένας υπερασπίστηκε τις πολιτικές του θέσεις, αλλά δεν βγάλαμε κάποιο πρακτικό αποτέλεσμα, γιατί κάποιοι συμπολίτες μας περιμένουν το πρακτικό αποτέλεσμα, πέρα από τα καλά μας λόγια που και αυτά χρειάζονται αλλά δεν είναι αρκετά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ο κ. Καρασιμάνης έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, συζητάμε ένα θέμα βαθύτατα ανθρώπινο και κοινωνικό. Η δύναμη της ψυχής αυτών των ανθρώπων μάς διδάσκει, μας συναρπάζει και μας διαπαιδαγωγεί. Και πιστεύω ότι θα δίνουμε ένα βαθύτερο νόημα σ' αυτήν τη συζήτηση αν ξεκινούσαμε με μια μεγάλη συγγνώμη προς τα άτομα αυτά, γι' αυτά που όφειλε να πράξει η πολιτεία και δεν τα έκανε μέχρι σήμερα και κυρίως αν καταλήγαμε όλοι από κοινού μακριά από κομματικές αντιπαραθέσεις και διαφορές σε μια δέσμευση, να ικανοποιήσουμε τα δίκαια αιτήματα που υποβάλλονται από τις ομοσπονδίες αυτών των ανθρώπων. Δηλαδή, να προχωρήσουμε σε μια συντονισμένη πρωτοβουλία μετατροπής των λόγων σε δεσμευτικές αποφάσεις, σε πράξεις, σε εφηρμοσμένη πολιτική.

Οι νόμοι που έχουμε ψηφίσει μένουν στα χαρτιά ή είναι ατελείς. Και εκείνο που πρέπει να γίνει σαφές σε αυτήν την κοινωνία είναι ότι τα άτομα αυτά στην Ελλάδα του 21ου αιώνα θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άτομα με ειδικές δεξιότητες, με ειδικά προβλήματα. Αυτό προϋποθέτει την πλήρη ένταξη των ανθρώπων αυτών ως ισότιμοι πολίτες στην κοινωνία. Δηλαδή, να έχουν ίση θέση, ίση συμμετοχή, ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, στην απασχόληση, στην υγεία, στην κοινωνική μέριμνα, στην ψυχαγωγία και στον αθλητισμό. Υπάρχουν όμως εμπόδια και τα εμπόδια αυτά διαμορφώνονται επειδή οι κοινωνίες είναι διαμορφωμένες κατ' αυτόν τον τρόπο, ώστε συχνά είναι αδύνατο οι άνθρωποι αυτοί να απολαμβάνουν τα ατομικά και κοινωνικά τους δικαιώματα.

Η πολιτεία λοιπόν οφείλει να θεσπίσει τη συμμετοχή των ανθρώπων αυτών στα κέντρα και στις διαδικασίες όπου λαμβάνονται οι αποφάσεις που τα αφορούν, διασφαλίζοντας έτσι την απρόσκοπτη άσκηση των κοινωνικών και πολιτικών τους δικαιωμάτων.

Οφείλουμε λοιπόν όλοι να αγωνιζόμαστε ακατάπαυστα για την αποδυνάμωση των κοινωνικών προκαταλήψεων και την άρση των διακρίσεων κάθε μορφής και κάθε βαθμού εις βάρος αυτών των ατόμων και των οικογενειών τους.

Πρέπει να καταπολεμήσουμε τον κοινωνικό αποκλεισμό, να άρουμε αυτήν τη ρατσιστική αντίληψη, που εν πολλοίς εκδηλώνεται ασυνείδητα. Έχουμε υποχρέωση να κάνουμε τη ζωή αυτών των ανθρώπων καλύτερη και ευκολότερη.

Και έρχομαι σε ένα συνταρακτικό γεγονός που θα έπρεπε να το ακούσει ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης. Βρέθηκα μπροστά από σαράντα ημέρες σε ένα γάμο. Γαμπρός ήταν ένας ειδικός φρουρός της Αστυνομίας και νύφη μια πανέμορφη κοπέλα κωφάλαλη. Ο ειδικός φρουρός υπηρετεί στην Αθήνα. Ζήτησε τη μετάθεσή του στη Θεσσαλονίκη, γιατί η γυναίκα του είναι κωφορούσα και σε λίγο καιρό θα φέρει το νεογέννητο παιδί στον κόσμο. Και είναι, όπως καταλαβαίνετε, αδύνατον να έλθει η κοπέλα στην Αθήνα μακριά από την οικογένειά της για να μπορέσει να αναθρέψει και να μεγαλώσει το παιδί. Η απάντηση στο αίτημά του αυτό από την ηγεσία της Αστυνομίας είναι ότι δεν μπορεί να γίνει, διότι ακόμα δεν υπάρχει το προεδρικό διάταγμα! Είναι αδιανόητο αυτό το πράγμα και αυτή η απάντηση.

Κυρία Πρόεδρε, θα πρέπει επιτέλους να αφήσουμε την καρδιά μας ελεύθερη να συμμετάσχει στη διαμόρφωση των αποφάσεων και να πορευθεί σε κατευθύνσεις ανθρωπιάς. Θα πρέπει επιτέλους να αφήσουμε τη λογική μας να ελευθερωθεί από την τυπολατρεία, από τη διαχειριστική νοοτροπία και να οδηγήσουμε την πολιτική στο δρόμο προς τον άνθρωπο. Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να φτιάξουμε μια κοινωνία ανθρωπιάς και αλληλεγγύης. Θα πρέπει, λοιπόν, να υπάρξει ανταπόκριση και ευαισθητοποίηση όλων μας απέναντι σε αυτά τα άτομα, προκειμένου να αμβλυνθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τόσο τα άτομα αυτά όσο και οι οικογένειές τους και ειδικότερα οι γονείς τους, οι οποίοι τρέμουν στην ιδέα ότι αν φύγουν από αυτήν τη ζωή τι θα γίνουν αυτά τα άτομα.

Θα πρέπει, λοιπόν, αυτή η συζήτηση να στείλει το μήνυμα προς όλες τις κατευθύνσεις ότι δεν πρέπει να θυμόμαστε μόνο αυτά τα άτομα σε μία συζήτηση ή σε μια εκδήλωση. Θα πρέπει τα άτομα αυτά να τα έχουμε μέσα στην καρδιά μας και να τα σκεφτόμαστε κάθε ημέρα. Αυτό επιβάλλει η στοιχειώδης υποχρέωση που έχουμε απέναντι σε αυτά τα άτομα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Βερυβάκης.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΡΥΒΑΚΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, είμαι βέβαιος ότι όλοι συμφωνούμε ότι σήμερα ένα εκατομμύριο λόγοι και παρατηρήσεις για ένα τόσο σημαντικό θέμα θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν.

Εγώ θα αρκεστώ πάντως βασικά μόνο σε μία, την οποία θεωρώ θεμελιώδη και γι' αυτό μένω για να την αναπτύξω. Το έσοχο έγγραφο το οποίο μας έχει δοθεί, δεν μπορεί κανείς να μη το δεχθεί σαν τη βάση όλων των συλλογισμών που πρέπει να γίνουν, ανεξάρτητα από τις όποιες αντιπαραθέσεις μπορεί να προκαλέσει η αναφορά σε αυτό το οποίο τελικά και το ίδιο σημειώνει, δηλαδή την απόσταση λόγων από έργα.

Είναι αλήθεια ότι υπάρχει πλούσια ρητορεία και πενία αποτελέσματος τα τελευταία χρόνια. Αλλά αυτό δεν σημαίνει τίποτα άλλο παρά ότι πρέπει ξαφνικά από την αρχή να δούμε σε μηδενική βάση το πρόβλημα, διότι πρέπει να πω ότι στην εποχή που ζούμε σήμερα, όπου ξαφνικά έχει φύγει ο κρατικισμός και το κράτος πρόνοιας σαν ο πρώτος υπεύθυνος για όλα αυτά τα συναφή θέματα και έχει έλθει μια αντίληψη πανιδιωτικοποίησης και ακραίου νεοφιλελευθερισμού σε όλη τη γη και στην Ευρώπη, πρέπει να δούμε ακριβώς πού βρισκόμαστε, γιατί σήμερα - και αυτό πρέπει να το δούμε - έχουμε πλούσιους χορηγούς, ενώ αντίθετα έχουμε φτωχούς φορείς, ιδιαίτερα αυτούς τους οποίους καλούμε να αναλάβουν τέτοιου είδους έργο. Δεν φαντάζομαι παραδείγματος χάρι οι φτωχοί δήμοι να είναι στη φαντασία κανενός επαρκή στηρίγματα για να μπορέσουν να αναλάβουν τέτοιου είδους έργο τώρα, σήμερα.

Πρέπει να πω μάλιστα ότι η αρχή του κακού ξεκινάει από την αρχή της δεκαετίας του '90, όταν ξαφνικά, επειδή πήραν τούμπα τα οικονομικά πράγματα, πήραν τούμπα και οι φιλοσοφίες των ανθρώπων και ξαφνικά όλα έπρεπε να τα κρεμάσουμε στον ιδιώτη. Και αυτό έγινε χωρίς προπαίδεια.

Σήμερα διαμαρτύρονται όλοι διότι δεν είναι εκπαιδευμένη η

κοινωνία. Μα πώς θα ήταν εκπαιδευμένη η κοινωνία η οποία είχε ανατραφεί με έναν πλούσιο κρατικιστικό πατερναλισμό. Και χωρίς να περάσουμε από το στάδιο της μετεκπαίδευσης αρχίσαμε να ξεφορτώνουμε διάφορα φορτία τα οποία είχαμε δώσει τότε στο κράτος δώθε και κείθε. Ξαφνικά μας ξεφύτρωσαν διάφοροι πλούσιοι χορηγοί, καλούμε και μερικούς φτωχούς δήμους να αναλάβουν αυτού του είδους το έργο. Και φοβάμαι ότι και αυτό το έγγραφο σ' αυτό το σημείο αυτοπαγιδεύεται. Ενώ είναι έξοχο σε όλα, στη στρατηγική του δεν ξεκινάει από μία ανατροπή μερικών πραγμάτων τα οποία πρέπει να επιθεωρήσουμε ως ουσιαστέστατα. Ποια είναι αυτά; Να αρχίσω με δύο παρατηρήσεις οι οποίες αφορούν την πρόσφατη ιστορία μας. Από το 1990 και μετά ξαφνικά το κράτος ανακάλυψε ότι δεν είναι αυτό το κατάλληλο για να κάνει την κοινωνική πρόνοια γενικότερα.

Θα σας θυμίσω όμως, κυρία Πρόεδρε -έχει ξαναειπωθεί εδώ- ότι το κράτος αυτό, το ελληνικό κράτος όταν έπεφτε η δικτατορία είχε 12% του ΑΕΠ για να δώσει σε όλη την ομπρέλα της κοινωνικής πρόνοιας. Όταν ενηλλάγη η πρώτη κυβέρνηση από την κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ είχε φθάσει στα 18%. Όταν έφυγε το ΠΑΣΟΚ έφθασε στα 30%, για να αρχίσει πάλι από κει και πέρα να «μαζεύουμε καλούμπα» και να πέφτει κατά πίσω. Και σήμερα έχει 25% ενώ τότε το 1989, είχε 30%. Δείτε τους κοινωνικούς προϋπολογισμούς.

Αντί, λοιπόν, να κάνει κράτει για κάποιο διάστημα και να επανεκπαιδεύσει την κοινωνία, άρχισε να ξεφορτώνει τα βάρη του. Και μάλιστα πρέπει να σας πω ότι αυτό έγινε τότε και εν συνεχεία ψάχουμε με μπαλώματα εδώ και μπαλώματα εκεί να καλύψουμε όχι τη συνολική αντίληψη αλλά ορισμένους τομείς.

Εάν τυχόν δεν διορθωθεί το πρόβλημα στη συνολική αντίληψη, τι να σας κάνουν οι επί μέρους ειδικότεροι τομείς, ιδιαίτερα τώρα όταν όλος ο κόσμος και όλη η Ευρώπη πάει ουσιαστικά στην υιοθέτηση ακρονεοφιλελευθερων αντιλήψεων; Διότι μην παραπλανάμε κανέναν, μπήκαμε σε μια εποχή όπου αυτά θα μικρύνουν γιατί θα αφεθούν στους ιδιώτες. Τι θα έπρεπε συνεπώς να γίνει; Θα έπρεπε πράγματι να ενσωματωθεί αυτή η αντίληψη την οποία προσυπογράφουμε όλη στην παιδεία. Και από κει και πέρα βέβαια και η προπαγάνδα κρατική και ιδιωτική. Έπρεπε επίσης να έχει κάνει ως πρώτο στόχο του βασικού επαναπροσανατολισμού την επανεκπαίδευση της κοινωνίας. Φοβάμαι ότι γίνεται ένα λάθος και το βλέπω και στο έγγραφο το οποίο είναι έξοχο από κάθε άλλη πλευρά.

Απευθύνεσθε στο κράτος. Πρέπει να ζητήσετε το κράτος να απευθυνθεί στην κοινωνία. Αυτός είναι από δω και πέρα ο συνολικός σας. Εάν τυχόν δεν το έχετε καταλάβει, έχετε κάνει λάθος στρατηγικής. Και πρέπει πάνω σε αυτό, πράγματι εμείς να επικουρήσουμε. Διότι αλλιώς, κάθε φορά που θα στήνεται τέτοιου είδους φεστιβάλ εδώ μέσα, θα δείτε αυτό που είδατε και σήμερα, να τσακώνεται ο ένας με τον άλλον, αν έκανε περισσότερες ράμπες ή όχι.

Εντάξει οι ράμπες χρειάζονται. Η αντίληψη πρέπει να αλλάξει όσο γίνεται. Διότι από δω και πέρα θα είναι οι κοινωνίες αυτές οι οποίες φορτώνονται όλα αυτά. Και υποτίθεται ότι οι ηγεσίες των κοινωνιών που είναι οι πλούσιοι και επίσης υποτίθεται ότι θα έχουμε μερικά τοπικά στηρίγματα που είναι οι δήμοι, θα έλθουν να βοηθήσουν.

Συνεπώς η παρατήρησή μου είναι μία: Να δείτε εσείς που έχετε το πρόβλημα κατά κύριο λόγο πώς πρέπει να επαναποθετηθεί στη στρατηγική του βάση το πρόβλημα. Διότι αλλιώς κάθε φορά θα ερχόμαστε για να βγάζουμε ένα λόγο υπέρ των ατόμων με ειδικές ανάγκες και βέβαια των αναπήρων αλλά στην ουσία δεν θα γίνεται τίποτε. Το χάσμα θα μεγαλώνει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Αγγελής.

ΑΝΕΣΤΗΣ ΑΓΓΕΛΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, ειπώθηκε στην Αίθουσα ότι γίνεται συναισθηματική προσέγγιση του συγκεκριμένου θέματος.

Σαφέστατα γίνεται συναισθηματική προσέγγιση, αν λάβουμε υπόψη μας ότι με βάση το συναίσθημα ο άνθρωπος ανά τους αιώνες μεγαλούργησε. Το συναίσθημα όμως απαιτεί πράξη,

σχεδιασμό, κατάλληλη νομοθεσία, στρατηγικό σχέδιο και εφαρμογή. Και αυτοί που εφαρμόζουν είναι αυτοί που κυβερνούν. Οι λόγοι λοιπόν κατά πρώτον δεν θα πρέπει να ακούγονται σ' αυτήν την Αίθουσα από αυτούς που χρόνια έχουν την ευθύνη και μάλιστα σ' ένα περιβάλλον ευρωπαϊκό, όπου υπάρχει συγκεκριμένη διακήρυξη περί των δικαιωμάτων του ανθρώπου που απαγορεύει οποιαδήποτε διάκριση όσον αφορά τους αναπήρους.

Αν παίρνω το λόγο στη Βουλή, κύριοι συνάδελφοι, είναι για να τονίσω ότι όλοι μας σ' αυτήν τη γη αποτελούμαστε από την ίδια ουσία και είμαστε όλοι εν δυνάμει άτομα με αναπηρίες. Ένα τυχαίο γεγονός, μια λεπτομέρεια μπορεί να καταστήσει σε μηδέν χρόνο έναν γερό ανάπηρο. Κατά συνέπεια το θέμα αυτό αφορά όλους, όλη την κοινωνία και είναι σημαντικότατο. Θα επικαλεστώ μια ομιλία του Γενικού Γραμματέα της Νέας Δημοκρατίας στην ημερίδα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες στο «Ινστιτούτο Καραμανλή», όπου ανέφερε ότι μεγάλες προσωπικότητες ήταν άτομα με αναπηρίες. Να θυμίσουμε τον Όμηρο; Να θυμίσουμε τον Ρούσβελτ; Να θυμίσουμε τον Μπετόβεν; Να θυμίσουμε το σύγχρονο αστροφυσικό, τον Χόκινς; Κατά συνέπεια εκεί που υπάρχει πρόβλημα, υπάρχει και ιδιαίτερη ικανότητα.

Η πραγματικότητα όμως ποια είναι σήμερα; Μόνο τα στατιστικά στοιχεία αποδεικνύουν την αλήθεια και όχι βεβαίως οι αντιπαραθέσεις, όσο καλοπροαίρετες και αν είναι αυτές. Σήμερα οκτώ στα δέκα άτομα με αναπηρίες δεν έχουν πρόσβαση στην εργασία, δεν άσκησαν καν το δικαίωμα στην εργασία. Και αυτό δεν πρέπει να αμφισβητηθεί από κανέναν. Πρόσβαση στα μέσα μαζικής μεταφοράς έχει ένα ποσοστό της τάξης του 13,38%, ένας στους δέκα περίπου. Το 22% δεν έχει καμία πρόσβαση. Βεβαίως υπάρχουν τοπικές κοινωνίες που ευαισθητοποιούνται, δήμοι, νομαρχίες, αλλά υπολείπονται κατά πολύ. Επίσης, είναι το θέμα της προσπέρασης στα κυβερνητικά κτήρια, στις δημόσιες υπηρεσίες. Οι ΔΕΚΟ έχουν υπογράψει συγκεκριμένη σύμβαση για το θέμα αυτό. Τι κάνουν; Δεν έχει αποτυπωθεί λοιπόν η ευαισθησία η οποία απαιτείται.

Καλά κάνουν τα κόμματα στον προγραμματικό τους λόγο και δημιουργούν την προοπτική του μέλλοντος. Και η Νέα Δημοκρατία σαφέστατα δίνει πρώτη προτεραιότητα δημιουργώντας το Ενιαίο Ταμείο Κοινωνικής Μέριμνας, θεσμοθετώντας προγραμματικά το συνήγορο για τις κοινωνικές υπηρεσίες, υιοθετώντας θέσεις της ομοσπονδίας αναπήρων. Και είναι πολύ φυσικό. Δεν θα υιοθετήσουμε άλλες θέσεις όσον αφορά την τηλεργασία, την επιδότηση του εργοδότη για πρόσληψη στον ιδιωτικό τομέα, την εφαρμογή των νόμων για τους διορισμούς στο δημόσιο κ.ό.κ.

Θα ήθελα να κλείσω με μια παράκληση, για να υπάρχει και κάποιο αποτέλεσμα.

Η παράκληση, κύριε Υπουργέ, είναι η εξής: Στην ιδιαίτερη πατρίδα μου, στην Καστοριά, λειτουργεί ένα υπέροχο Κέντρο Χρονίων Παθήσεων. Δεν έχει, όμως, προσωπικό. Γίνεται μία υπερπροσπάθεια από τον εκεί γιατρό –αξιόλογος ο γιατρός που υπάρχει, ο πρόεδρος– αλλά του στερείτε προσωπικό. Σημειώστε το. Επανδρώστε αυτό το Κέντρο για να έχουμε προσθέσει κάτι τουλάχιστον στην ακριτική Καστοριά.

Τελειώνοντας θέλω να επαναλάβω τον πρόλογο. Όλοι είμαστε από την ίδια ουσία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Παναγιώτης Σγουριδής.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Παρά την κριτική που ασκήθηκε σε αυτήν εδώ την Αίθουσα, παραμένει η συνεδρίαση αυτή της Βουλής πανηγυρική. Συμβαίνει για πρώτη φορά χάρη στη θέληση του Προέδρου της Βουλής, του Απόστολου Κακλαμάνη, να αναδείξει το ζήτημα των αναπήρων.

Κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να χαιρόμαστε γιατί επιτέλους ζούμε σε μία ανοικτή κοινωνία, μία κοινωνία η οποία κοιτάει κατά πρόσωπο και χωρίς μειονεξία τα προβλήματά της.

Σαφώς παλαιότερα, πριν κάποια χρόνια, υπήρχε μία συγκά-

λυψη, μία φοβία της κοινωνίας ως προς τις ιδιαιτερότητές της. Και σε αυτήν τη συγκάλυψη πολλές φορές συμμετείχαν και τα ίδια τα άτομα με αναπηρίες, αλλά και οι οικογένειές τους.

Ευτυχώς σήμερα έχουμε ξεφύγει από αυτό το πρόβλημα. Η πολιτεία παραδέχεται ότι παρά τα βήματα τα οποία έχει κάνει, πρέπει να λύσει και άλλα ζητήματα που απασχολούν τους αναπήρους.

Σήμερα εκείνο το οποίο θα ξαναεπαναλάβω –γιατί το επανέλαβε ο κ. Κουρουμπλής– είναι το εξής: Οι ανάπηροι είναι φορολογούμενοι πολίτες, δεν είναι επιδοτούμενοι πολίτες. Και αυτό είναι πολύ σημαντικό. Είναι μία κατάκτηση. Και τα ίδια τα άτομα, όμως, με τις ειδικές αυτές ανάγκες ευθέως αναγνωρίζουν και αποδέχονται έναν όρο που παλαιότερα ήταν ταμπού, τον όρο «αναπηρία». Έπαψαν πια να είναι οι αόρατοι άνθρωποι της κοινωνίας. Έπαψαν να κρύβονται. Διεκδικούν γιατί έχουν δικαιώματα. Και έχουν δικαιώματα περισσότερα από εμάς. Και η πολιτεία πρέπει να τους τα αναγνωρίζει, να τους βοηθά και να τους συμπαράσκεται.

Αυτά τα δικαιώματα πρέπει να τα προβάλλουν. Και σωστά τα προβάλλουν. Και όχι μόνο συνδικαλιστικά, αλλά τα προβάλλουν και σε κάθε στάση ζωής την οποία έχουν προς την έξω κοινωνία.

Θέλω να επισημάνω στο σημείο αυτό ότι ακόμα υπάρχουν φοβίες και συγκυλίσεις. Πρόσφατα συνάντησα το Πανελλήνιο Σωματείο των ατόμων που έχουν σκλήρυνση κατά πλάκας. Μου είπαν ότι το 20% δεν αποδέχεται ή δεν φανερώνει ότι έχει το πρόβλημα αυτό. Και, όμως, είναι ένα πρόβλημα αναπηρίας και θα πρέπει η πολιτεία να τους συντρέξει.

Διαφωνώ με αυτούς οι οποίοι λένε ότι το θέμα της αναπηρίας είναι θέμα πολιτικό. Σαφώς δεν πρέπει να είναι θέμα διακομματικής αντιπαλότητας. Σαφώς, όμως, δεν είναι θέμα πολιτικό. Είναι θέμα καθαρά ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Έτσι αναγνωρίζεται πια. Είναι θέμα προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Έτσι πρέπει να το βλέπει η πολιτεία.

Και επιτέλους –και είναι πολύ σημαντικό αυτό– έγινε πίστη σε όλους μας ότι έχουν δικαιώματα, να τα διεκδικούν και δεν έχουν ανάγκη φιλανθρωπίας τα άτομα αυτά.

Έχουν ειδικές δεξιότητες, είναι χρήσιμοι, αποδοτικοί, φιλότιμοι και εργατικοί. Όπου δούλεψαν, πράγματι απέδωσαν. Και είναι λάθος των εργοδοτών –και όχι μόνο των ιδιωτών– οι οποίοι έχουν μία προκατάληψη στο να προσλάβουν άτομα με αναπηρίες.

Και λέω «όχι μόνο των ιδιωτών εργοδοτών» γιατί, αγαπητέ μου Υπουργέ, έχω ιδίαν πείρα δημοσίων οργανισμών και επιχειρήσεων που προσπαθούν να αθροίσουν για να συμπληρώσουν το ποσοστό των ατόμων με αναπηρία, ώστε να μην προσλάβουν βάσει του νόμου, ο οποίος λέει πως όταν είναι πάνω από εκατό άτομα πρέπει να συμπληρώσουν το ποσοστό. Κι αυτό πρέπει να το δούμε. Γιατί βλέπουμε ενστάσεις βιομηχανικών ζαχαρώδους, βιομηχανιών όπλων –της ΕΛΒΟ, της ΔΕΗ, του ΟΤΕ– που προσπαθούν να αθροίσουν για να λένε ότι έχουν συμπληρώσει το ποσοστό και δεν χρειάζεται να πάρουν άλλους. Είναι λάθος αυτό. Είναι έγκλημα.

Θα πρέπει επίσης να δώσουμε μεγαλύτερη προσοχή, κύριε Υπουργέ, στο θέμα της αυτόνομης διαβίωσης των ατόμων αυτών. Το έχουν ανάγκη, είναι θέμα αξιοπρέπειάς τους. Όπως πρέπει να δώσουμε και ενίσχυση στις οικογένειες των ατόμων αυτών. Να έχουν μία στήριξη. Και παράλληλα θα πρέπει να δούμε και το θέμα των ανάπηρων γυναικών.

Εγώ απ' αυτό το βήμα θέλω να σας συχαρώ για το κουράγιο τους, για τη δύναμη που δίνουν στην υπόλοιπη κοινωνία. Τους συχαίρω από τα βάθη της καρδιάς μου διότι εγώ παραδειγματίζομαι απ' αυτούς. Και θέλω να τους πω ότι είμαι υπερήφανος γιατί ύψωσαν τη γαλανόλευκη στους Παραολυμπιακούς Αγώνες και θα την υψώσουν ξανά το 2004.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο κ. Τσιπλάκης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, αναμφισβήτητα η συζήτηση σήμερα δεν πρέπει να είναι διακηρυκτική και μόνο συγκεκριμένων απόψεων διότι ο

κατ' εξοχήν χώρος παραγωγής της πολιτικής με την έννοια του απτού αποτελέσματος είναι ο χώρος του Κοινοβουλίου. Ο χώρος όπου δρομολογούνται συγκεκριμένες ρυθμίσεις, των οποίων η εκτέλεση, εκπλήρωση ύστερα, μεταφέρεται στην εκτελεστική εξουσία.

Παρ' ό,τι για λόγους πέραν της θελήσεώς μου δεν ήμουν εξ υπαρχής στη συζήτηση, θα αποτολμήσω να πω ότι διερμηνεύω ορθά ότι υπήρξε ένας γόνιμος προβληματισμός στα πλαίσια και της προεισαγωγικής -εγώ θα έλεγα επιβεβλημένης- επισήμανσης και του κυρίου Προέδρου, του κ. Κακλαμάνη, ο οποίος αναφερόμενος στην κατατεθείσα έκθεση της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες είτε πολύ χαρακτηριστικά και επιγραμματικά ότι το ζητούμενο -και σ' αυτό θεωρητικά συμφωνούμε, θα ελέγξουμε όμως και διά της τοποθετήσεώς μου πόσο οι φέροντες την ευθύνη πρακτικά καθ' όν τρόπο συμπεριφέρονται, αν συμπεριφέρονται- είναι η μείωση του χάσματος μεταξύ πολιτικών στόχων και αποτελέσματος.

Επισημαίνω λοιπόν -γιατί αναγκάζομαι να επικαλεστώ αυτά που θα επακολουθήσουν- και κατά τη λαϊκή θυμοσοφία πως όταν έχεις υψηλούς στόχους, πέταξε, λείει, την ψυχή σου πέρα από το ποτάμι και το άλογό σου θα σε ακολουθήσει. Γιατί το λέω; Για να κάνω έναν ουσιαστικό πολιτικό αντίλογο μ' αυτά που παρ' ό,τι διερμηνεύω ως γόνιμο διάλογο, τελικώς σε όσες των περιπτώσεων άκουσα συναδέλφους απογοητεύθηκαν και στεναχωρήθηκαν -χαρακτηριστικά τον κ. Σμυρλή, επίσης χαρακτηριστικά τον κ. Βερυβάκη- για τον τρόπο συλλογισμού και τον τρόπο εκφοράς του πολιτικού λόγου.

Διότι εμείς ως Νέα Δημοκρατία, όπως αναγκάζομαι να πω στα πλαίσια του καλόπιστου διαλόγου, είχαμε πράγματι υψηλούς στόχους και ας κριθούμε γι' αυτό.

Για εμάς δεν ήταν μια θεωρητική προσέγγιση η στήριξη των ατόμων με δεξιότητες, αλλά υψηλός στόχος, ο οποίος υλοποιήθηκε -δυστυχώς δεν έχουμε το πρέπον αποτέλεσμα- όταν εμείς ως Νέα Δημοκρατία αποφασίσαμε την ένταξη στην Ευρώπη. Πιστεύαμε ότι θέλουμε δεν θέλουμε -λέω θέλουμε δεν θέλουμε, γιατί η επιθυμία μπορεί να έχει σχέση με το χρόνο υλοποίησης κάποιων συγκεκριμένων μέτρων- η σύγκλιση θα συμπεριλάβει και την εναρμόισή μας, την πρόσδεσή μας, το σπρώξιμό μας, αν θέλετε, από τις προηγμένες χώρες και σε αυτόν τον τομέα.

Είναι αναμφισβήτητο ότι υπήρχαν δυνατότητες εισροής μεγάλων κοινοτικών κονδυλίων για σχετική εναρμόιση με αυτόν τον τομέα. Αποδείχθηκε τελικά, όπως λένε και πρόσφατες εκθέσεις, ότι οι κοινωνικές δαπάνες που έγιναν, έχουν 1% αποτελεσματικότητα σε σχέση με το 8% που έχουν στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Θα σας πω και κάτι άλλο: Οι ευρύτερες κοινωνικές δαπάνες σε ποσοστό Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος είναι πολύ μικρότερες από τις παρεχόμενες στις ευρωπαϊκές χώρες.

Όλα αυτά υποδηλώνουν σαφέστατα ότι γι' αυτόν τον υψηλό στόχο της ένταξης, ευρισκόμενη μία παράταξη είκοσι χρόνια στην εξουσία, από πλευράς αυτής της αναγκαστικής πρόσδεσης στα ευρωπαϊκά δεδομένα, δεν έκανε αυτά που έπρεπε να κάνει, αλλιώς πώς δικαιολογούνται οι συγκεκριμένες αποκλίσεις;

Δεν ήθελα, λοιπόν, να ακούσω από τον κ. Βερυβάκη μία προτροπή προς τη Συνομοσπονδία να αλλάξει στρατηγική, ότι το αίτημα είναι προς την κοινωνία και άλλες φιλοσοφίες και μεγαλύτεροι διακηρύξεις.

Εγώ δεν το καταλαβαίνω αυτό, υπό την αναμφισβήτητη και πασιφανή έννοια ότι τα αιτήματα της κοινωνίας απευθύνονται στην εκάστοτε κυβερνητική εξουσία, η οποία έχει και την ευθύνη, μετά τις ιεραρχήσεις που θα πρέπει να κάνει, να υλοποιεί σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα αυτά που πρέπει να υλοποιεί. Και θα κρίνεται εάν ο βηματισμός της είναι ο πρέπον ή δεν είναι.

Επίσης, δεν ήθελα να ακούσω τον κ. Σμυρλή να ρωτάει τι κάνει τόσα χρόνια η Νέα Δημοκρατία και πόσο συμπτύττει σε νόμους που το ΠΑΣΟΚ φέρνει στη Βουλή και ψηφίζει. Τι θέλει να του πω; Ότι ο ν. 3106 για την κοινωνική φροντίδα, που στην αρχή του έτους ψηφίστηκε, άλλαξε προ ημερών με άλλο νομοσχέδιο; Τι θέλει να του πω; Ότι ο ν. 2889/2001 για το ΠΕΣΥΠ,

από τις θεμελιακές, όπως υποστηρίζει η κυβερνώσα παράταξη, παρεμβάσεις στο σύστημα υγείας, έχει αλλάξει με άλλο νόμο; Αυτές είναι οι νομοθετικές παρεμβάσεις για τις οποίες η κυβερνώσα παράταξη διά των Βουλευτών της ζητά τη στήριξη της Νέας Δημοκρατίας;

Μικρογραφία του αποτελέσματος σ' αυτόν τον τομέα, αποτελεί και ο κάθε νομός. Εγώ θέλω να μεταφέρω στη Βουλή για άλλη μια φορά με ρητό και πανηγυρικό τρόπο ότι στο Νομό Σερρών έχουμε σχολείο ειδικής αγωγής, που προσφάτως εγκαινιάστηκε από τον κύριο Πρωθυπουργό και ήταν παρών και ο παριστάμενος Υπουργός.

Εκείνο το οποίο ευτυχώς αναγνωρίστηκε -μπορεί επικοινωνιακά να πίστευαν ότι δεν πέρασε κατά τον τρόπο που πρέπει στον κόσμο- είναι ότι άνοιξε αυτό το ειδικό σχολείο, αλλά έχει ελλείψεις και σε προσωπικό και σε εξοπλισμό, ουσιαστικά δηλαδή έχει μία αποσπασματική και όχι την πρέπουσα λειτουργία.

Έχουμε το ΚΑΦΙΑ Νιγρίτας και το ΚΕΠ Σιδηροκάστρου, μονάδες προστασίας και επίδειξης φροντίδας για τέτοια άτομα. Σας λέω ότι λειτουργούν έξω από το καταστατικό τους σκοπό, για λόγους που δεν μπορώ να σας αναλύσω λόγω έλλειψης χρόνου.

Εν κατακλείδι, ασχέτως του αντίλογου που είναι επιβεβλημένος στην Αίθουσα, πρέπει να αποδεχτούμε ότι οφείλουμε να επιταχύνουμε το βηματισμό μας. Να μη μείνουμε στις διακηρύξεις και να μειώσουμε το χάσμα μεταξύ πολιτικών στόχων και πραγματικότητας, διότι εμείς ως Νέα Δημοκρατία είχαμε προδιαγράψει υψηλούς στόχους, που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο πρέπουσας προσέγγισης από πλευράς της κυβερνώσας παράταξης, η οποία δεν μπορεί να αποποιείται ευθυνών για τις υπερρήσεις που προκύπτουν στατιστικά σε σχέση με τις ευρωπαϊκές χώρες σ' αυτόν τον ευαίσθητο τομέα της προστασίας, της φροντίδας των ατόμων με ειδικές δεξιότητες.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη- Ψαρούδα) : Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Λεβογιάννης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, εγώ ομολογώ ότι δεν μπορώ να αντιληφθώ το λόγο της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης σήμερα στην Αίθουσα.

Δεν είναι δυνατόν να κατηγορείται μία μερίδα της Βουλής για έλλειψη ευαισθησίας. Εγώ πιστεύω ότι η ελληνική Βουλή ολόκληρη, σύσσωμη έχει τις ευαισθησίες που πρέπει να έχει για τέτοιου είδους ζητήματα. Δεν αντιλαμβάνομαι τη λογική που άκουσα από πολλούς συναδέλφους και από το συνάδελφο που μόλις κατήλθε του Βήματος ότι, επειδή ενταχθήκαμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υποχρεωθήκαμε να εφαρμόσουμε πολιτικές στον τομέα αυτό με τέτοια υψηλή κοινωνική ευαισθησία. Αυτά ομολογουμένως είναι απαράδεκτα κατ' εμένα. Δεν υπάρχει Έλληνας πολιτικός αλλά και Έλληνας πολίτης που να μην αισθάνεται αυτήν την ευαισθησία και αυτήν την αλληλεγγύη. Είναι ίδιοι του Έλληνα αυτό το χαρακτηριστικό.

Όλα αυτά τα προγράμματα και όλες αυτές οι πολιτικές προέκυψαν επειδή μας το επέβαλε η Ευρωπαϊκή Ένωση; Δηλαδή όταν ο αείμνηστος Γεώργιος Γεννηματάς ως Υπουργός Εργασίας ψήφισε για πρώτη φορά το νόμο εκείνον που μέσω του ΟΑΕΔ υποχρεωτικά ένα ποσοστό ατόμων με ειδικές ανάγκες, πολυτέκνων και άλλων κατηγοριών, διορίζεται στο δημόσιο του το επέβαλε η Ευρωπαϊκή Ένωση; Επιτέλους, θα πρέπει να αναγνωρίσετε ότι το ΠΑΣΟΚ αυτό το διάστημα που κυβερνά έδειξε ευαισθησία και σε αυτόν τον τομέα, επιτέλεσε έργα. Κανένας δεν αμφισβητεί ότι πρέπει να γίνουν και άλλα.

Οι συνάνθρωποί μας, αγαπητοί συνάδελφοι, τα άτομα με αναπηρία είναι απολύτως ισότιμοι, είναι πολίτες με ίσα δικαιώματα με τους άλλους, είναι πολίτες δημιουργικοί και δραστήριοι, με δυναμισμό και προσφορά συχνά ανώτερη από πολλούς άλλους. Σε μια ευνομούμενη πολιτεία τους πολίτες αυτούς δεν τους ξεχωρίζουν, αλλά τους προστατεύουν. Δεν τους διαχωρίζουν, αλλά τους εντάσσουν στην κοινωνία. Δεν τους αντιμετωπίζουν με την αντίληψη της ελεημοσύνης. Έχουν αξιοπρέπεια. Στη χώρα μας υπάρχει από την πολιτεία φροντίδα για τους συνανθρώπους μας αυτούς. Υπάρχει η σχετική νομοθεσία

αρκετά σύγχρονη και πρωτοπόρα, όσο και αν ασκούν κριτική ορισμένοι συνάδελφοι. Υπάρχει η απαιτούμενη ευαισθησία.

Η ετήσια έκθεση της Εθνικής Συνομοσπονδίας των Ατόμων με Αναπηρία που υποβλήθηκε στον Πρόεδρο της Βουλής προ ημερών είναι ομολογουμένως ένα εθνικό σχέδιο δράσης. Και η Συνομοσπονδία στην έκθεση-πρότασή της το προσδιορίζει για την εξαετία 2004-2010. Θέτει δε ως στόχο τη μείωση του χάσματος ανάμεσα στις πολιτικές και στην πραγματικότητα. Υπάρχουν πολιτικές. Το επισημαίνει και η έκθεση. Υπάρχουν σχέδια, υπάρχουν προγράμματα. Υπάρχει νομοθεσία, σύγχρονη όπως είπα. Το ζητούμενο είναι όλα αυτά να γίνονται πράξη όσο γίνεται γρηγορότερα και αποτελεσματικότερα, να παράγεται έργο, να φτάνει αυτό το έργο σε όλες τις ομάδες των ατόμων με αναπηρίες. Επιβάλλεται να επιδιώξουμε ως χώρα την κατάργηση των διακρίσεων και την ισότιμη κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική ένταξη των ατόμων με αναπηρίες στη χώρα μας.

Έχουν γίνει πολλά αναμφισβήτητα. Κάθε μέρα γίνονται περισσότερα. Πρέπει να συνεχίσουμε, γρηγορότερα ίσως. Πρέπει να προχωρήσουμε τις αξιολογικές προσπάθειες που ξεκινήσαμε ως κοινωνία, ως πολιτεία, ως Κυβέρνηση, προκειμένου τα ζητήματα της αναπηρίας να αντιμετωπίζονται ως μια συνολική πολιτική ευθύνη, όπως επισημαίνει και η έκθεση, και όχι ως πολιτικό θέμα το οποίο αφορά μόνο το Υπουργείο Υγείας. Η ισότητα και η αναγνώριση δικαιωμάτων πρέπει να αποτελούν βασικούς στόχους της πολιτικής για τα άτομα με αναπηρίες.

Ισότητα, πλήρης συμμετοχή, ίση μεταχείριση, προσβασιμότητα, πολιτικά δικαιώματα, εκπαίδευση, απασχόληση, ίσες ευκαιρίες στην εργασία, την υγεία και τις κοινωνικές υπηρεσίες, αποϊδρωματοποίηση, πολιτική στέγης, ειδικές δράσεις για τις πλέον ευάλωτες ομάδες των ατόμων με ειδικές ανάγκες, γυναίκες, νέοι, άτομα με βαριές αναπηρίες κλπ. είναι στόχοι και τομείς όπου έχει γίνει έργο, αλλά υπάρχει και η συνέχεια και η διαρκής προσπάθεια.

Αυτή η στρατηγική, όπως αποτυπώνεται και εξειδικεύεται στην έκθεση, πρέπει να γίνει προγραμματική σύμβαση με τα κόμματα, με την Κυβέρνηση, με τη διοίκηση, με τους φορείς της αποκέντρωσης, ώστε να εξειδικευτεί και, όπου απαιτείται, να αντιμετωπιστεί στην πράξη. Απαιτείται η ενδυνάμωση και ο συνεχής εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας και γίνεται αυτό συνέχεια. Απαιτείται η Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού να εξειδικεύσει αυτό το εθνικό σχέδιο στις τοπικές κοινωνίες και γίνεται και αυτό, νομίζω με ικανοποιητικούς ρυθμούς.

Απαιτείται όλοι οι κοινωνικοί εταίροι να παίξουν τον ιδιαίτερο ρόλο τους σ' αυτό το ζήτημα. Ουδείς δικαιούται να αποσυρθεί απ' αυτήν την εθνική προσπάθεια. Η Κυβέρνηση ήταν και είναι παρούσα με το έργο της με τη δράση της, με το ενδιαφέρον της και με την ευαισθησία της. Ο Οδηγός του Πολίτη για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, τα μέτρα για τις συνθήκες εργασίας στο δημόσιο, το μειωμένο ωράριο για τους τυφλούς και τους παραπληγικούς, οι άδειες σε άλλες κατηγορίες, η κάλυψη θέσεων σε μεγάλα ποσοστά ακόμα και για γονείς και για αδέρφια ατόμων με αναπηρίες, τα μέτρα προσβασιμότητας σε κτήρια, διαβάσεις, διασταυρώσεις επεκτείνονται σε ευρεία κλίμακα, σε σταθμούς, σε μέσα μαζικής μεταφοράς, σε υπηρεσίες του δημοσίου.

Έχουμε τα ειδικά μέτρα στην παιδεία, όπου πράγματι έχει επιτελεστεί σημαντικό έργο για επιμόρφωση στελεχών στα ζητήματα ειδικής αγωγής. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου υπάρχει δάσκαλος ειδικής αγωγής για ένα παιδί. Υπάρχουν προγράμματα εκπαίδευσης στο σπίτι, για λειτουργία σχολείων και τμημάτων ένταξης στα νοσοκομεία, για εισαγωγή στα ΑΕΙ και ΤΕΙ άνευ εξετάσεων, εκατόν επτά ειδικά νηπιαγωγεία, εκατόν πενήντα πέντε ειδικά σχολεία, εβδομήντα τέσσερα τμήματα ένταξης σε νηπιαγωγεία, εννιακόσια είκοσι τμήματα ένταξης σε σχολεία, εννιά ειδικά γυμνάσια, τέσσερα ειδικά λύκεια, οκτώ ειδικά ΤΕΕ, εξήντα οκτώ τμήματα ένταξης σε γυμνάσια, δέκα τμήματα ένταξης σε λύκεια, δύο τμήματα ένταξης σε ΤΕΕ, πενήντα τέσσερα κέντρα διάγνωσης αξιολόγησης, υποστήριξης. Αυτά θα αυξηθούν με τον προγραμματισμό που υπάρχει.

Η προσβασιμότητα σε αρχαιολογικούς και πολιτιστικούς χώρους βελτιώνεται. Ενισχύονται οι αθλητές ΑΜΕΑ. Υπάρχουν φοροαπαλλαγές σε ευρεία έκταση. Παράλληλα συγκροτήθηκε

πρόσφατα το εθνικό παρατηρητήριο για ΑΜΕΑ. Δημιουργήθηκε ένα δίκτυο κοινωνικής αλληλεγγύης. Δημιουργήθηκαν είκοσι τέσσερα κέντρα υποστήριξης ΑΜΕΑ σε όλη τη χώρα. Λειτουργούν ήδη τα είκοσι ένα. Προωθείται παντού το ενδιαφέρον και πολύ χρήσιμο πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» με εντυπωσιακά αποτελέσματα. Χίλια προγράμματα, τρεις χιλιάδες πεντακόσιοι εργαζόμενοι, πεντακόσια αυτοκίνητα στους δήμους που έχουν αυτά τα προγράμματα. Υπάρχει γενναία πολιτική επιδομάτων ενώ προβλέπεται σημαντική αύξησή της για το επόμενο διάστημα.

Θα υπάρξει αύξηση κατά 5% αυτών των επιδομάτων για αναπηρίες για το 2003. Επίσης, θα γίνει αύξηση των επιδομάτων στο διάστημα 2004-2007 σε συνολικό ύψος 110 εκατομμύρια ευρώ.

Έχουν γίνει πολλά αλλά πρέπει να γίνουν ακόμα περισσότερα. Όσα και αν γίνουν πάντα κάτι περισσότερο θα απαιτείται για τους συνανθρώπους μας που έχουν αναπηρίες. Το πιο σημαντικό όμως απ' όλα είναι το γεγονός ότι τα προβλήματα των ατόμων με αναπηρίες δεν κρύβονται πλέον όπως άλλοτε κάτω από τα κοινωνικά ταμπού κάποιων άλλων σχετικά πρόσφατων εποχών στις κλειστές κοινωνίες της ντροπής και του φόβου. Βρίσκονται στην καθημερινότητα, στην επικαιρότητα, προβάλλονται και αντιμετωπίζονται. Το κίνημα των ατόμων με αναπηρίες ισχυρό σήμερα όσο ποτέ, έχει συμβάλει ώστε αυτοί οι συνάνθρωποί μας με ψηλά τα κεφάλια να διεκδικούν, να συμμετέχουν ισότιμα και να προσφέρουν πολλά στην κοινωνία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ο κ. Λεονταρίδης έχει το λόγο.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΛΕΟΝΤΑΡΙΔΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, η χώρα μας υστερεί συγκριτικά με τις λοιπές ευρωπαϊκές χώρες όσον αφορά το ισότιμο της αντιμετώπισης των ατόμων με αναπηρία. Βασικός υπαίτιος είναι η ανεπάρκεια των κρατικών υποδομών, δηλαδή τα προγράμματα εκπαίδευσης, απασχόλησης, οι κοινωνικές υπηρεσίες που εμποδίζουν τα ΑΜΕΑ να έχουν φυσιολογική και αξιοπρεπή ζωή.

Μπορούν να σπουδάσουν ευκολότερα αυτό που επιθυμούν σε σύγκριση με την προηγούμενη δεκαετία αλλά τόσο οι ίδιοι όσο και η κοινή γνώμη πιστεύουν ότι δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες να προσληφθούν σε μία εργασία. Όπως προκύπτει από έρευνα τέσσερις στους δέκα ερωτώμενους ανάηροι συγγενείς τους, κοινή γνώμη, εκφράζουν τη γνώμη ότι οι πολίτες με αναπηρία ζουν σήμερα στο περιθώριο.

Όσον αφορά τη πολυδιαφημισμένη προσβασιμότητα η συντριπτική πλειοψηφία, εννιά στους δέκα ερωτηθέντες εκτιμά ότι οι επιχειρηθείσες βελτιώσεις των τελευταίων ετών είναι μεμονωμένες, ελάχιστες ή και ανεπαρκείς.

Πόσες φορές τους φορείς των συμπολιτών μας με αναπηρία τους άκουσαν αυτοί που όφειλαν να τους ακούσουν και πόσες φορές τα αιτήματα αυτών των φορέων έγιναν πρόγραμμα δράσης και όραμα των διαφόρων εξουσιών; Πόσες φορές οι προεκλογικές διακηρύξεις για διευκόλυνση της ζωής και της κίνησης στην πόλη των ατόμων με αναπηρία έγιναν πράξη;

Η θέσπιση νομοθετικών μέτρων για την καταπολέμηση των διακρίσεων και την άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία μπορεί να αποδειχθούν ανίσχυρα χωρίς τη δημιουργία μιας ενημερωμένης και ευαισθητοποιημένης κοινωνίας, η οποία όμως θα είναι σε θέση να στηρίζει τα νομοθετικά μέτρα, να κατανοήσει τα δικαιώματα και τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και να καταπολεμήσει την προκατάληψη και το στιγματισμό που υπάρχει.

Ορισμένες κατηγορίες ατόμων με αναπηρία –οι βαριές και πολλαπλές αναπηρίες- χρειάζονται στην καθημερινή τους ζωή ένα υψηλό επίπεδο παροχής υποστήριξης με στόχο την ανεξάρτητη διαβίωσή τους. Αυτές οι υπηρεσίες πρέπει να είναι ποιτικές, εξατομικευμένες και ενσωματωμένες στην κοινωνία.

Τα άτομα με αναπηρία πρέπει να έχουν πρόσβαση στην υγεία, την εκπαίδευση, τις επαγγελματικές και κοινωνικές υπηρεσίες που απευθύνονται στο γενικό πληθυσμό. Οι ανάγκες των ατόμων με αναπηρία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να ενσωματώνονται σε όλες τις πολιτικές και τα γενικά μέτρα με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών. Η αύξηση του ποσο-

στού απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία θα αποτελέσει βασικό παράγοντα στη διασφάλιση της ένταξης των ατόμων αυτών στην κοινωνία.

Οι οικογένειες των ατόμων με αναπηρία -κυρίως των ατόμων με αναπηρία που δεν μπορούν να εκπροσωπήσουν τους εαυτούς τους- επωμίζονται κατά κύριο λόγο τη φροντίδα του ατόμου. Όμως αυτές οι οικογένειες έχουν αυξημένες δυσκολίες, όσον αφορά τη γνώση, την ικανότητα και τη δύναμη για την παροχή αυτής της φροντίδας. Για το λόγο αυτόν είναι απαραίτητο να ληφθούν επαρκή μέτρα για την υποστήριξη των οικογενειών των ατόμων με αναπηρία.

Οι δημόσιες υπηρεσίες και αρχές, όλα τα επίπεδα λήψης των αποφάσεων πρέπει να θεσμοθετήσουν και να στηρίξουν μόνιμες διαδικασίες διαβούλευσης και διαλόγου καθιστώντας τα άτομα με αναπηρία μέσω των αντιπροσωπευτικών τους οργάνων σε θέση να συνεισφέρουν στο σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση όλων των δράσεων.

Σίγουρα υπάρχουν βελτιώσεις, σίγουρα δεν είναι όλα γκριζα, αλλά χρειάζεται κεντρικός σχεδιασμός, φλόγα ψυχής για να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα των ατόμων με αναπηρία, ώστε να μην υπάρχει έλλειμμα ευκαιριών αλλά προσδοκία βελτίωσης και πολιτικοί στόχοι με δεσμευση πόρων για την πραγματοποίησή τους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Ψαρούδα Μπενάκη): Ο κ. Κρητικός έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, η καθιέρωση της 3ης Δεκεμβρίου ως ημέρας αφιερωμένης στα άτομα με αναπηρία είναι μια έκφραση ευαισθησίας της ελληνικής Βουλής και βεβαίως η σημερινή συζήτηση αποτελεί επίσης ένα δείγμα ευαισθησίας που θα το περίμενα ευρύτερο, συλλογικότερο και αποτελεσματικότερο.

Λυπάμαι που ελάχιστοι συνάδελφοι συμμετέχουν σε αυτήν τη συζήτηση. Θα έπρεπε το σύνολο σχεδόν της Βουλής να είναι εδώ, προκειμένου να αποδείξει έμπρακτα την ευαισθησία του σε αυτό το μεγάλο κοινωνικό ζήτημα, το οποίο βεβαίως πρέπει να αντιμετωπιστεί με ισοτιμία και χωρίς διακρίσεις και χωρίς υστερήσεις.

Ακούστηκαν πολλά εδώ. Και βεβαίως πλειοδότησαν και μειοδότησαν πολλοί στο πώς και πότε και σε ποιο βαθμό αντιμετωπίστηκε το θέμα αυτό, το κοινωνικό θέμα των ατόμων με ειδικές ανάγκες που βεβαίως -επαναλαμβάνω- δεν πρέπει να έχει καμία διάκριση σε σχέση με τους πολίτες της χώρας μας.

Πριν από το 1981 δεν γνωρίζω εύρος νομοθετικό, δεν γνωρίζω νομοθεσία η οποία να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα και το έχει εντάξει στην κοινωνική και προνοιακή πολιτική του κράτους. Απ' ό,τι γνωρίζω η δεκαετία του '80 και εν συνεχεία είναι εκείνη η οποία έχει να παρουσιάσει σωρεία νομοθετημάτων γιατί πράγματι τότε απετέλεσε αντικείμενο κοινωνικής και προνοιακής πολιτικής το ζήτημα αυτό το οποίο συζητούμε σήμερα. Παλαιότερα, ήταν ένα θέμα περιορισμένο στους τέσσερις τοίχους της οικογένειας. Αποτελούσε πολλές φορές βουβό και σιωπηλό δράμα και αφηνόταν στη δυνατότητα της οικογένειας να το αντιμετωπίσει. Σήμερα έγινε αντικείμενο και του κρατικού ενδιαφέροντος, του κοινωνικού ενδιαφέροντος του κράτους πρόνοιας. Βεβαίως, δεν έχει αντιμετωπισθεί στο σύνολό του και δεν πρόκειται ποτέ να πάψει να αντιμετωπίζεται αλλά γι' αυτό πρέπει να υπάρξουν οι αναγκαίοι πόροι, οι αναγκαίες υποδομές, οι αναγκαίες προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να γίνουν προς πάσα κατεύθυνση.

Το κράτος πρέπει να καλλιεργήσει την κοινωνική αλληλεγγύη. Και εδώ πρέπει να διαστειλούμε την αντίληψη της ελεημοσύνης που χαρακτηρίζει το συντηρητισμό από την αντίληψη του κοινωνικού κράτους που χαρακτηρίζει πράγματι το κοινωνικό κράτος, τη σοσιαλιστική πολιτική. Είναι διαφορετική η μια αντίληψη από την άλλη. Η πρώτη αντίληψη εντάσσεται στην ευκαιριακή πολιτική, στην πολιτική της ελεημοσύνης και είναι ανεπίτρεπτο απέναντι στους συνανθρώπους μας να εκφράζεται με αυτόν τον τρόπο. Η άλλη αντίληψη εκφράζεται με κοινωνικό πρόγραμμα, με κοινωνική πολιτική, το οποίο εφαρμόζεται επί τη βάσει προϋπολογισμού, επί τη βάσει προϋποθέσεων και αποτε-

λεί συνέχεια στην εφαρμογή της η οποία πρέπει να ολοκληρώνεται κατά στάδια. Και εδώ χρειάζεται η σύμπραξη και της Εκκλησίας, η συνεργασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εδώ απαιτείται η δημιουργία κοινωνικών φορέων ώστε όλοι από κοινού, πολιτεία, φορείς και κοινωνία να αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα στη βάση της ισοτιμίας και όχι μόνο στην εξυπηρέτηση ή στην ικανοποίηση βιοτικών αναγκών των πολιτών αυτών αλλά και στην εξυπηρέτηση και ικανοποίηση των άλλων αναγκών και έχουν σχέση με την εκπαίδευσή τους, με τη σταδιοδρομική τους στην εργασία, σε ό,τι αφορά την ανάδειξή τους στην κοινωνία. Διότι έχουν πάρα πολλά προσόντα τα οποία δεν στερούνται έναντι κανενός άλλου και πρέπει να τα αξιοποιούν σε μια κοινωνία αλληλεγγύης, σε μια κοινωνία συνεργασίας, σε μια κοινωνία αλληλοκατανόησης. Σήμερα, σε μια εποχή άμβλυσης των συνειδήσεων, χαλάρωσης των ηθών, σε μια εποχή ωφελισμού, ατομισμού πρέπει να καλλιεργήσουμε την ιδέα της αλληλεγγύης, την αντίληψη της συνεργασίας στην κοινωνία μας. Να αγκαλιάσει η ίδια η κοινωνία με την ενθάρρυνση του κράτους μέσα από τους φορείς, όπως ανέφερα προηγουμένως, αυτό το κίνημα και να γίνει και η ίδια η κοινωνία κίνημα αλληλεγγύης και συνεργασίας με τα άτομα με ειδικές ανάγκες ή με αναπηρία, όπως χαρακτηρίζονται. Εγώ δεν θα ήθελα ούτε αυτόν τον χαρακτηρισμό γιατί είναι πολίτες οι οποίοι έχουν τα ίδια δικαιώματα με όλους τους άλλους πολίτες και έτσι πρέπει να τους βλέπουμε.

Κύριε Υπουργέ, επί τη ευκαιρία, θέλω να σας πω ότι πριν από λίγες ημέρες κατέθεσα μία ερώτηση η οποία δεν αφορά σε αυτό το θέμα το οποίο όλοι έχουμε ενστερνισθεί και το οποίο όλοι αγκαλιάζουμε και για το οποίο όλοι αγωνιζόμαστε να αντιμετωπισθεί όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερα, αλλά αφορά μια άλλη κατηγορία πολιτών, πολιτών εξαρτημένων. Και εννοώ τις αδύναμες γυναίκες, τα ανήλικα παιδιά τα οποία γίνονται αντικείμενο σκληρής μεταχείρισης, κακοποίησης και κακομεταχείρισης από τους προστάτες, τους κηδεμόνες ακόμα και τους γονείς. Και εδώ θα πρέπει να ενταθεί το ενδιαφέρον της πολιτείας για να αντιμετωπίσει αυτή την παράμετρο η οποία πράγματι είναι άγνωστο σε ποιο βαθμό και σε ποια έκταση υπάρχει και αποτελεί μια άλλη πλευρά της κοινωνίας μας η οποία δεν είναι κοινωνία αγέλων, έχει και τα αρνητικά της στοιχεία. Υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι δεν μπορούν να βρουν τη συμπαράσταση και την προστασία της πολιτείας ή κάποιου φορέα ώστε να προστατευθούν από την κακοποίηση την οποία συχνά υφίστανται, και η οποία δεν υποπίπτει ούτε και στην αντίληψη του εφαρμοστή του δικαίου.

Κυρία Πρόεδρε, η σημερινή συζήτηση δεν πρέπει να περιορισθεί στη διακήρυξη της συμπαράστασης, διότι στην πολιτική και στη ζωή μετράει το αποτέλεσμα, μετράει η πράξη. Και η πράξη είναι εκείνη η οποία προσδιορίζει το μέτρο της ευαισθησίας. Είπα προηγουμένως ότι η μέρα αυτή αποτελεί δείγμα ευαισθησίας. Μέτρο ευαισθησίας όμως αποτελεί η πράξη, η εφαρμογή αυτών τα οποία διακηρύσσουμε στην πράξη και στη ζωή.

Η συζήτηση αυτή πρέπει να αποτελέσει την αφετηρία της εφαρμογής ενός ευρύτερου προγράμματος περισσότερο αποτελεσματικού και περισσότερο αποφασιστικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Συντομειύστε, κύριε Κρητικέ, σας παρακαλώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Συντομειύω και κλείνω, κυρία Πρόεδρε.

Ο κ. Λεβιογιάννης προηγουμένως απαρίθμησε σωρεία πράξεων που ορισμένοι θέλουν στο όνομα της αντιπολιτευτικής διάθεσης να τις ακυρώσουν. Δεν ακυρώνονται όμως, διότι απεικονίζονται με αριθμούς, με νόμους, με υποδομές, με γεγονότα, τα οποία έχουν την εφαρμογή τους στο δημόσιο και κοινωνικό βίο και λύνουν σε μεγάλο βαθμό τα προβλήματα της κατηγορίας αυτής των πολιτών μας.

Χρειάζονται και άλλα και προς αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να εργαστούμε όλοι από κοινού σε μία προσπάθεια για να τα αντιμετωπίσουμε.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ευχαρι-

στούμε τον κύριο συνάδελφο.

Το λόγο έχει η συνάδελφος κ. Παπακώστα.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Κυρία Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, είναι περασμένη βεβαίως η ώρα, αλλά δεν είναι περασμένο το θέμα. Ευχολόγια και για τη σημερινή ημέρα και βεβαίως όλοι μας συμφωνούμε σε διαπιστώσεις και παραδοχές. Βέβαια οφείλω να πω ότι η αξία του ανθρώπου είναι το πρώτιστο αγαθό, το οποίο κανείς πρέπει να προστατεύει σε μία ευνομούμενη κοινωνία, σε μία κοινωνία η οποία διακρίνεται από κοινωνική δικαιοσύνη και θέλει να λείει πως δίνει ίσες ευκαιρίες στους πολίτες.

Τι σημαίνει ίση ευκαιρία; Να βγαίνει, για παράδειγμα, η Κυβέρνηση σήμερα, τέτοια ημέρα, έτσι όπως το συζητήσαν όλοι οι καλοί συνάδελφοι από την πλευρά της Κυβέρνησης και να λείει ότι σας δώσαμε αυτό, σας δώσαμε εκείνο, θα σας δώσουμε μεθαύριο το άλλο, θα κάνουμε το παράλλο; Θα ήθελα να ξέρω το εξής: Οι πολίτες αυτής της χώρας, οι Ελληνίδες και οι Έλληνες, είτε είναι αρτιμελείς είτε δεν είναι, θα πρέπει να θεωρούνται από την Κυβέρνηση ευεργετημένοι, ότι δηλαδή ως δίκην ευεργετήματος τους κάναμε χάρη γιατί «φτιάξαμε να, εδώ μία ράμπα παραπάνω»;

Όλα αυτά συμβαίνουν γιατί η οικογένεια δεν μπόρεσε, επειδή δεν υπήρχε η κατάλληλη μονάδα, δεν είναι καλά οργανωμένα τα νοσοκομεία, ώστε να μπορούν τα άτομα τα οποία έχουν κινητικά προβλήματα, τα αυτιστικά παιδιά, οι δυσλεκτικοί, τα άτομα που έχουν νοητική υστέρηση και όλοι όσοι έχουν κινησιακά προβλήματα να αντιμετωπιστούν με μία ενιαία πολιτική. Θα έπρεπε να υπάρχει μία ενιαία θεραπευτική μονάδα μέσα στην οποία να βρίσκονται όλες οι ειδικότητες των γιγνώντων που θα μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες αυτών των ανθρώπων.

Έρχεται, λοιπόν, η Κυβέρνηση και αντιδικοί με τη Νέα Δημοκρατία, γιατί η Νέα Δημοκρατία ενστερνίζεται τις απόψεις και τις θέσεις των ανθρώπων, οι οποίοι βιώνουν αυτά τα προβλήματα. Έρχεται και λείει «ναι, μέχρι σήμερα η πολιτεία ολιγώρησε», «ναι, μέχρι σήμερα η πολιτεία σας πρόσφερε πολύ λιγότερα απ' αυτά που δικαιούσθε».

Αναρωτιέμαι το εξής: Είπε προηγουμένως ο πρώην Υπουργός Υγείας του ΠΑΣΟΚ, ο κ. Σκουλάκης, «εμείς φτιάξαμε τη Λέρο». Ναι, αλλά πριν φτιάξει τη Λέρο, μας εξέθεσε η Λέρος διεθνώς. Γίναμε, αν θέλετε, περιγέλος στη διεθνή και πολιτισμένη κοινότητα με την άθλια εικόνα που παρουσίαζε η Λέρος, για να έρθουμε εκ των υστέρων να πούμε «να, εμείς αναβαθμίσαμε».

Δεν χρωστάνε οι Ελληνίδες, δεν χρωστούν οι Έλληνες σε κανέναν τίποτα, όταν αντιμετωπίζουν τέτοια προβλήματα και δεν μπορούμε να τους αντιμετωπίζουμε ως ευεργετηθέντες που τους προσφέρουμε λίγο-λίγο, κομματάκι, στα δικαιώματά τους.

Πρέπει να σας πω κάτι, φίλες και φίλοι και αγαπητοί συνάδελφοι. Θα ήθελα να πάρω έναν Υπουργό μαζί μου μία ημέρα, για να πάμε σε ένα σπίτι ενός ανθρώπου ο οποίος έχει κινητικά προβλήματα. Να ξεκινήσει, λοιπόν, μαζί ο Υπουργός ή ο κάθε πολιτικός τη μέρα του από το πρωί ως το βράδυ και να δούμε πώς θα μπορούσε ο Υπουργός ή ο κάθε πολιτικός ταγός να λύσει το πρόβλημα της προσπελασιμότητας, πώς θα μπορούσε να μετακινηθεί για να πάει στο χώρο της δουλειάς του, πράγμα το οποίο είναι μία πολυτέλεια ενώ είναι δικαίωμα του πολίτη ο οποίος έχει οποιοδήποτε πρόβλημα και θεωρείται ότι είναι κινησιακά ανάκανος αυτήν την ώρα. Δεν μου αρέσει ο όρος αυτός και θα συμφωνήσω με το συνάδελφο κ. Κρητικό για την ορολογία. Είναι άνθρωποι σαν και εμάς και έχουν κάποια ιδιαίτερα προβλήματα υγείας.

Πώς λοιπόν αυτός ο άνθρωπος θα έχει πρόσβαση στο σχολείο ή στο πανεπιστήμιο, πώς θα ψυχαγωγηθεί, πώς θα δει τους αρχαιολογικούς χώρους της πατρίδας του, πώς θα μετακινηθεί; Πώς η οικογένειά του η οποία στερείται το συνοδό –ο οποίος πρέπει να είναι απαραίτητος στον 21ο αιώνα, όπως είναι στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης- με μεγάλη υστέρηση, με μεγάλα προβλήματα, θα μπορέσει να καλύπτει τα ελλείμματα της πολιτείας;

Πώς, εν πάση περιπτώσει, αυτός ο άνθρωπος θα μπορέσει να

ζήσει με αξιοπρέπεια και να αντιμετωπίζει με ίσους όρους τους υπόλοιπους από εμάς; Είναι όνειδος, όταν ακούω συνάδελφο από το ΠΑΣΟΚ να λείει πώς η Νέα Δημοκρατία θα κοστολογήσει ένα τέτοιο πρόγραμμα που είναι υποχρέωσή μας. Είναι το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε, όταν για την υποτιθέμενη Πολιτιστική Ολυμπιάδα, με αμφίβολο αποτέλεσμα όσον αφορά την προαγωγή του πολιτισμού, διατίθενται 300.000 ευρώ για μία έκθεση και μόνο, η οποία τελικώς μας προσβάλλει και δεν μας προσβάλλει το γεγονός να λέγεται μέσα στη Βουλή των Ελλήνων πως περικόπτοντας τις δαπάνες, πως μη καταπαταλώντας το δημόσιο χρήμα, πως κόβοντας συμβούλους, παρασυμβούλους και παρακαθημένους οι οποίοι αμείβονται αδρά σε βάρος του φορολογούμενου πολίτη, θα εξασφαλίσουμε μία πολιτική αξιοπρεπή, μία πολιτική ευθυγραμμισμένη με αυτά που ορίζει σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση, μια πολιτική που θα αναφέρεται στην κοινωνία, με όλους μέσα σε αυτήν την κοινωνία, μια πολιτική στην οποία ο κάθε ένας και η κάθε μία που έχει την οποιαδήποτε ιδιαιτερότητα όσον αφορά την υγεία του και την αρτιμελεία του να μπορεί να κινείται, να λειτουργεί, να συμμετέχει, να ζει με αξιοπρέπεια.

Αν μη τι άλλο, είναι ρατσισμός να λέμε ότι σας προσφέραμε κάτι τι και κάναμε πέντε βήματα περισσότερα από αυτά που ενδοχόμενες περιμένετε. Διότι δεν έχουν ανάγκη την ελεημοσύνη μας. Έχουν την ανάγκη της ανθρωπίνης και αξιοπρεπούς διαβίωσης με τις οικογένειές τους οι άνθρωποι αυτοί μέσα σε ένα πλαίσιο κοινωνικής στοργής, κοινωνικής αλληλεγγύης και ασφάλειας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Γείτονας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι η σημερινή ειδική συνεδρίαση της Βουλής έχει ιδιαίτερη σημασία, συμβολική και ουσιαστική. Συμβολική γιατί εκπέμπει μήνυμα αλληλεγγύης για τα άτομα με αναπηρίες, αλλά και προσδίδει προστιθέμενη αξία, στην κοινωνία εκείνη της ανθρωπιάς, της ανθρωπιάς που πρέπει να διέπει τις κοινωνικές και διαπροσωπικές σχέσεις μας.

Υπάρχει όμως και ουσιαστική σημασία στη σημερινή συζήτηση γιατί συζητούμε συγκεκριμένο σχέδιο δράσης. Και αυτό το ξεχάσαμε. Παρακολούθησα όλη τη συζήτηση και έμεινα και τελευταίος να μιλήσω. Ξεχάσατε ότι συζητούμε την έκθεση της Συνομοσπονδίας που υποβάλλεται σε επιταγή του ν. 2430/96.

Άκουσα «μεμψιμοιρη» και -θα έλεγα- φτηνή, μικροπολιτική κριτική για τη Συνομοσπονδία και το Κίνημα των Αναπήρων. Θέλω γι' αυτό να ξεκινήσω την ομιλία μου λέγοντας ότι εγώ συγχαίρω το αναπηρικό κίνημα και τη Συνομοσπονδία, γιατί πρωτοστάτησε σ' όλους τους αγώνες για τα δικαιώματα των συνανθρώπων μας αναπήρων.

Επιώθηκε εδώ από πολλές πλευρές ότι η έκθεση που μας φέρνουν που κατά την γνώμη μου καταξιώνει το θεσμικό τους ρόλο, γιατί είναι ουσιαστικά ένα εθνικό σχέδιο δράσης με συγκεκριμένες προτάσεις και χρονικό ορίζοντα. «ταυτίζεται» με την πολιτική της Κυβέρνησης. Ακούσαμε μάλιστα προηγουμένως να μας μιλούν για το όνειδος τοποθετήσεων του ΠΑΣΟΚ από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας.

Κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, λίγη αυτοκριτική δεν βλάπτει. Δεν ήθελα να το αναφέρω, αλλά με αναγκάζετε. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι ανάπηροι, έχουν νιώσει «στο πετσι τους» για πολλές δεκαετίες την πολιτική της παράταξής σας. Αιδώς. Με την ευκαιρία αυτή εγώ πραγματικά θέλω να εκφράσω το σεβασμό μου στο κάθε άτομο με ειδικές ανάγκες και στην οικογένειά του, γιατί παρά το ότι φέρουν βαρύ σταυρό, υπήρξαν και είναι μαχητές και πρωταγωνιστές στη ζωή.

Τι πράγματι συμβαίνει; Ύστερα από πολλές παλινδρομήσεις και στη σφαίρα της πολιτικής και στη σφαίρα της κοινωνίας τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο, ευτυχώς το ζήτημα των δικαιωμάτων των ΑΜΕΑ κρίθηκε. Και το επισημαίνω γιατί οι συνάνθρωποί μας δεν μπορεί να είναι αντικείμενο προστασίας, αλλά υποκείμενο δικαιωμάτων.

Θέλω να σας πω ότι κρίθηκε και σε διεθνές και εθνικό επίπεδο

δο. Αναφέρω τις μεγάλες τελευταίες κατακτήσεις: Κρίθηκε με το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (άρθρο 26) το άρθρο 21 παράγραφος 6 του αναθεωρημένου Συντάγματος, τους «Πρότυπους Κανόνες του ΟΗΕ» (1993) και σειρά άλλων νομικών κειμένων.

Το πραγματικό ερώτημα είναι: Το θέμα κρίθηκε, αλλά λύθηκε στην πράξη; Όχι και έχουμε όλοι τις ευθύνες μας. Γιατί, παρά τα σημαντικά βήματα που έγιναν –και όλοι το αναγνωρίζουν- τις δύο τελευταίες δεκαετίες για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των ΑΜΕΑ παραμένουν στην πράξη και στη χώρα μας έντονες οι ανισότητες ως προς τις ευκαιρίες και τις δυνατότητες για την ισότιμη ένταξη των συνανθρώπων μας στην κοινωνικοοικονομική ζωή.

Και υπάρχει το χειρότερο. Ότι αναφύονται και αναδύονται νέοι κίνδυνοι από τις μεγάλες παγκόσμιες εξελίξεις, τεχνολογικές, οικονομικές οι οποίες απειλούν με περιθωριοποίηση ευαίσθητες ομάδες, όπως των αναπήρων.

Οι πολιτισμένες κοινωνίες της δημοκρατίας και της ευημερίας κατάρτησαν πραγματικά, μετά από αγώνες και προσπάθειες του αναπηρικού κινήματος, και διεθνώς και στην Ελλάδα τους «Καιάδες». Σήμερα, όμως, δεν μπορούμε να επιτρέψουμε «ερήμους» κοινωνικά αποκλεισμένων ή «άσυλα» εγκλωβισμένων.

Εγώ δεν είχα στόχο σε αυτήν τη συζήτηση -αναφέρθηκε από άλλους συναδέλφους- να πω το σημαντικό έργο των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ. Εάν το έκανα, θα ήμουν τουλάχιστο εκτός κλίματος της συζήτησης. Άλλωστε, η πολιτική δεν πρέπει να επαναάμεται στις οποιοσδήποτε «δάφνες» της, πολύ περισσότερο να μπορεί να βυθίζεται στη «μαύρη τρύπα» της αντιπολιτευτικής μιζέριας.

Λυπάμαι πολύ για την ομιλία του εισηγητού της Νέας Δημοκρατίας, ο οποίος ήταν εκτός κλίματος. Ακούσαμε να εκφωνεί προεκλογικό λόγο. Ίσως επηρεάστηκε από τον πρόεδρο των βιομηχανών που ζήτησε για «αύριο» εκλογές. Οι εκλογές θα γίνουν στο τέλος της θητείας της Κυβέρνησης. Και καλά θα κάνουν στο ΣΕΒ να κοιτάνε τη δουλειά τους.

Έκλεισα την παρένθεση για να πω ότι για το ζήτημα που συζητούμε πρέπει να δούμε τα προβλήματα που βγάζει η ζωή πρέπει να δούμε τα αιτήματα που έχει το αναπηρικό κίνημα και πώς μπορούμε να διαμορφώσουμε επικαιροποιημένο σχέδιο δράσης, για να έχουμε καλύτερο αποτέλεσμα. Η αξία της έκθεσης είναι ότι προσδιορίζει με σαφήνεια –και εδώ καταξιώνεται ο κοινωνικός ρόλος της ως κοινωνικού εταίρου- ένα εθνικό σχέδιο δράσης με στόχους, με στοχευμένες πολιτικές, με πρόγραμμα δράσεων όπου μπορεί να ενταχθούν και τα μέτρα που παίρνουμε σήμερα. Προτείνονται συγκεκριμένες πολιτικές, έτσι ώστε να επιτύχουμε το μεγαλύτερο αποτέλεσμα.

Κατά τη γνώμη μου, πάνω σε αυτό θα έπρεπε να τοποθετηθούν τα κόμματα και όχι να μετατρέψουμε τη σημερινή σημαντική συζήτηση σε επερώτηση. Έχουμε άλλα βήματα, για να πουν τα κόμματα τα δικά τους σε σχέση με το κυβερνητικό έργο.

Κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να πω ότι αξίζει αυτές οι προτάσεις να μελετηθούν από όλους μας, κόμματα, κοινωνία, φορείς και ιδιαίτερα από την Κυβέρνηση.

Όσον αφορά το ΠΑΣΟΚ, την Κυβέρνηση, το κόμμα μας πιστεύω ότι μπορεί –και απευθύνομαι στον κύριο Υπουργό- να εμπλουτίσει το σχέδιο έργων και δράσεων που είναι σε εξέλιξη με χρονικό ορίζοντα εκείνο του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (2006), με αυτές τις συμπληρωματικές προτάσεις. Το ίδιο πρέπει να συμβεί και στο νέο μας πρόγραμμα που έχει ως πυρήνα του τη Χάρτα Σύγκλισης για κοινωνική και περιφερειακή σύγκλιση και έχει μεγαλύτερο ορίζοντα (2008). Μπορούμε να τα εμπλουτίσουμε με τις προτάσεις, εν όψει μάλιστα και του σχεδιασμού δράσης για το Δ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, το οποίο θα υπάρξει.

Εγώ πιστεύω σε ενιαίο σχέδιο και στοχευμένες πολιτικές, σύμφωνα και με τις προτάσεις της Συνομοσπονδίας. Έτσι, θα πρέπει να επικεντρωθούμε πάνω σε πέντε άξονες:

Πρώτον, πολιτικές και δράσεις πρόληψης του αποκλεισμού.

Δεύτερον, πολιτικές και δράσεις εκπαίδευσης κατάρτισης για

εξασφάλιση απασχόλησης στις νέες συνθήκες της αγοράς εργασίας και της παραγωγής.

Τρίτον, πολιτικές εισοδηματικής ενίσχυσης σε σύγχρονη βάση.

Τέταρτον, πολιτικές και δράσεις εξασφάλισης προσβασιμότητας.

Πέμπτον, δίκτυο δομών και υποδομών κοινωνικής υποστήριξης με στόχο την αυτονομία και την αποασυλοποίηση.

Για την επιτυχία του εγχειρήματος της γεφύρωσης και του χάσματος, μεταξύ στόχων και πραγματικότητας, όπως σωστά λέει η έκθεση, όσον αφορά τους αναπήρους, απαιτείται –πιστεύω- μια νέα συμμαχία της πολιτικής με την κοινωνία των πολιτών και με υποστήριξη και των media και της Εκκλησίας. Όσον αφορά δε τη Βουλή των Ελλήνων, πιστεύω ότι έχει και τη βούληση και την απόφαση και θα παίρνει συνεχώς πρωτοβουλίες για να ανοίξει μια νέα εποχή για τους αναπήρους.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ολοκληρώθηκε...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, το λόγο παρακαλώ για τρία λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι δεν δευτερολογούν σ' αυτήν τη διαδικασία.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ζητώ το λόγο για τρία λεπτά, εάν μου επιτρέπει το Σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Κύριοι συνάδελφοι, ο κ. Παυλόπουλος δεν είναι εγγεγραμμένος, αλλά εάν εσείς και ο κύριος Υπουργός δεν έχετε αντίρρηση, να του δώσουμε το λόγο για τρία λεπτά, εάν συμφωνείτε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α΄ Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Αν είναι στο κλίμα της συζήτησης, να...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Φαντάζομαι στο κλίμα που μιλήσατε και σεις, κύριε Γείτονα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α΄ Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Κυρία Πρόεδρε, χιούμορ έκανα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ωραία.

Ορίστε, κύριε Παυλόπουλε, έχετε το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρία Πρόεδρε, θα μου επιτρέψετε να καταθέσω τελειώνοντας τη σημερινή μέρα μια μικρή συμβολή, όπως θέλω να πιστεύω, ίσως περιττή, αλλά πάντως όχι εντός κλίματος, σε ό,τι αφορά μία κατάκτηση κατά την εκτίμησή μου στο πλαίσιο της Αναθεώρησης του Συντάγματος. Ελέγχθη αυτό το πράγμα, αλλά επιτρέψτε μου να το αναλύσω δι' ολίγω στην ουσία του.

Η πρόσφατη Αναθεώρηση του Συντάγματος μας οδήγησε στο να εντάξουμε στο άρθρο 21 παράγραφος 6 μία νέα διάταξη και ένα νέο κοινωνικό δικαίωμα. Πρόκειται για τη διάταξη εκείνη σύμφωνα με την οποία τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων τα οποία εγγυώνται την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας.

Γιατί μπήκε αυτή η διάταξη. Η διάταξη αυτή μπήκε γιατί είναι παρακολούθημα δύο άλλων βασικών διατάξεων του Συντάγματος. Του άρθρου 2, παράγραφος 1 που αφορά την προστασία της αξίας του ανθρώπου και του άρθρου 5 παράγραφος 1, το οποίο εγγυάται την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και κατ' επέκταση την ελεύθερη συμμετοχή του ανθρώπου στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας. Και θα μου πει κανείς, μα δεν έφθανε άραγε το 2 και το 5; Γιατί να προστεθεί το 21 παράγραφος 6;

Διότι γνωρίζετε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η αρχή της ισότητας σημαίνει ίση μεταχείριση ουσιασώς όμοιων καταστάσεων, αλλά και άνιση μεταχείριση ουσιασώς ανόμοιων καταστάσεων. Ισχύουν τα άρθρα 2 και 5 στην περίπτωση κατά την οποία έχουμε ανθρώπους, οι οποίοι μπορεί να έχουν τις αυτές δυνατότητες. Αλλά προκειμένου περὶ ανθρώπων που εμφανίζουν αναπηρία, η απλή εμμονή σε αυτές τις διατάξεις, χωρίς να τους δοθεί η δυνατότητα με πρόσθετα μέτρα να έχουν ίσες ευκαιρίες με τους άλλους, θα οδηγούσε σε de facto ανισότητα.

Μπήκε, λοιπόν, η διάταξη αυτή για να επανορθώσει την ισότητα εκείνη η οποία επιβάλλεται, προκειμένου να φθάσουμε στο σημείο να εγγυάται το Σύνταγμα ισότητως και την αξία και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας για όλους ανεξάρτητα από τις σωματικές τους δυνατότητες. Και το άρθρο 21 παράγραφος 6 εγγυάται ένα κοινωνικό δικαίωμα στο σύνολό του. Δεν είναι προγραμματική διάταξη. Δεν είναι κατευθυντήρια διάταξη η διάταξη του άρθρου 21 παράγραφος 6. Είναι ένα πλήρες κοινωνικό δικαίωμα που σημαίνει τα εξής δύο πράγματα.

Πρώτα-πρώτα η απαίτηση να λαμβάνονται τα μέτρα που αφορούν και την αυτονομία και την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή στην κοινωνική, οικονομική πολιτική ζωή της χώρας, είναι αγώγιμη απαίτηση. Εάν η πολιτεία, είτε με νομοθετικά μέτρα είτε με κανονιστικά μέτρα αρνείται να εκπληρώσει αυτό το χρέος, άρα να ικανοποιήσει αυτό το δικαίωμα, το αντίστοιχο δικαίωμα είναι αγώγιμο. Άρα δεν είναι μια απλή κατευθυντήρια διάταξη.

Δεύτερον, εγγυάται κάτι το οποίο το θεωρώ περισσότερο σημαντικό νομικά. Εγγυάται αυτό που θα λέγαμε κοινωνικό κεκτημένο αυτή τη διάταξη. Τι σημαίνει κοινωνικό κεκτημένο; Και αυτό η νομολογία των δικαστηρίων μπορεί να το αναδείξει σε σχέση και με άλλα κοινωνικά δικαιώματα και ιδίως τα δικαιώματα, τα οποία αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος.

Όταν δηλαδή καθιερωθεί ένα νομοθετικό επίπεδο προστασίας των ατόμων με αναπηρία, τότε από και πέρα κάθε μέτρο το οποίο λαμβάνεται μπορεί να βάνει προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της κατάστασης, ποτέ προς τη μείωση. Γιατί αν συμβαίνει αυτό τότε υπάρχει παραβίαση του κεκτημένου και η σχετική ρύθμιση είναι αντισυνταγματική.

Αυτές οι δύο παράμετροι του κοινωνικού δικαιώματος υπέρ των ατόμων με αναπηρίες, δηλαδή από τη μία πλευρά η αγωγιμότητα της σχετικής αξίωσης και από την άλλη η προστασία του κοινωνικού κεκτημένου, είναι οι δύο παράμετροι αυτού του δικαιώματος, το οποίο έχει τεράστια σημασία και ελπίζω να την αποκτήσει και στην ουσία και σε ό,τι αφορά τη θεσμική και σε ό,τι αφορά την πολιτική, αλλά και σε ό,τι αφορά τη νομολογιακή μας ζωή.

Περιμένω, όχι μόνο από την πολιτεία, αλλά και από τα δικαστήρια, τα οποία είναι οι εγγυητές της άσκησης τέτοιων κοινωνικών δικαιωμάτων, της δεύτερης αυτής γενιάς δικαιωμάτων, αυτήν ακριβώς την εξέλιξη, ώστε να μπορέσουμε να κάνουμε πράξη εκείνο που ο συντακτικός νομοθέτης, στο πλαίσιο της αναθεώρησης, είχε ως στόχο να πραγματοποιήσει.

Τελιώνω με μία φράση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Σκέφτομαι ότι όταν κάναμε την Αναθεώρηση του Συντάγματος και θεσπίζαμε το άρθρο 21 παράγραφος 6, είχαμε στο νου μας ότι θα μπορέσουμε κάποτε και στη χώρα μας, αν πάρουμε σαν παράδειγμα κάποιες άλλες χώρες και κάποιους άλλους ανθρώπους, αν είχαμε ένα Στέφαν Χόκινγκς στην Ελλάδα, μέσα από τέτοιες διατάξεις και την ουσιαστική εφαρμογή τους, να του δώσουμε τη δυνατότητα να μπορέσει να γίνει καθηγητής σε ένα μεγάλο πανεπιστήμιο ή να κατακτήσει ένα Νόμπελ και όχι απλώς να διεκδικεί τη θέση ενός τηλεφωνητή σε έναν οργανισμό του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε ο κατάλογος των ομιλητών.

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας): Κυρία Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση θεωρεί την αποψινή συζήτηση ως αφετηρία μιας νέας δυναμικής για την προώθηση του αγώνα, για την ενσωμάτωση και την αναγνώριση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία.

Χαίρομαι ειλικρινά γιατί απόψε μου δόθηκε η ευκαιρία να εμφανιστώ ορισμένες πτυχές αυτής της πολιτικής όχι για να αναδείξω το κυβερνητικό έργο, αλλά για να ενδυναμώσω αυτήν την προοπτική, την προοπτική δηλαδή της νέας δυναμικής και της ένταξης των προσπαθειών στον τομέα των αναπήρων. Διότι για να υπάρξει δυναμική και να υπάρξει ένταξη προσπαθειών πρέπει να υπάρχει υποδομή, πρέπει να υπάρχει έργο. Αυτό το έργο όσοι προσποιούνται ότι το αγνοούν και δεν το βλέπουν δεν υπο-

τιμούν την κυβερνητική προσπάθεια, υποτιμούν τη νοημοσύνη του αναπηρικού κινήματος και υποτιμούν τις προσπάθειες των εργαζόμενων, διότι όσοι εργάζονται στις προνοιακές δομές της παροχής φροντίδας δεν ασκούν ένα επάγγελμα αλλά καταθέτουν την ψυχή τους.

Πράγματι, κύριοι συνάδελφοι, ό,τι έχει γίνει σε αυτόν το χώρο την τελευταία εικοσαετία, είτε αρέσει είτε δεν αρέσει, είναι έργο των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ. Το κοινωνικό κράτος που έχει οικοδομηθεί κανένας δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι είναι έργο των κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ, από τα ΚΑΠΠΗ μέχρι το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι», μέχρι τα ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ, μέχρι τις σύγχρονες προνοιακές δομές, χωρίς να παραβλέψει κανένας το θεσμικό πλαίσιο, τη διάταξη του Συντάγματος που πριν από λίγο μας ανέλυσε πάρα πολύ σωστά ο συνάδελφος κ. Παυλόπουλος, αλλά και όλους τους θεσμικούς νόμους που έβγαλαν από το περιθώριο τους αναπήρους και τους έχουν τοποθετήσει –όπως είπα και πριν– στο επίκεντρο και του ενδιαφέροντος και της προσπάθειας.

Ισχυρίστηκε κανένας ότι το έργο ολοκληρώθηκε; Ισχυρίστηκε κανένας ότι οφείλουν ευγνωμοσύνη τα άτομα με αναπηρίες στην Κυβέρνηση; Όχι, κανένας δεν το είπε αυτό. Η Κυβέρνηση μετέτρεψε την ελεημοσύνη σε συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα και με την πολιτική της επιδιώκει αυτό το δικαίωμα να γίνεται καθημερινά και περισσότερο πραγματικότητα και πράξη.

Υπάρχει δρόμος ακόμα που πρέπει να διανύσουμε, αλλά ο δρόμος αυτός στηρίζεται σε ένα σωστό θεσμικό πλαίσιο και σε σωστές υποδομές που αυτή η Κυβέρνηση έχει κάνει πράξη.

Ακούσαμε προηγουμένως αιτιάσεις, διότι η έκθεση του αναπηρικού κινήματος ταυτίζεται σε πολλά σημεία με την κυβερνητική πολιτική. Ένα από τα δύο πρέπει να συμβαίνει: ή δεν υπάρχει κυβερνητική πολιτική, όπως επικαλέσθηκαν μερικοί συνάδελφοι, ή υπάρχει και είναι αυτή που συμπορεύεται με τα αιτήματα του αναπηρικού κινήματος. Η πολιτική που εφαρμόζει αυτή η Κυβέρνηση είναι πάντα σε στενή συνεργασία και σε διάλογο με το αναπηρικό κίνημα.

Εγώ δεν μέφομαι την Αξιωματική Αντιπολίτευση, διότι στα πρόσφατα κείμενά της φαίνεται να εγκαταλείπει παλαιότερες αντιλήψεις ιδρυματικού προσανατολισμού της προνοιακής πολιτικής και αποδέχεται στην ουσία τις βασικές γραμμές της πολιτικής και τα μέτρα για τα άτομα με αναπηρίες που ισχύουν σήμερα, παρ' όλο που τα καταγγέλλει και ταυτόχρονα τα εκμηδενίζει.

Όμως, πρέπει να προσέξει δύο πράγματα, ότι ενώ αποδέχεται αυτές τις ορθές κατευθύνσεις -και το θεωρώ θετικό σημείο- από την άλλη μεριά επιστρέφει σε ξεπερασμένες αντιλήψεις για συγκεντρωτικές δομές. Έτσι αναφέρεται σε έναν ενιαίο φορέα προνοιακής μέριμνας που μας επιστρέφει πάλι στα συγκεντρωτικά συστήματα του παρελθόντος, ενώ παράλληλα εξαγγέλλει με τη μανία που έχει και την κατάργηση ενός θεσμού που καταξιώνεται κάθε μέρα, το αποκεντρωμένο σύστημα, τα ΠΕΣΥΠ, που έχουν δώσει πραγματικά ζωντάνια στις προνοιακές μονάδες του παρελθόντος.

Θέλω να σημειώσω ότι ενώ υπόσχεται επταπλασιασμό της αποτελεσματικότητας του συστήματος κοινωνικής φροντίδας, δηλαδή αυτού που δεν υπάρχει σήμερα, δεν κάνει μνεία για κανέναν κοινωνικό πόρο, για καμία αύξηση σε κοινωνικούς πόρους. Αυτό σημαίνει ότι πράγματι δεν αισθάνεται την ανάγκη ότι πρέπει να αυξηθούν οι κοινωνικοί πόροι ή ότι είναι ικανοποιημένη από την πραγματική αύξηση των κοινωνικών πόρων που η Κυβέρνηση Σημίτη έχει επιφέρει.

Οι στατιστικές και οι προϋπολογισμοί λένε -και είναι αναμφισβήτητη πραγματικότητα- ότι τα τελευταία χρόνια, την τελευταία εξαετία, οι κοινωνικές δαπάνες έφθασαν πλέον στο μέσο επίπεδο κοινωνικών δαπανών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο 27,8% του ΑΕΠ. Με το πρόγραμμα που ανακοινώθηκε, της κοινωνικής σύγκλισης για την επόμενη τετραετία θα ξεπεράσουν το 27% και θα φθάσουν το 30%.

Επειδή ορισμένοι συνάδελφοι είπαν ότι κάποια πράγματα που έχουμε κάνει είναι αποτέλεσμα της κοινοτικής αρωγής, θέλω να θυμίσω δύο πράγματα. Η κοινοτική αρωγή δεν είναι το

μάννα που μας δίνει η Ευρώπη, αλλά είναι το αποτέλεσμα διεκδικήσεων αυτής της Κυβέρνησης και το αποτέλεσμα συνεισφοράς των Ελλήνων φορολογουμένων, διότι οι κοινοτικές επιχορηγήσεις δεν καλύπτουν το σύνολο του προνοιακού έργου που έχει γίνει αλλά μόνο ένα τμήμα του. Το υπόλοιπο το καλύπτει ο κρατικός προϋπολογισμός.

Τελειώνοντας, κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι τα άτομα με αναπηρία που μας παρακολουθούν στην Αίθουσα ή από τις τηλεοράσεις περιμένουν από όλους μας πράγματι τις δεσμεύσεις μας, τις υποσχέσεις μας να τις κάνουμε πράξη και πάνω σε αυτά θα μας κρίνουν.

Πράγματι, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι στον τομέα των ΑΜΕΑ δοκιμάζονται η δημοκρατική συνέπεια και η κοινωνική ευαισθησία όλων μας.

Έχω την πεποίθηση ότι η Κυβέρνηση ανταποκρίνεται με επιτυχία και επάρκεια σ' αυτήν την αναγκαιότητα.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η ειδική συνεδρίαση για τα

άτομα με αναπηρία.

Σας έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Δευτέρας 24 Νοεμβρίου 2003 και ερωτάται το Σώμα αν επικυρώνεται.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς τα Πρακτικά της Δευτέρας 24 Νοεμβρίου 2003 επικυρώθηκαν.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 23.55', λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Πέμπτη 11 Δεκεμβρίου 2003 και ώρα 10.30', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, συνέχιση της συζήτησης επί των άρθρων και του συνόλου του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης: «Δήλωση και έλεγχος περιουσιακής κατάστασης Βουλευτών, δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, ιδιοκτητών μέσων μαζικής ενημέρωσης και άλλων κατηγοριών προσώπων», σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

